

AYDINLIK YÜZYIL

İNSAN İRKİNİN tarihindeki en çalkantılı dönem olan yirminci yüzyıl sona ermiştir. Akışına damgasını vuran ağırlaşan ahlaki ve toplumsal kaos ile dehşete düşen dünya insanların çoğunluğu, bu on yılların beraberinde getirdiği ıstırapla dolu günleri arkalarında bırakmaya isteklidirler. İnsanlık, geleceğe güvenin temelleri ne kadar zayıf görünürse görünsün, ufukta beliren tehlikeler ne kadar büyük olursa olsun, yine de olayların bir tesadüfi birleşimiyle insan yaşamının koşullarını hakim olan beşeri arzulara uygun hale getirmenin mümkün olacağına inanmada ümitsiz görünmektedir.

Hızlı Bahau'llah'ın öğretilerinin ışığı altında bu gibi umutlar sadece aldatıcı olmayıp, dünyamızın bu çok önemli yüz yıllarda geçmiş olduğu büyük dönüm noktasının tabiatını ve anlamını bütünüyle kavrayamamaktadırlar. İnsanlık ancak bu tarih devresi boyunca meydana gelen şeylerin anlamlarını anlamaya başlarsa ileride duran meydan okumaları karşılayabilecektir. Bahailer olarak bizim bu sürece yapabileceğimiz katkının önemi, yirminci yüzyıl tarafından biçimlendirilen tarihi değişimin anlamını kendimizin kavramasını gerektirmektedir.

Bu kavrayışı bizim için mümkün kılan, Hz. Bahau'llah'ın yükselen Zuhur Güneşi'nden saçılan ışık ve onun beşeri meselelere yapmaya başlamış olduğu etkidir. Bundan sonraki sayfalar bu elverişli duruma değinmektedir.

GÖZDEN GEÇİRİLEN TARİH DEVRESİ boyunca insan ırkının kendi sebep olduğunu yıkımın büyüklüğünü başlangıçta kabul edelim. Tek başına can kaybı sayısız olmuştur. Toplumsal düzenin temel kurumlarının parçalanması, edep standartlarının çöğnenmesi—hatta terk edilmesi, boş oldukları kadar kirli ideolojilere teslim olmak suretiyle düşüncenin ihaneti, korkunç kitle imha silahlarının icadı ve yayılması, tüm ulusların iflası ve insan kitlelerinin umutsuz yoksulluğa düşmesi, gezegenin kayıtsız kalınan çevre tahribatı—bunlar sadece, geçmiş çağların en karanlık olanları için bile bilinmeyen dehşetli olaylar listesindeki daha açık olanlardır. Yalnız onlardan bahsetmek, yüzyıl önce Hz. Bahau'llah'ın sözlerinde dile getirilen İlahi uyarıları hatırlatmak içindir: “Ey aymazlar! Vakıta rahmetimin ayetleri görünen ve görünmeyen bütün yaratıkları sarmış ve inayetimin tecellileri kainatın her bir zerresine nüfuz eylemiştir; fakat şerirleri cezalandıracak değneğim yaman ve onlar aleyhine kabaran gazabımın şiddeti korkunçtur.”

Emrin bir gözleyicisi bu gibi uyarıları sadece mecazi olarak anlamaya yönelmesin diye Hz. Şevki Efendi tarihsel anlamlardan birini alarak 1941'de şunu yazmıştır:

Şiddeti görülmemiş, yönü tahmin edilemeyen, ani etkileri felakete yol açan, nihai sonuçları hayal edilemez derecede ihtişamlı bir fırtına bugün yeryüzünü altüst ediyor. İtici gücü amansız biçimde genişlik ve hız kazanıyor. Çok fark edilmese de temizleyici kuvveti her geçen gün artıyor. Harap edici gücünün pençesindeki insanlık, karşı konulmaz hiddetinin belirtilerinden mustarip. Ne kaynağını kavrayabiliyor, ne anlamını arayabiliyor, ne de sonucunu görebiliyor. Şaşkın, acılı ve çaresiz, Allah'ın, yeryüzünün en uzak ve en güzel bölgelerine saldıran, onun temellerini sarsan, dengesini bozan, milletlerini parçalayan, insanların evlerini yıkan, şehirlerini harap eden, krallarını sürgün eden, kalelerini yıkan, kurumlarını yok eden, ışığını karartan ve sakinlerinin ruhlarını hırpalayan bu büyük ve kudretli rüzgarını seyretmektedir.²

Zenginlik ve nüfuz açısından 1900'ün “dünyası” Avrupa ve ayrıcalığı kısıklanılan Birleşik Devletler'di. Gezegenin her tarafında Batı emperyalizmi diğer ülkelerin halkları arasında “uygarlaştırma görevi” gözüyle baktığı şeyi sürdürmekteydi. Bir tarihçinin deyişiyle yüzyılın başlangıç on yılının, aslında, halinden sonsuz memnunluğunun belki de en somut örneği geçmiş medeniyetlerde girişilen herhangi bir şeyi çok geride bırakan bir imparatorluk tantanası ve askeri güç gösterisiyle Londra caddelerinde saatlerce dolaşan bir geçit resminin yapıldığı Kraliçe Viktorya'nın 1897'deki altmışıncı yıldönümü ile verilen bir devir olan “uzun süren on dokuzuncu yüzyılın” devamı³ olacağı görünüyordu.

Yüzyıl başlarken, toplumsal ve ahlaki duyarlık dereceleri ne olursa olsun, ileride duran felaketleri sezen ve büyüklüklerini idrak edebilmiş olan az sayıda kişi vardı. Çoğu Avrupa milletlerinin askeri liderliği bir tür savaşın patlak vereceğini varsayıyor, ancak onun kısa olacağı ve kendi taraflarının kazanacağına dair sabit

inançlarından dolayı temkinli olmayı dikkate almıyorlardı. Mucizevi bir şekilde, uluslararası barış hareketi devlet adamlarının, sanayicilerin, bilim adamlarının, medyanın ve Rus çarı gibi ihtimal dışı sözü geçen önemli kişilerin desteğini kazanıyordu. Silahlanmadaki aşırı artış tehdit edici görünse bile, zahmetle yapılan ve genellikle üst üste gelen ittifaklar ağı, bir büyük genel yangının önleneyeceği ve önceki yüzyılın çoğunda olduğu gibi bölgesel anlaşmazlıkların halledileceği konusunda güvence veriyor gibi görünüyordu. Bu aldatıcı görünüş, çoğu bir büyük ailenin üyeleri olan ve bir çoğu da görünüşte kesin siyasal yetki kullanan Avrupa'nın taçlı liderlerinin birbirlerine dostça lakaplarla hitap ettikleri, özel mektuplaşmayı sürdürdükleri, birbirlerinin kız kardeşleri ve kızlarıyla evlendikleri ve birbirlerinin şatoları, yelkenli yarışları ve av evlerinde her yılın uzun bölümleri boyunca tatil geçirdikleri olgusuyla destekleniyordu. Hatta, önceki on yılların şirket korsanlığının en kötüsünü dizginlemek ve artan kent nüfusunun en acil taleplerini karşılamak için düşünülen kanunlarla, servetin dağılımındaki acı eşitsizliklere Batı toplumlarında çok sistemli değilse de faal biçimde hitap ediliyordu.

Batı dünyası dışındaki ülkelerde yaşayan insan ailesinin oldukça büyük bir çoğunluğu nimetlerden az faydalıyor ve Avrupalı ve Amerikalı kardeşlerinin iyimserliğine pek katılmıyorlardı. Çin, çok eski medeniyetine ve kendisinin eski "Çin İmparatorluğu" olma düşüncesine karşın, Batı milletleri ve modernleşen komşusu Japonya tarafından yağmalanmanın talihsiz kurbanı olmuştu. Ekonomisi ve siyasi yaşamı birlikte daha avantajlı bir yer aramayı dışlayacak kadar tamamen tek bir imparatorluk gücünün hakimiyetine girmiş olan Hindistan'daki halk yığınları, başka ülkelerin başına bela olan suistimallerin en kötüsünden kurtuluyor, ancak ciddi biçimde ihtiyaç duyulan kaynakları akıp giderken çaresizce seyrediyordu. Güney Amerika'nın yaklaşan sancısı, geniş bölümleri büyük kuzey komşusu tarafından ele geçirilmiş ve doğal kaynakları çoktandır aç gözlü yabancı şirketlerin dikkatini çekmekte olan Meksika'nın sıkıntısında çok açık bir şekilde haber veriliyordu. Berlin ve Viyana gibi göz alıcı Avrupa başkentlerine yakınlığı nedeniyle Batılı bakış açısından özellikle şaşırtıcı olan, Rusya'daki sözde özgür bırakılmış yüz milyon toprağa bağlı kölenin kasvetli, ümitsiz sefalet içinde yaşam sürdüğü ortaçağa özgü baskıydı. Hepsinin en trajiği, Avrupa iktidarları arasındaki insana değer vermeyen pazarlıklarla meydana getirilen yapay sınırlar tarafından birbirine karşı bölünmüş Afrika kıtası sakinlerinin kötü durumuydu. Yirminci yüzyılın ilk on yılı boyunca Kongo'da bir milyonun üzerinde insanın yok olduğu tahmin edilmektedir—yüzyıl sona ermeden önce Avrupa ve Asya'daki hemcinslerinin yüz milyondan fazlasını tamamen yutacak akıbetin bir habercisi olarak aklıktan ölmüşler, dövülmüşler, uzaktaki sahiplerinin çıkarı için tam anlamıyla ölesiye çalıştırılmışlardır.⁴

Bu malları yağma edilen ve hor görülen, ancak yeryüzü sakinlerinin çoğunu temsil eden insan kitleleri, yeni yüzyılın çok övülen uygarlaştırma sürecinin sadece ana karakterleri olarak değil, esas itibarıyla hedefleri olarak görülmüşlerdi. Aralarındaki bir azınlığa verilen avantajlara karşın, sömürgece yaşayan insanlar, Batılı iktidarların değişen gündemleri zorla kabul ettirdiğinden, aslında etki altına alınmak—kullanılmak, eğitilmek, sömürülmek, Hıristiyanlaştırılmak, medenileştirilmek, seferber edilmek—için varlardı. Bu gündemler, uygulamada sert veya ılımlı, aydın veya bencil, muhafazakar ya da istismarcı olmuş olabilirler, ancak onların hem araçlarını hem de amaçlarının büyük bir kısmını belirleyen materyalist güçler tarafından biçimlendirilmişlerdi. Çeşitli türlerden dini ve siyasi adanmışlıklar, uluslarının değeri az insanlara vereceği varsayılan nimetlerden kendileri bu yardımseverliğin maddi meyvelerinden tadarken manevi doyum elde edebilen Batı ülkelerindeki halklardan hem amaçları hem de araçları büyük çapta gizlemişti.

Büyük bir medeniyetin zaaflarından söz etmek, başarılarını inkar etmek değildir. Yirminci yüzyıl başlarken Batı halkları, toplumlarının sorumlu olduğu teknolojik, bilimsel ve felsefi gelişmelerden haklı olarak gurur duyabiliyorlardı. Deneyimle geçen on yıllar, yine de insanlığın geri kalan kısmının takdiri ötesinde olan maddi vasıtalara sahip olmuşlardı. Hem Avrupa'nın hem de Amerika'nın her tarafında, metalürjiye, her tür kimyasal ürünün imalatına, tekstile, inşaata ve hayati her yönden kolaylaştırılan araçların üretilmesine adanan pek çok sanayi doğmuştu. Devamlı bir keşif, tasarım ve geliştirme süreci, yazık ki bu zamanda aynı derecede hayal edilmeyen ekolojik sonuçları olan hayal edilemez büyüklükteki gücü, özellikle ucuz yakıt ve elektriğin kullanılmasıyla faydalanılabilir kılıyordu. "Demiryolu dönemi" çok ilerlemişti ve buharlı gemiler dünya denizlerinde yol alıyorlardı. Telgraf ve telefon iletişiminin artmasıyla beraber, Batı toplumu, coğrafi mesafelerin tarihin doğuşundan beri insanlığa zahmet vermiş olan kısıtlayıcı etkilerinden kurtulmuş olacağı anı bekliyordu.

Bilimsel düşüncenin derin seviyesinde meydana gelen değişiklikler sonuçları bakımından daha da geniş etkiye sahipti. On dokuzuncu yüzyıl hala dünyanın muazzam bir saat düzeneğine benzemesiyle ilgili Newton görüşüne tutkundu, fakat yüzyılın sonuna kadar, bu görüşe meydan okumak için gerekli büyük akli adımlar atılmıştı. Kuantum mekaniği formülüne yol açacak yeni fikirler ortaya çıkıyordu; ve yakında izafiyet teorisinin devrim yapıcı etkisi yüzyıllarca sağduyu olarak kabul edilmiş olan maddi dünya hakkındaki inançları sorgulayacaktı. Bu gibi büyük buluşlar, bilimin, birbirinden ayrı düşünürlerin bir faaliyetinden, deneysel bulguların alışverişi için üniversitelerin, laboratuvarların ve sempozyumların rahatlıklarından yararlanan büyük ve sözü geçen bir uluslararası toplumun sistemli biçimde takip edilen ilgisine değişmiş olduğu gerçeğiyle hem teşvik olmuş hem de etkileri büyük ölçüde yükselmişti.

Batı toplumlarının gücü bilimsel ve teknolojik ilerlemelerle sınırlı değildi. Yirminci yüzyıl başlarken Batı uygarlığı, halklarının enerjilerini hızla salıveren ve nüfuzu kısa bir süre içinde tüm dünyada devrimci bir etkiye neden olacak bir felsefe kültürünün meyvelerini topluyordu. Bu, anayasal devlet yönetimini besleyen, hukukun üstünlüğüne ve toplum üyelerinin tümünün haklarına saygıya çok değer veren ve onun yaklaşan bir sosyal adalet çağı vizyonuna ulaştığına dair herkesin görüşüne itibar eden bir kültürdü. Eğer Batı ülkelerindeki vatansever konuşma sanatını gururlandıran hürriyet ve eşitlik övünmeleri gerçekte hüküm süren koşullardan çok farklı olsaydı, Batılılar on dokuzuncu yüzyılda başarılmış olan bu idealler doğrultusundaki ilerlemeleri haklı olarak kutlayabilirlerdi.

Ruhani bir bakış açısından bu çağ, mantığa aykırı garip bir ikilik içindeydi. Hemen hemen her tarafta, aydın fikir ufukları daha önceki çağların düşüncesizce taklit edilmesinin meydana getirdiği hurafe bulutlarıyla kararmıştı. Dünya insanların çoğu için, sonuçlar, hem insanın güçleri hem de fiziksel evren hakkında büyük cehalet ile, tecrübeyle az ya da hiç ilgisi olmayan teolojilere saf bir bağlılık arasında değişiyordu. Değişim rüzgarlarının sisleri dağıttığı Batı ülkelerindeki eğitimli sınıflar arasında miras kalan akidelerin yerini çok zaman, hem insanlığın ruhani tabiatından hem de ahlaki değerlerin kendi otoritesinden şüphelenen saldırgan bir laiklik hastalığı almıştı. Her yerde, toplumun üst seviyelerinin laikleştirilmesi, dış toplum arasında yayılmış bir dinsel bilgisizlik taraftarlığı ile birlikte yürüyecek gibi görünüyordu. En derin seviyede—dinin etkisi insan ruhunun içine işlediği ve kendisi için eşsiz bir otorite türü iddia ettiği için—bütün ülkelerdeki dinsel önyargılar, yaklaşan on yılların dehşet buhranını ateşleyecek için için yanan şiddetli kin alevlerini birbirini izleyen nesillerde yaşatmaktaydı.

BİLİMSEL AYDINLIK VE RUHANI KARANLIĞIN bu sahte güven ve derin umutsuzluk manzarasında, yüzyıl başlarken Hz.Abdülbaha'nın ışık saçan şahsiyeti beliriyordu. Onu insanlık tarihindeki bu çok önemli ana getirmiş olan yolculuk, neredeyse bir ayı bile sükunet ve huzur içinde geçmeyen elli yıldan fazla sürgünlük, hapis ve mahrumiyet içinde sürmüştü. O, yüzyıllar boyunca insan umudunu yaşatmış olan vaat edilen evrensel barış ve adalet devrinin artık yeryüzünde tesisinin sonuçlanacağını hem duyarlı olanlara hem de umursamayanlara ilan etmeye geldi. Onun temelini, bu "ışık yüzyılı"nda dünya insanların birleşmesi olacağını bildirdi:

....şimdi, ulaşım ve haberleşme araçları çoktur ve gerçekten dünyanın beş kıtası bir kıta halini almıştır.... Milletler, devletler, şehirler ve köyler birbirlerine gereksinim duymakta.... Bu yüzden tüm insanlığın birlik ve beraberliği sağlanabilir. Bu imkanlar, geçmiş çağların yoksun kaldığı ve bu yüce devir ile bu büyük asra ait olan mucizelerdendir

Hız.Bahau'llah'ın Osmanlı yetkililerinin siyasi gündemine hizmet etmeyi reddetmesini izleyen uzun hapis ve sürgün yılları boyunca, Hz.Abdülbaha'ya Emrin işlerinin idaresi ve Babası'nın sözcülüğünü yapma sorumluluğu emanet edilmişti. Bu işin önemli bir safhası, karşılarına çıkan sorunlar hakkında O'nun tavsiyesini arayan yerel ve bölgesel yetkililerle etkileşimi gerektirmekteydi. Benzer gereklilikler kendilerini Hz.Abdülbaha'nın anavatanında gösteriyordu. Hz.Abdülbaha, 1875 yılında, Hz.Bahau'llah'ın talimatlarına uyarak İran'ın yöneticilerine ve halkına, insanlığın olgunluk çağında toplumlarının şekillenmesine rehberlik etmesi gerekli olan ruhani prensipleri anlatan The Secret of Divine Civilization (İlahi Medeniyetin Sırrı) başlıklı bir tezle hitap etmişti. Açılış metni, İran halkından toplumsal ilerlemenin çözüm yolu hakkında tarihten alınan ders üzerinde iyice düşünmesini istiyordu:

Dikkatli düşününüz: bütün bu çok çeşitli doğal olaylar, bu kavramlar, bu bilgiler, bu teknik yöntemler ve felsefi sistemler, bu ilimler, sanatlar, endüstriler ve icatlar, hepsi insan aklından çıkan şeylerdir. Bu kıyasız denizin derinliklerini göze almış olan her toplum diğerlerinden üstün olmuştur. Bir milletin mutluluğu ve iftiharına buna, yani yüce bilgi cennetinde güneş gibi parlamasına bağlıdır. “Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?”

The Secret of Divine Civilization, sonraki on yıllarda Hz.Abdülbaha'nın kaleminden akacak olan kılavuzluğun habercisiydi. Hz.Bahau'llah'ın suudunu izleyen yıkıcı zarardan sonra, İranlı inananlar Hz.Abdülbaha'nın, sadece ihtiyaç duydukları ruhani gıdayı değil, aynı zamanda ülkelerinde işlerin kurulu düzenini baltalayan kargaşada yollarını bulmada liderlik de sağlayan bir Levih yağmuruyla yeniden canlandılar ve cesaretlendiler. Ülkenin en küçük köylerine bile ulaşan bu iletişim, kılavuzluğa, cesarete ve güvene neden olarak pek çok birey inananın başvurularına ve sorularına cevap veriyordu. Örneğin, Kişih köyündeki hemen hemen yüz altmış inanan ismen söz ederek hitap eden bir Levhi okumaktayız. Şimdi görünmeye başlayan çağ hakkında Hz.Abdülbaha “bu aydınlık yüzyıldır” diye buyurarak, bu imajın anlamının birlik prensibinin ve içerdığı anlamlarının kabul edilmesi olduğunu açıklıyor:

Maksadım, Tanrıyı sevenlerin her kötü niyetliyi iyi niyetli sayması gerektiğidir.... Yani, düşmanla bir dosta yaraşır şekilde ilişkide bulunmalı ve zalimle iyi bir arkadaşa uygun şekilde ilgilenmelidirler. Düşmanlarının hatalarına ve günahlarına bakmamaları ve onların düşmanlıklarını, haksızlıklarını ve zulümlerini önemsememeleri gerekir.

Olağandışı biçimde, sosyal ve ussal yaşam içinde başka bir yerde meydana gelen gelişmelerden büyük çapta etkilenmemiş kalan bir ülkenin bu uzak köşesinde yaşayan eziltilen küçük inananlar topluluğu, bu Levihle gözlerini yerel sorunların yukarısına dikmeye ve birliğin küresel çaptaki anlamlarını görmeye çağrılmaktadırlar:

Aksine, tüm yaratılışı yüce sözünün hükmü altına aldığı ve fark gözetmeksizin herkese karşı sevgi ve şefkat, hikmet ve merhamet, sadakat ve birlik göstermemizi buyurduğu için, insanlara Cemali Mübarek'in tüm insan ırkının kudret ve izzet Rabbi'nin kulları olduğu seslenişinin ışığı altında bakmalıdırlar.

Burada Hz.Abdülbaha'nın istemi yalnızca yeni bir anlayış seviyesi yönünde olmayıp, söz ve davranış gereksinimini içermektedir. Kullandığı teşvik edici ve emin dilde, İranlı inananları hem Emrin dünya çapında tanıtımında hem de medeniyeti ilerleten kapasitelerin kazanılmasında o zamandan beri geçen on yıllarda büyük başarılar götürecek güç hissedilebilir:

Ey Tanrıyı sevenler! Elden gelen en büyük sevinç ve neşeyle insanlık dünyasına hizmet ediniz ve insan ırkını seviniz. Gözlerinizi sınırlamalardan çeviriniz ve kendinizi kısıtlamalardan kurtarınız, çünkü ... serbestlik ilahi lütuflara ve ihsanlara neden olur.

O halde, bir an için olsun dinlenmeyiniz; ne bir dakikalık soluklanma ne de bir anlık sükunet arayınız. Büyük bir denizin dalgaları gibi yayılınız ve sonsuzluk okyanusunun balinası gibi kükreyiniz.

Bu nedenle, yaşadığı sürece insan, geçen yüzyılların ve devirlerin yıkamayacağı bir temel atmaya ve çağların ve en büyük zamanların geçip gidişinin devremeyeceği ve sonsuz ve ölümsüz olacak bir büyük bina dikmeye gayret etmeli, emek vermeli ve çabalamalıdır ki, can ve gönlün hakimiyeti her iki dünyada kurulabilsin ve güvenli olabilsin.

Geleceğin toplum tarihçileri, şimdi mümkün olandan çok daha tarafsız ve evrensel bir bakış açısıyla ve bu temel dokümanın tümüne engelsiz erişimden yararlanarak, Hz.Abdülbaha'nın bu ilk yıllarda başardığı değişimi ayrıntılı olarak inceleyeceklerdir. Hz.Abdülbaha, günlerce, aylarca, etrafını saran düşmanlar ordusu tarafından durmaksızın rahatsız edildiği bir sürgünden İran Bahai toplumunun sadece büyümesini teşvik etmekle kalmayıp bilincini ve toplu yaşamını da şekillendirebilmişti. Sonuç, ne kadar belirli bir yerle sınırlı olsa da, insanlığın şimdiye kadar bildiğinden farklı olan bir kültürün ortaya çıkışı oldu. Bütün karışıklıkları ve yeni bir düzen kurmak için abartılı iddiaları ile yüzyılımız, bir tek kişinin Akli güçlerinin,

esas çalışma alanını yerkürenin kendisi olarak gören farklı ve başarılı bir toplumun kurulmasına sistematik uygulanmasının kıyaslanabilir örneğine sahip değildir.

Bir dizi üşengeç Kaçar hükümdarından koruma görmeyerek Müslüman din adamları ve taraftarlarının ellerinde büyük zulümlere uğramasına rağmen İran Bahai toplumu yeni bir ümit kapısı bulmuştu. İnananların sayısı ülkenin bütün bölgelerinde çoğalıyor, din adamlarının sözü geçen birkaç üyesi dahil toplum yaşamındaki seçkin kişiler tescil oluyor ve idari kurumların habercileri temel meşveret kurumları biçiminde ortaya çıkıyordu. Tek başına ikinci gelişmenin önemi abartılmıyordu. Bütün karar alma yetkisini mutlak bir hükümdarın ya da Şii müctehitlerin elinde toplamış olan bir ataerkil sisteme yüzyıllardır alışkın bir ülkede ve bir halk arasında, o topluluğun bir kesitini temsil eden bir toplum, ortak meselelerine meşveret yöntemiyle karar verme sorumluluğunu kendi eline alarak geçmişle bağlarını koparmıştı.

Hızlı geliştiği toplum ve kültürde, ruhani enerjiler kendilerini günlük pratik işlerde açığa vuruyorlardı. Eğitimle ilgili öğretiler üzerinde durma, milli çapta ün kazanan Terbiye okulu¹¹ dahil hem başkentte hem de il merkezlerinde Bahai okullarının kurulması için itici güç sağlıyordu. Amerikalı ve Avrupalı Bahai bağışçıların yardımıyla klinikler ve diğer tıbbi tesisler arkadan geliyordu. 1925 yılında, birkaç şehirde toplumlar, yardımcı bir uluslararası dil şeklinin kabul edilmesi gerektiği hakkındaki Bahai öğretisine karşılık olarak Esperanto sınıfları kurmuşlardı. Ülkenin bir yanından öbür yanına ulaşan bir haberciler ağı, mücadele veren Bahai toplumuna, ülkenin geri kalanının dikkat çekici biçimde yoksun olduğu temel posta hizmetleri sağlıyordu. Devam etmekte olan değişiklikler günlük yaşamın en basit olaylarına temas ediyordu. Örneğin, İran Bahaileri Kitab-ı Akdes'in yasalarına itaat ederek, enfeksiyon ve hastalık yayılmasında etken pis halk hamamlarını kullanmaktan vazgeçiyor ve taze suyun kullanıldığı duşlara güvenmeye başlıyordu.

Bu toplumsal, düzensel ya da pratik ilerlemelerin hepsi, dürtülerini, inananlar arasında meydana gelen ve Bahaileri Emre düşman olanların gözünde dahi güven gerektiren işler için adaylar olarak gittikçe ayrı kılan ahlaki değişime borçluydular. Böyle geniş etkiye sahip değişikliklerin, İran halkının bir kesimini o kadar hızlı bir şekilde etrafındaki büyük ölçüde muhalif çoğunluk arasında ayrı bir yere koyabilmesi, takipçileri ile beraber Hz. Bahau'llah'ın Misak'ı ve Hz. Abdülbaha'nın bu Misak'ın bir tek ona verdiği liderliği üstlenmesi tarafından salıverilen güçlerin bir gösteresiydi.

Bu yıllar boyunca İran siyasal yaşamı neredeyse sürekli kargaşa içindeydi. Nasıreddin Şah'ın en yakın halefi Muzafferüddin Şah 1906 yılında bir anayasa onaylaması için ikna edilmekle birlikte, onun halefi Muhammed Ali Şah ilk iki parlamentoyu pervasızca feshetti—bir keresinde yasama meclisinin toplanmakta olduğu binaya top ateşiyle saldırarak. Onu deviren ve Kaçar sultanlarının sonuncusu Ahmet Şahı üçüncü bir parlamentoyu toplantıya çağırma zorlayan sözde “Anayasal Hareket”in kendisi, birbiriyle rekabet eden hiziplerce bölündü ve Şii din adamları tarafından arsızca kendi çıkarları için kullanıldı. Bahailerin bu modernleşme sürecinde yapıcı bir rol oynama çabalarına, her ikisi de hüküm süren dini önyargılardan esinlenen ve Bahai toplumunu ancak bir günah keçisi gören hem monarşi hem de halk grupları tarafından defalarca set çekildi. Burada yine, ancak bizimkinden siyasal olarak daha olgun bir çağ, Bahai toplumunun kaçınılmaz olarak karşılaşması gereken gelecekteki meydan okumaların bir örneğini teşkil eden Hz. Abdülbaha'nın, bu kuşatılmış topluma siyasal reformu teşvik etmek için yapabileceği her şeyi yapmada ve sonra bu çabalar güven görmeksizin reddedildiği zaman bir kenara çekilmeye istekli olmada kılavuzluk etme şeklini takdir edebilecektir.

Hızlı geliştiği toplum ve kültürde, ruhani enerjiler kendilerini günlük pratik işlerde açığa vuruyorlardı. Eğitimle ilgili öğretiler üzerinde durma, milli çapta ün kazanan Terbiye okulu¹¹ dahil hem başkentte hem de il merkezlerinde Bahai okullarının kurulması için itici güç sağlıyordu. Amerikalı ve Avrupalı Bahai bağışçıların yardımıyla klinikler ve diğer tıbbi tesisler arkadan geliyordu. 1925 yılında, birkaç şehirde toplumlar, yardımcı bir uluslararası dil şeklinin kabul edilmesi gerektiği hakkındaki Bahai öğretisine karşılık olarak Esperanto sınıfları kurmuşlardı. Ülkenin bir yanından öbür yanına ulaşan bir haberciler ağı, mücadele veren Bahai toplumuna, ülkenin geri kalanının dikkat çekici biçimde yoksun olduğu temel posta hizmetleri sağlıyordu. Devam etmekte olan değişiklikler günlük yaşamın en basit olaylarına temas ediyordu. Örneğin, İran Bahaileri Kitab-ı Akdes'in yasalarına itaat ederek, enfeksiyon ve hastalık yayılmasında etken pis halk hamamlarını kullanmaktan vazgeçiyor ve taze suyun kullanıldığı duşlara güvenmeye başlıyordu.

Ekber, Edibul Ulema ve İbn-i Asdak bu ayrıcalıklı sayının arasındaydılar. Bugün dünyanın her tarafındaki İranlı muhacirlere güç veren ve Bahai toplum yaşamının kurulmasında bu kadar yaratıcı bir rol oynayan ruh, o kahramanlık günlerine doğru aileden aileye düz bir çizgi gibi uzanmaktadır. Geçmişe bakarak, bugün büyüme ve sağlama ikiz süreçleri olarak bildiğimiz olayın kaynağının o harika yıllarda olduğu açıktır.

Hız. Abdülbaha'nın sözlerinden ve Arz-ı Akdes'ten gelen haberlerden ilham alan İranlı inananlar, Orta Doğu'da gezici tebliğ aktiviteleri üstlenmek üzere ayağa kalktılar. Hız. Bahauallah'ın Elçiliğinin son yılları esnasında Hindistan ve Burma'da toplumlar kurulmuştu ve Emir Çin'e kadar uzanmıştı; ve bu çalışma şimdi sağlamaştırılıyordu. Emir'de salıverilen yeni güçlerin bir göstergesi, Hız. Abdülbaha'nın ilham ettiği ve başlangıcından itibaren O'nun tavsiyesi ile kılavuzluk edilen bir proje olan dünyadaki ilk Bahai İbadet Evi'nin,¹² aynı zamanda enerjik bir Bahai toplum yaşamının gelişmiş olduğu Türkistan Rusyası'nda inşa edilmesiydi.

Hız. Abdülbaha'nın yeni yüzyıl başlarken Batıda ortaya çıkan umut verici fırsatları takip edebildiği desteğin temelini oluşturan bu geniş aktiviteler dizisi, gittikçe kendine güvenen bir inanan kitlesi tarafında yapılmaktaydı ve Akdeniz'den Çin Denizi'ne uzanıyordu. Doğunun ırksal, dini ve kültürel büyük çeşitlilikteki zeminlerinden temsilcileri bağrına basması bu temelin önemli bir özelliğiydi. Bu başarı Hız. Abdülbaha'ya, Hız. Bahauallah'ın zuhuru vasıtasıyla salıverilen birleştirici güçleri Batı toplumlarına duyurmasında dikkat çekeceği örnekleri sağlıyordu.

Bu ilk yılların en büyük zaferi, Arz-ı Akdes'e büyük risk ve güçlüklerle getirilmiş olan Hız. Bab'ın naaşı için, Kermil Dağı üzerinde Hız. Bahauallah tarafından gösterilen yere çok büyük çabayla bir türbe inşa etmedeki Hız. Abdülbaha'nın başarısıydı. Hız. Şevki Efendi, geçmiş çağlarda şehitlerin kanının kişisel inancın kaynağı olduğunu, bugünde ise Emrin idari kurumlarının kaynağını oluşturduğunu açıklamıştır.¹³ Böyle bir iç görüş, Hız. Bahauallah'ın Dünya Düzeni'nin Yönetim Merkezi'nin Emrin Şehit Peygamberi'nin Makamı'nın gölgesinde biçimlenmeye başlayacağı şekle özel anlam katmaktadır. Hız. Şevki Efendi, Hız. Abdülbaha'nın başarısını evrensel ve tarihsel bakış açısında belirlemektedir:

Ruh aleminde Hız. Bab'ın gerçekliği Bahai Dini'nin Kurucusu tarafından "Peygamberlerin ve Tanrı Elçilerinin, gerçeğinin etrafında döndükleri Nokta" olarak müjdelenmiş olduğu için, bu görünür alanda da O'nun mübarek naaşı, Dinimizin Kurucusu tarafından "olmuş ve olacak bütün bilgileri Tanrı'nın Kendisinden hasıl ettiği" Kişi, "yaratılmış her şeyin kaynaklandığı İlk Nokta"¹⁴ için uygun görülen merkezi konuma paralel olan ve daha da fazla önem veren dokuz adet eşmerkezli daire¹⁵ olarak görülebilen şeyin kalbini ve merkezini oluşturmaktadır."

Böylesi koşullarda başarmış olduğu özel görevin Hız. Abdülbaha'nın nazarındaki anlamı Hız. Şevki Efendi tarafından dokunaklı bir şekilde anlatılıyor:

Her şey bitip Şiraz'lı Şehit Peygamberin cismani kalıntısı, sonunda, Allah'ın kutsal dağının bağrındaki ebedi istirahat mahalline güven içinde tevdi edildikten sonra, sarığını, pabuçlarını ve cüppesini çıkartmış olan Hız. Abdülbaha, hala açık bulunan lahdin üzerine eğildi, gümüş rengi saçları yüzünün çevresinde dalgalanarak, siması aydınlık ve şekil değiştirmiş bir vaziyette, alnını tahta tabutun kenarına dayadı, yüksek sesle hıçkırdı ve oradaki herkesi Kendiyle beraber ağlatan bir ağlayışla ağladı. O geceyi duygularının ağırlığı altında uykusuz geçirdi.

1908'e kadar sözde "Genç Türk Devrimi" sadece Osmanlı İmparatorluğu'nun siyasi mahkumlarını değil, Hız. Abdülbaha'yı da serbest bırakmıştı. Aniden, Onu hapisane şehri Akka ve en yakın çevresiyle hapis tutan sınırlamalar kaldırılmış ve Hız. Abdülbaha, Hız. Şevki Efendi'nin daha sonra Onun vekaletinin üç temel başarısından biri saydığı bir girişime başlayıp sürdürebilecek bir duruma gelmişti: Tanrı Emri'ni Batı dünyasının büyük nüfuslu merkezlerinde duyurması.

Kuzey Amerika ve Avrupa'da meydana gelen olayların coşku veren niteliğinden dolayı Hız. Abdülbaha'nın tarihi yolculuklarının hikayeleri bazen Mısır'da geçirilen önemli başlangıç yılının gözden kaçırılmasına yol açıyordu. Hız. Abdülbaha, doğrudan Avrupa'ya gitmeyi planlayarak 1910 Eylülünde oraya vardı; fakat

hastalık sebebiyle sonraki yılın Ağustos ayına kadar İskenderiye'nin bir dış mahallesi olan Ramleh'de ikamet etmeye mecbur oldu. ...., izleyen aylar, özellikle Afrika kıtasında Emrin talihi üzerindeki tüm etkilerinin gelecek yıllar boyunca hissedileceği büyük bir üretkenlik dönemi oldu. Hiç kuşkusuz, Onunla birkaç kere Beyrut'ta karşılaşmış ve sonradan Mısır Müftüsü ve El-Ezher Üniversitesi'nde önemli bir kişi olmuş olan Şeyh Muhammed Abduh tarafından duyulan sıcak bir hayranlıkla Hz.Abdülbaha'nın yolu bir derece açılmıştı.

Özel ilgi hak eden Mısır ziyaretinin bir yönü, Din'in mesajının ilk genel duyurulması için sağladığı fırsattı. O zamanda Kahire ve İskenderiye'de hüküm süren nispeten kozmopolit ve liberal ortam, Hz.Abdülbaha ve aydın Sünni İslam dünyasındaki seçkin şahıslar arasında açık sözlü ve araştırmacı tartışmalar için yol açtı. Bunlar din adamlarını, parlamenterleri, yöneticileri ve asilzadeleri içeriyordu. Ayrıca, Emir hakkındaki bilgileri İran ve İstanbul'dan çıkan önyargılı raporlarla yanıltılmış etkili Arapça gazetelerden yazı işleri müdürleri ve gazeteciler, şimdi durum hakkındaki gerçekleri kendileri adına öğrenme fırsatına sahip olmuşlardı. Açıkça düşman olan yayınlar tavırlarını değiştirdiler. Böyle bir gazetenin yazı ileri müdürleri, "Akka'daki Bahailerin bilgili ve alim Lideri ve dünyanın her tarafındaki Bahailer için otorite Merkezi olan Şöhretli Mirza Abbas Efendi" diye söz ederek ve Onun İskenderiye'ye ziyareti hakkında takdir ifade ederek Hz.Abdülbaha'nın varışıyla ilgili bir makale yayınladılar. Bu ve başka makaleler, Hz.Abdülbaha'nın İslam anlayışına ve Onun öğretilerinin merkezinde yatan birlik ve dini hoşgörü prensiplerine özel övgüde bulunuyorlardı.

Hz.Abdülbaha'nın sağlığının bozulmasına neden olmasına rağmen Mısır ara dönemi büyük bir lütf olduğunu göstermişti. Batılı diplomatlar ve yetkililer, Hz.Abdülbaha'nın Avrupa çevrelerinde canlı bir ilgiye sahip olan Ortadoğu'nun bir bölgesindeki önde gelen kişilerle etkileşiminin olağanüstü başarısını ilk elden gözlemleyebildiler. Bundan dolayı, Hz.Abdülbaha'nın Marsilya'ya gitmek üzere 11 Ağustos 1911 tarihinde gemiye bindiği zaman kadar, Onu ünü her tarafa yayılmıştı.

1905'DE HZ.ABDÜLBAHA TARAFINDAN bir Amerikalı inanana hitap edilen bir Levih, dokunaklı olduğu kadar da aydınlatıcı bir ifade içermektedir. Hz.Abdülbaha, Kendisinin Hz.Bahau'llah'ın suudundan sonraki durumuna değinerek "imtihan denizinin çalkalandığı ... bir sırada" Amerika'dan almış olduğu bir mektuptan bahsediyordu:

Böyle bir durumda iken, Amerika'daki ahabaplardan bir mektup ulaştı. Onlar bu mektupta her konuda birlik ve beraberliği koruyacaklarına söz vererek ebedi yaşamı kazanmak üzere Tanrının sevgisi yolunda canlarını feda edeceklerine dair imza atmışlardı. Bu mektubun okunduğu ve altında imzalanan adların görüldüğü anda Abdülbaha için vasıflandırılmayacak bir sevinç ve ferah sağlandı.....

Emrin Batıda büyümesinin meydana geldiği koşulların değerlendirilmesi, şimdiki Bahailer için ve birçok sebeplerden dolayı çok önemlidir. O, kendimizi günümüz toplumunda neredeyse sözü edilmeden geçecek kadar bayağı bir kaba ve zorba kültürden soyutlamamıza yardım eder. Dikkatimizi, Hz.Bahau'llah tarafından açıklanan, anlamları bakımından devrimsel ve O'nu iştirmek isteyenlerin hiç bilmedikleri insan doğası ve insan toplumu kavramlarını Batılı dinleyicilerine tanıtmak için Hz.Abdülbaha'nın tercih ettiği nezakete çeker. Mecazları kullanma veya tarihsel örneklerle dayanma inceliğini, yaklaşımının sık görülen dolaylılığını, istediği an kurabildiği samimiyeti ve gerçek hakkındaki zanlarının bir çoğu bir zamanlar sahip olabildikleri geçerliliği çoktan kaybetmiş olan soruları cevapladığı belirgin şekilde sınırsız sabrı açıklar.

Hz.Abdülbaha'nın Batıda başladığı tarihsel görevin tarafsız bir incelemesinin neslimize kazandırmada yardımcı olduğu bir başka iç görüş de, Ona cevap verenlerin ruhani büyüklüğünün takdir edilmesidir. Bu kimseler, bildikleri liberal ve ekonomik bakımdan gelişmiş olan, şüphesiz aziz tuttıkları ve değer verdikleri ve günlük yaşamlarını ister istemez sürdürmek zorunda oldukları dünyaya rağmen, Onun çağrılarına karşılık verdiler. Onların cevabı, insanoğlunun umutsuz ruhani aydınlanma ihtiyacını bazen ancak sönük olsa bile kabul eden bir bilinç seviyesinden ortaya çıkmıştı. Bu iç görüşe olan bağlılıklarında sebat göstermek, bu ilk inananların, hem Batıdaki hem de diğer birçok ülkedeki günümüz Bahai toplumlarının kurulmasında kendi fedakarlıkları konusunda yalnız aile ve toplumsal baskılara değil, aynı zamanda yükseltmiş oldukları ve etraflarındaki her şeyin ısrarlı bir şekilde onları maruz bıraktığı dünya görüşüyle ilgili kolay bahanelere de

karşı koymalarını gerektiriyordu. Bu ilk Batılı Bahailerin, kendine göre, kabul ettikleri Din için bu aynı yıllarda zulüm ve ölümlerle karşı karşıya olan İranlı dindaşlarınınkinden çok etkileyici olan sebatı hakkında bir kahramanlık vardı.

Hız. Abdülbaha'nın çağrısına cevap veren Batılıların ön sırasında, Hız. Şevki Efendi'nin "Tanrı sevgisiyle mest olmuş ziyaretçiler" olarak selamladığı ve Hız. Abdülbaha'yı hapisane şehri Akka'da ziyaret etme, Onun şahsının parlaklığını kendilerinin görme ve insan hayatını değiştirme gücüne sahip olan sözleri Onun kendi ağzından duyma ayrıcalığına sahip küçük cesur inanan grupları vardı. Bu inananlar üzerindeki etki May Maxwell tarafından şöyle ifade edilmiştir:

"O ilk görüşmeden ne sevinç, ne keder, ne de isimlendirebileceğim bir şey hatırlamıyorum. Birdenbire çok büyük bir yükseklığe sürüklendim, ruhum İlahi Ruh ile temas geldi ve bu saf, mübarek ve kudretli güç beni kapladı. ..."

Hız. Şevki Efendi onların evlerine geri dönüşleri ile ilgili olarak, "sistemli ve devamlı faaliyetler ... Batı Avrupa'ya ve Kuzey Amerika kıtasının eyalet ve vilayetlerine yayıldıkça öylesine yoğunlaştı ki... diye açıklamaktadır. Onların ve inanan arkadaşlarının çabalarını teşvik eden ve artan sayıda yeni inananı Emre çeken şey, Hız. Abdülbaha tarafından Atlantik'in her iki tarafındaki alıcılara hitap edilen bir Levihler, Allah'ın yeni Zuhuru'nun kavramları, prensipleri ve idealleri için hayal gücünü ansızın ve ardına kadar açan bir mesajlar seliydi. Bu yaratıcı gücün etkisi, ilk Amerikalı inanan Thornton Chase'in anlamakta olduğu şeyi tasvir etmeye çabaladığı şu sözlerde hissedilebilir:

Onun [Hız. Abdülbaha'nın] Huzurunun Merkezi'nden yeryüzünün uç noktalarına kadar beyaz kanatlı güvercinler gibi yayılan kendi yazıları o kadar çoktur ki (her gün yüzlerce), düşünce araştırması için onlara zaman vermiş olması ve alimlerin akli yöntemlerini uygulamış olması imkansızdır. Onlar fıskıran bir kaynaktan çıkan akarsular gibi akmaktadır....

Bu hisler, kendi bakış açılarını, yakın çevresindekilerin birçoğunu yıldırarak kadar tutkulu bir girişimi üstlenmek üzere Hız. Abdülbaha'nın ayağa kalktığı kararlılığa katılmaktadırlar. O, ilerlemiş yaşı, bozuk sağlığı ve hapisane yıllarından kalan fiziksel yetersizlikleri hakkında dile getirilen kaygıları bir tarafa atarak, Kendisini sonunda Kuzey Amerika kıtasının Pasifik kıyısına götüren yaklaşık üç yıl sürecek bir dizi seyahate devam etti. Yüzyılın başlarındaki uluslararası yolculuğun sıkıntıları ve riskleri, Kendi koyduğu hedeflerin gerçekleştirilmesi için olan engellerin en küçükleriydi. Hız. Şevki Efendi'nin sözleriyle:

Kendi ifadesiyle, hapse gençken girip yaşlı bir adam olarak çıkan, hayatından hiç kalabalık bir gruba hitap ederek konuşma yapmayan, hiçbir okula gitmeyen, Batılı çevrelerde dolaşmayan, Batı'nın adetlerine ve diline aşina olmayan O, Avrupa'nın bazı önemli başkentlerinde ve Kuzey Amerika kıtasının büyük şehirlerinde minber ve kürsülerden, Babasının Dininde saklı belirgin gerçekleri ilan etmekle kalmayıp, aynı zamanda daha önceki peygamberlerin de İlahi kaynağını ispat etmeye ve onlarla Emir arasındaki bağın mahiyetini açıklamaya koyuldu

Bu büyük dramının ilk perdesi için, dünyanın şimdiye kadar bildiği en büyük ve en kozmopolit imparatorluğunun başkenti Londra'dakinden daha göz alıcı bir sahne arzulanmış olamazdı. Gerekli hazırlıkları yapmış ve Onun yüzünü görmeye can atan küçük inanan gruplarının gözünde, bu gezi onların en parlak umutlarından çok daha üstün bir zaferdi. Devlet yetkilileri, bilginler, yazarlar, yayıncılar, sanayiciler, reform hareketlerinin liderleri, İngiliz aristokrasinin üyeleri ve birçok mezhebin sözü geçen din adamları istekli bir biçimde Onu aradılar, Onu programlarına, sınıflarına, evlerine, kürsülerine ve minberlerine davet ettiler ve Onun açıkladığı fikirlere şükran yağdırdılar. 10 Eylül 1911 Pazar günü Hız. Abdülbaha ilk kez olarak City Temple kilisesinin minberinden bir halk topluluğuna hitap etti:

Bu beşer kuvvetinin yeni bir devridir. Dünyanın bütün ufukları ışık saçmaktadır ve dünya gerçekten bir bahçe ve bir cennet olacaktır.... Siz, gerçek insanlığın temelini yıkıp insanları bilgisiz tutmuş olan eski kuruntulardan kurtuldunuz.

Tanrının bu aydınlık çağa armağanı insanlığın birliği ve dinin temelinin birliği bilgisidir. Savaş milletler arasında sona erecek ve Tanrının iradesiyle En Büyük Barış gelecektir; dünya yeni bir dünya olacak ve bütün insanlar kardeş olarak yaşayacaklardır.

Paris'teki fazladan iki aylık kalışından ve kış nedeniyle ve sağlığına kavuşması için İskenderiye'ye geri dönüşünden sonra, Hz.Abdülbaha 25 Mart 1912'de gemiyle New York'a gitmek üzere yola çıktı ve o yılın 11 Nisan günü oraya vardı. En basit bedensel seviyede bile, bazıları birden fazla ziyaret edilen, Kuzey Amerika boyunca kırkın üzerindeki ve ayrıca Avrupa'da on dokuz şehirdeki yüzlerce genel hitap, konferans ve özel konuşmalarla dolu bir program, modern tarihte benzeri kolay bulunamayacak bir başarıydı. Hz.Abdülbaha her iki kıtada, ama özellikle Kuzey Amerika'da, barış, kadın hakları, ırk eşitliği, sosyal reform ve ahlak gelişimi gibi ilgileri olan seçkin dinleyici gruplarından son derece takdirkar bir karşılama gördü. Konuşmaları ve görüşmeleri büyük tirajlı gazetelerde hemen hemen hergün geniş yer aldı. Kendisi daha sonra şunu yazacaktı: "... bütün kapıların açıldığını ... ve Tanrı Melekutu'nun her engeli ve seti kaldıran mükemmel kudretini gördü."

Karşılaştığı açıklık Hz.Abdülbaha'nın yeni Zuhurun sosyal prensiplerini net bir biçimde ilan etmesine izin verdi. Hz.Şevki Efendi bu şekilde sunulan gerçekleri özetlemiştir:

Bu görev seyahatleri sırasında dünyanın fikir liderlerine ve halk kitlelerine ilan ettiği İlahi düzenin temel unsurları arasında, bağımsızlık ve geleneklerinden arınmış ve bağımsız bir şekilde hakikatin araştırılması; Emrin ana prensibi ve temel doktrini olarak tüm insan ırkının bir olduğu; bütün dinlerin esasta birliği; din, ırk, sınıf ve millet taassubunun kınanması; din ile bilim arasında uyum ve ahenk bulunması; insan ırkı kuşunun yükselmesini sağlayan iki kanat olan erkek ve kadının eşitliği; zorunlu eğitimin getirilmesi; bir milletlerarası yardımcı dilin kabulü; aşırı zenginlik ve yoksulluğun kaldırılması; milletlerarası anlaşmazlıklarda hakemlik yapacak bir dünya mahkemesinin kurulması; hizmet ruhu ile yapılan çalışmanın ibadet derecesine yükseltilmesi; insan toplumunun hakim prensibi olarak adaletin ve bütün milletleri ve kavimleri koruyacak bir siper olarak dinin yüceltilmesi; insanlığın en büyük hedefi olarak devamlı ve evrensel barışın korunması prensiplerini açıkladı

Hz.Abdülbaha'nın mesajının özünde, insanlığın birleşmesi ve Tanrı Melekutu'nun yeryüzünde kurulması için uzun zamandır vaat edilen Günün gelmiş olduğunun duyurulması vardı. Bu Melekut, Hz.Abdülbaha'nın mektuplarında ve konuşmalarında ortaya konduğu gibi, geleneksel din öğretilerinden bilinen doğaüstü varsayımların hiçbirisine dayanmıyordu. Tersine, Hz.Abdülbaha, insanlığın reşitlik çağını ve insan potansiyellerinin her alanda gelişiminin bir taraftan evrensel ruhani değerler ve diğer taraftan o zaman hayal dahi edilemez maddi ilerlemeler arasındaki etkileşimin meyvesi olacağı bir dünya medeniyetinin ortaya çıkışını ilan etti.

O, bu amaca ulaşma yolunun halihazırda ortaya çıkmış olduğunu söylüyordu. İhtiyaç duyulan, harekete geçme isteği ve devam etme inancı idi:

Hepimiz milletlerarası barışın iyi olduğunu, yaşam sebebi olduğunu biliriz, fakat irade ve hareket gereklidir. Bu yüzyıl aydınlık yüzyıl olduğuna göre barışa ulaşma kapasitesi temin edilmiştir. Bu fikirlerin insanlar arasında hareketle sonuçlanacak bir derecede yayılacağı muhakkaktır.

Hiç eksilmeyen nezaket ve saygı ile ifade edilmekle beraber, yeni Zuhurun prensipleri hem özel hem de genel karşılaşmalarda taviz vermeden göz önüne serildi. Aynı şekilde, Hz.Abdülbaha'nın davranışları da kullandığı sözler kadar etkili ve güzeldi. Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri'nde, Hz.Abdülbaha'nın Hz.Muhammed'le ilgili referansları Hıristiyan gruplara hitaplarına dahil etme ustalığından ve hem Hıristiyanlık'ın hem de İslamiyet'in ilahi kaynağının doğruluğunu San Francisco'da Emanu-El Tapınağı'ndaki topluluğa güçlü biçimde kanıtlanmasından başka hiçbir şey dinin temelinin bir olduğuna dair Bahai inancını daha açık bir şekilde iletmemiştir. Onun, her yaşta kadında, erkeklerle tam olarak eşit ruh ve akıl kapasitelerine sahip oldukları güvenini uyandırma yeteneği, Kendi verdiği yemekte ve seçkin ev sahibelerinin verdiği yemeklerde hem siyah hem de beyaz konukları içtenlikle karşılayarak Hz.Bahau'llah'ın ırk birliği hakkındaki öğretilerinin anlamını tahrik edici olmadan açıkça göstermesi ve Bahai hareketinin tüm yönlerinde birliğin hakim önemi konusundaki ısrarı gibi, yaşamın ruhani ve pratik yönlerinin birbirini

etkilemesinin zorunlu olma biçiminin bu ispatları, inananlar için yeni bir fırsatlar dünyasının pencerelerini ardına kadar açıyordu. Bu meydan okumaların ifade edildiği koşulsuz sevgi ruhu, Hz.Abdülbaha'nın hitap ettiği kişilerin korkularına ve kuşkularına galip gelmeyi başardı.

Emrin umumi açıklanışına harcadığı çabadan daha da büyüğü, Hz.Abdülbaha'nın inananların Hz.Bahau'llah'ın Zuhuru'nun ruhani gerçeklerine dair anlayışlarını derinleştirmeye adanmış zaman ve enerji idi. Şehirden şehre ve sabah erkenden akşam geç vakitlere kadar, göreviyle ilgili umumi taleplerin ele alınmadığı zamanlar, ahbabların sorularına cevap vermeye, ihtiyaçlarını karşılamaya ve onlara kabul ettikleri Emrin tanıtılmasına her birinin yapabileceği katkılara bir güven ruhu aşlamaya bırakılıyordu. Hz.Abdülbaha'nın Chicago'ya ziyareti, bir tanesi halen Aşkabat'ta devam etmekte olandan ilham alan ve ayrıca bu kavrama Hz.Abdülbaha tarafından verilen önemden cesaret alan bir proje olan Batıdaki ilk Bahai ibadet Evi'nin temel taşını Kendi elleriyle koymasına fırsat sağladı.

Meşrek-ül-Ezkar insanlık dünyasındaki kuruluşların en büyüklerinde biridir ve onun ayrıntıları çoktur. Meşrek-ül-Ezkar bir ibadet yeri olduğu halde hastane, eczane, yolcuların konak yeri, öksüzlerin okulu ve yüksek bilimleri okutan bir üniversite ile de bağlantısı vardır.... Umarım, Amerika'da şimdilik Meşrek-ül-Ezkar kurulsun ve zamanla hastane, okul, üniversite, eczane ve yolcuların konak yeri de sonsuz düzen içinde yapılsın.

İran'da aynı zamanda ortaya çıkan süreçle ilgili olarak, ancak gelecekteki tarihçiler Batı seyahatlerinin bu boyutunun yaratıcı gücünü yeterli derecede takdir edebileceklerdir. Anılar ve mektuplar, Hz.Abdülbaha ile kısa karşılaşmaların bile Emrin büyümesi ve sağlamlaşması için uğraşan sayısız Batılı Bahaiyi, takip eden çaba ve fedakarlık yıllarında ayakta tuttuğunu göstermiştir. Misak'ın Merkezi'nin Kendisi tarafından böyle bir müdahale olmaksızın, İranlı dindaşlarının Babi ve ilk Bahai tarihinin destansı olaylarına ebeveynlerin ve bunların ebeveynlerinin uzun süren katılımından aldıkları ruhani mirastan tamamen yoksun olup, bu kadar hızlı bir şekilde Emrin onlardan istediğini kavrayabilen ve ilgili yıldırıcı görevleri üstlenebilen küçük Batılı inanan gruplarını hayal etmek olanaksızdır.

Onu dinleyenler, ekseni insan ırkının birliğinin kabulü olan büyük bir uygarlaştırma sürecinin sevgi dolu ve kendinden emin yürütücüleri olmaya çağrıldılar. Görevlerini üstlenmek üzere ayağa kalkarlarken, O, Tanrının bu Günde insanoğluna bahşetmiş olduğu tamamen yeni kapasiteleri hem kendilerinde hem de başkalarında ortaya çıkmış göreceklere sözünü verdi:

Dünyanın canlılığı ve insanlık vücuduna yaşam ruhu olmalısınız. Kıdem Cemali ve İsm-i Azam'ın sonsuz ışınlarla dünya ufkundan parladığı bu yepyeni Devir'de, Tanrı'nın Sözü, beşeri nitelikleri etkisiz bırakacak bir güç ve kudreti insan gerçeğine vermiş ve her şeyi yenen bir kuvvetle tüm insanları birlik denizinde toplatmıştır.

Aralarında kurulan birliğin onların Din'in gerçeklerini ifade etmeyle ilgili etkin bireysel tarzlarını engellemediği gerçeğinden başka belki de hiçbir şey, inananların bu çağrıya verdikleri karşılığı böyle çarpıcı bir şekilde göstermemektedir. Birey ve toplum arasındaki ilişki her zaman toplumun gelişmesindeki en meydan okuyucu meselelerden birisi olmuştur. Onların birçoğunu, özellikle en aktif ve yaratıcı olanları nitelendiren yüksek kişilik derecesinin farkında olmak için ancak Batıdaki ilk Bahailerin yaşamlarının hikayelerini üstünkörü de olsa okumalıdır. Genel olarak onlar, ancak o zamanki yaygın çeşitli ruhani ve sosyal hareketlerin yoğun araştırılmasından sonra Emri bulmuşlardı ve çağdaşlarının kaygıları ve merakları ile ilgilin bu geniş anlayış şüphesiz onların Emrin bu kadar etkin mübelliğleri olmalarına yardım etmişti. Bununla birlikte, aralarındaki geniş ifade ve anlayış gücünün, onların veya inanan arkadaşlarının Emrin asıl cazibesi olan kolektif birliği kurmaya katkıda bulunmalarını engellemediği de aynı derecede açıktır. Dönemin anıları ve tarihi hikayeleri, birey ve toplumun bu dengesinin sırrının, bütün inananları Hz.Abdülbaha'nın sözlerine ve örneğine bağlayan ruhani bağ olduğunu açığa çıkarmaktadır. Bir bakıma Hz.Abdülbaha onların hepsi için Bahai Emri idi.

Hz.Abdülbaha'nın Batı görevi ile ilgili hiçbir tarafsız inceleme, Emri kabul etmiş olanların sadece küçük bir sayısının ve Onun sözlerini dinlemek için akın etmiş olan halk grupları arasındaki çok az kişinin, Onun

mesajının saklı anlamlarına dair nispeten belirsiz bir anlayıştan çok bu paha biçilmez fırsatlardan geldiği ciddi olgusunu hesaba katmayı ihmal edemez. Hz.Abdülbaha dinleyicilerinin bu sınırlamalarını takdir ederek, onları sırf sosyal liberalizm ve hoşgörünün çok ötesinde bir bilinç seviyesine çağırarak davranışları Batılı inananlarla ilişkilerinde ortaya koymada tereddüt etmedi. Bu gibi aracılıkların bir türünü simgelemesi gereken bir örnek, birisi siyah diğeri beyaz olan Louis Gregory ile Louise Mathew'un evlenmelerini teşvik etmedeki ince fakat etkileyici rolü idi. Bu girişim, meydan okumanın özdeki anlamlarına cevap vermede üyeleri ne kadar ürkek ve yavaş olsa da Amerikan Bahai toplumu için ırk birliğinin gerçek anlamı konusunda bir standart teşkil ediyordu.

Hz.Abdülbaha'nın amaçların hakkında derin bir anlayış olmadan bile, Onun mesajını benimseyenler genellikle büyük kişisel bedelle, öğrettiği prensiplere pratik ifade vermeye koyuldular. Uluslararası barış davasına bağlılık, toplumun birliğine zarar veren aşırı zenginlik ve yoksulluğun kaldırılması, millet, ırk ve diğer önyargıların üstesinden gelinmesi, kız ve erkek çocuklarının eğitim eşitliğini teşvik etme, gerçeğin araştırılmasını engellemekte olan eski dogmalar prangasından kurtulma ihtiyacı gibi medeniyetin ilerlemesinin bu prensipleri güçlü bir etki yapmıştı. Hz.Abdülbaha'nın dinleyicilerinin pek azının kavradığı—belki de kavrayabildiği—şey, toplumun tüm yapısındaki devrimsel değişim ve insan doğasının nihai çözümlemede tutum ve davranışta gerekli değişimleri tek başına meydana getirebilecek olan İlahi Kanun'a gönüllü boyun eğmesi idi.

İnsanlığın birey ve toplum yaşamının yaklaşmakta olan değişimiyle ilgili bu vizyonun anahtarı, Hz.Abdülbaha'nın Hz.Bahauallah'ın Misak'ını ve Kendisinin bunda oynaması istenilen merkezi rolü Kuzey Amerika'ya varışından hemen sonra ilanı idi. Hz.Abdülbaha'nın kendi sözleriyle:

Hz.Bahauallah'ın zuhurunun geçmiş peygamberlerin herhangi birisi tarafından verilmeyen özel bir öğretisi olan en büyük özelliğine gelince: Bu, Misak'ın Merkezi'nin atanması ve tayin edilmesidir. O, bu tayin ve hüküm ile, herhangi bir kimsenin yeni bir inanç mezhebi ya da hizbi meydana getirmesini imkansız kılarak, Tanrı'nın dinini ayrılıklara ve bölünmelere karşı korumuş ve muhafaza etmiştir.

Hz.Abdülbaha, amacı için New York şehrini seçerek ve onu "Misak Şehri" olarak isimlendirerek, Dinlerinin Kurucusu'nun Vahyinin eksiksiz yorumlanması için O'nun tarafından verilen yetkiyi Batılı inananlara gösterdi. Çok saygın bir inanan olan Laura Getsinger'in, Hz.Abdülbaha'nın geçici olarak oturduğu evde toplanmış olan Bahai grubu, Onun Kendisinin aşağıya inerek Misak'ın saklı anlamlarının bazıları hakkında genel terimlerle konuşmasından sonraki bu tarihi ilan için hazırlaması Hz.Abdülbaha tarafından istenmişti. Bu görev arkadaşına verildiği sırada Farsça tercümanlardan birisiyle beraber üst kattaki odada bulunmakta olan Julieth Tompson bu olayların kaydını miras bırakmıştır. Hz.Abdülbaha'nın şunları söylediğini aktarmaktadır:

- Hz.Bahauallah tarafından tayin edilen Misak Benim. Ve kimse O'nun Sözü'nün yanlış olduğunu kanıtlayamaz. Bu Hz.Bahauallah'ın Vasiyetnamesi'dir. Onu Kutsal Akdes Kitabı'nda göreceksiniz. Gidin ve "Bu aranızdaki Tanrı Misakı'dır" diye ilan edin.

Hz.Şevki Efendi'nin sözleriyle "[bu] Emri devam ettirecek, bütünlüğünü sağlayacak, hiziplerden koruyacak ve dünyaya yayılmasını hızlandıracak" Vasıta olarak Hz.Bahauallah tarafından kurulan Misak, neredeyse suudundan hemen sonra Hz.Bahauallah'ın kendi ailesinin üyeleri tarafından bozulmuştu. Ahdimin Kitabı, "Dal" Suresi ve bağlantılı belgelerle Hz.Abdülbaha'ya verilen yetkinin, Emri kişisel menfaatlerine çevirme gizli ümitlerini boşa çıkardığını bilen bu kişiler, önce Arz-ı Akdes'de ve sonra Bahai toplumunun en önemli kısmının toplandığı İran'da Onun makamını baltalamak için ısrarlı bir kampanyaya başladılar. Bu entrikalar başarısız olunca, hemen Osmanlı yönetiminin endişelerini ve onun Filistin'deki temsilcilerinin para hırslarını kendi amaçları doğrultusunda yönlendirmeye çalıştılar. "Genç Türk Devrimi" nakızların planlarına bulaşmış olan birkaçı dahil önde gelen yetkililerden otuz bir kadarını asarak İstanbul'daki rejimi yıkınca bu umut da yıkıldı.

Batıda ise, Hz.Abdülbaha'nın ilk vekalet yıllarında, Onun tarafından gönderilen temsilciler, Amerikalı inananların birçoğunu Emir'le tanıştırmış birey olan ve buna zıt biçimde Kutsal Aile'deki nakızlarla ortaklık

içinde bir liderlik mevkiî sağlamayı amaçlamış İbrahim Hayrullah'ın entrikalarını başarılı bir şekilde karşıladılar. Bu gibi deneyimler kuşkusuz, Batılı inananları, Hz.Abdülbaha'nın makamını resmen ilanına ve Onun inananları böyle bölücü etmenlerle herhangi bir ilişkiden sakınmalarını buyurduğu kararlılığa hazırlamıştı: "Kimi zayıf, kaprisli, kötü niyetli ve bilgisiz kimseler ... İlahi Misak'ı ve Vasiyetname'yi yok etmeye ve içinde balık avlayabilecekleri berrak suyu bulandırmaya çalışmışlardır."³² Bununla birlikte, yeni toplumlar fikir ayrılıklarının üstesinden gelmeye ve insanın sürekli hizipçiliğe kapılmasına karşı koymaya çabalarlarken, yeni Dinin bu büyük düzenleyici yasasının saklı anlamlarının ortaya çıkması ancak yavaş yavaş olacaktır.

Günümüz için Tanrı Vahyi'nin yaratacağı bir birlik ve barış dünyası vizyonunu hem genel hitaplarda hem de özel görüşmelerde sergilerken, Hz.Abdülbaha hem Emir hem de dünya için en yakın ufukları kaplayan tehlikeler hakkında kesin biçimde uyarıda bulunuyordu. Hz.Abdülbaha her ikisi için, Hz.Şevki Efendi'nin sözleriyle "eşi görülmemiş şiddette bir kış" önceden görmekteydi.

Tanrı Emri için, bu kış Misak'la ilgili büyük acı veren ihanetleri gerektirecekti. Kuzey Amerika'da, kişisel liderlik tutkuları gerçekleşmemiş az sayıda inananın kararsızlığı, bazı inananların imanına zarar vererek ve başka kimseleri Emre katılmaktan kolayca uzak tutarak, toplum için devam eden bir sıkıntı kaynağı olarak kaldılar. İran'da da dostların imanı, Hz.Abdülbaha'nın Batı'daki çalışmasına hizmet eden başarılı kimselerde gördüklerine inandıkları kendini yüceltme olanakları için aniden harekete geçen hırslı bireylerin entrikalarıyla defalarca denendi. Her iki durumda da bu gibi yüz çevirmeler, sonuçta, sağlam inananların bağlılığını artıracaktı.

Hz.Abdülbaha genel olarak insanlığı da, yaklaşmakta olduğunu gördüğü felaketin ürkütücü koşulları bakımından uyarıyordu. Dünya insanların acısını bir dereceye kadar hafifletebilecek uzlaşma çabalarının ivediliğini vurgularken, Onu dinleyenleri tehlikenin büyüklüğü konusunda şüphede bırakmıyordu. Seyahatin başında özellikle geniş yer bulduğu Montreal'deki büyük gazetelerden birinde şu haber veriliyordu: Abdülbaha, "Bütün Avrupa savaşa hazırlanan bir ordugah olmuş. Bu savaş hazırlıkları muhakkak büyük bir savaşla sonuçlanacaktır. Silahlanmalar savaşı doğurur. Bu büyük cephanelik ister istemez patlayacak. Böyle bir görüş için kehanette bulunmaya gerek yok. Sadece mantıklı düşünmeye dayanıyor" dedi.

Kuzey Amerika boyunca "Barış Öncüsü" olarak çağrılan Zat, Liverpool'a gitmek üzere 5 Aralık 1912'de New York'tan gemi ile yola çıktı. Londra ve diğer İngiliz şehirlerindeki nispeten kısa kalışlardan sonra, yazılı Arapça ve Farsça'sı Hz.Abdülbaha'nın gereksinimlerini karşılayan Hippolyte Dreyfus'un hizmetlerini gördüğü Paris'e yeniden birkaç hafta ayırarak bazı Avrupa şehirlerini ziyaret etti. Avrupa kıtasının kültür başkenti olarak kabul edilen Paris, Doğu ülkeleri dahil dünyanın birçok tarafından gelen ziyaretçiler için bir ilgi merkeziydi. Bu şehre iki uzun ziyareti esnasında yaptığı konuşmalar genellikle başka yerde tartışılmış büyük sosyal meselelere değinseler de, özellikle Onunla karşılaşma ayrıcalığına sahip olanların kalplerini ister istemez derinden etkilemiş olan bir özel ruhaniyetle ayırt edildikleri görülmektedir:

Azminizi şimdikininkin üstüne çıkarın ve geleceğe güvenle bakın! Bugün tohum ekilmekte, tane toprağa düşmektedir, ancak harikulade bir ağaç olacağı ve dallarının meyve ile yüklü olacağı güne bakınız. Bu günün ağarmış olmasına sevininiz ve memnun olunuz, onun gücünü kavramaya çalışınız, çünkü o gerçekten harikadır.

13 Haziran 1913 sabahı Hz.Abdülbaha Marsilya'dan S. S. Himalaya vapuruna binip dört gün sonra Mısır'daki Port Said'e vardı. Hz.Şevki Efendi'nin "Onun tarihi yolculukları" diye adlandırdığı şey, 5 Aralık 1913'de Hayfa'ya dönüşle sona eriyordu.

Hz.Abdülbaha'nın Montreal Daily Star'ın yazı işleri müdürüne verdiği demeçten hemen hemen iki yıl sonra, o derece sarhoş edici bir özgüven düşüncesine sahip olan ve kurumları zapt edilemez görünen dünya aniden çöküyordu. Felaketin genel olarak Avusturya-Macaristan imparatorluk tahtının varisinin Sarajevo'da öldürülmesi ile ilişkisi vardır ve tabii doğrudan I. Dünya Savaşı'na yol açan "onur" için yapılan gaflar, pervasız tehditler ve budalaca istekler silsilesi bu nispeten küçük olayla ateşlendi. Ama gerçekte,

H.z.Abdülbaha'nın işaret ettiği gibi, yüzyılın ilk bütün on yılındaki n "grlemelerin" Avrupa liderlerini mevcut düzenin nazikliğine karşı uyardış olmasđ gerekir.

1904-1905 yıllarında Japon ve Rus imparatorlukları, Rus imparatorluğunun neredeyse tüm deniz kuvvetlerinin yok olmasına ve uzun süren i ve dış yankılara sahip olacak bir kk düşürülme olan topraklarını teslim etmesine yol açan şiddetli bir savaşa girmişlerdi. Yüzyılın bu başlangıç yıllarında Fransa ve Almanya arasında Kuzey Afrika'daki emperyalist amaçlarla ilgili savaşın çıkması, ancak başka güçlerin kendi çıkarlarından dolayı müdahaleleri ile iki defa güçlükle nlenmişti. 1911'de İtalyanların tutkuları aynı şekilde, şimdi Libya olan yerin Osmanlı imparatorluğundan alınmasıyla uluslararası barış için tehlikeli bir tehdide neden oldu. Almanya, büyüyen bir düşman ittifaklar ağının zorunlu kıldığını düşünerek, önceden kabul edilmiş İngiliz önderliğini kaldırmaya yönelik muazzam bir donanma kurma programına başladığında, uluslararası kararsızlık daha da artmıştı.

Romanov, Hapsburg ve Osmanlı İmparatorluklarına tabi insanlar arasındaki gerginlikler bu anlaşmazlıkları daha kötü bir duruma sokuyordu. Kendilerini sindiren köhne sistemlerin bağını koparacak olan bazı olayların olmasını bekleyen Polonyalılar, ekler, Slovklar, Baltıklılar, Romenler, Kürtler, Araplar, Ermeniler, Yunanlılar, Makedonlar, Slavlar ve Arnavutlar kurtuluş günlerini iple çekiyorlardı. Mevcut düzendeki bu çatlaklar ağını yorulmak bilmez bir şekilde kendi çıkarları için kullananlar, bir komplolar, direniş grupları ve ayrılıkçı örgütler srsyd. Bir uçtaki hemen hemen anlamsız anarşi ile diğerindeki keskin bilenmiş ırkçı ve milliyetçi saplantılar arasında gelip giden ideolojilerden esinlenen bu yer altı güçleri aynı saf kanaati paylaşıyorlardı: eğer hedefleri haline gelen hakim düzenin dikkate değer kısmı bir yolunu bulup alt edilebilirse, onların amaçlarını destekleyen insan kesiminin doğasında olan asalet—veya genel olarak insanoğunun varsayılan asaleti—kendi kendine yeni bir özgürlük ve adalet çağını temin eder. şiddetli değerimin bu istekli aracılardan sadece bir tek geniş tabanlı hareket, dünya devrimi hedefi yönünde sistematik olarak ve insafsız açıklıkla ilerlemekteydi. Hem entelektüel güdüsünü hem de nihai zaferine olan sarsılmaz bir güveni on dokuzuncu yüzyıl ideologu Karl Marx'ın yazılarından alan Komünist Parti, Avrupa ve diğer çeşitli ülkeler boyunca kendini adanmış taraftar grupları kazanmayı başarmıştı. Sahibinin hem insan bilincine hem de sosyal örgütlenmeye neden olan güçlerin doğasının gerçekte maddi olduğunun şphesizliğini göstermiş dehasından emin olan Komünist hareket, hem dinin hem de "burjuva" ahlak standartlarının geçerliliğini reddediyordu. Onun bakışıyla Tanrıya inanç, insanoğunun müptelası olduğu, sadece peş peşe gelen iktidar sınıflarının batıl inancı kitleleri kle etmek için bir araç olarak kullanmasına izin vermiş olan bir sinir zayıflığıydı.

Gurur ve akılsızlığın hazırlamış olduğu büyük dünya yangınına doğru yollarında kr krne yavaşça ilerleyen dünya liderleri için, bilim ve teknoloji ile atılan bu büyük adımlar aslında rakipleri üzerinde bir askeri üstünlüğe sahip olma vasıtasını temsil ediyorlardı. Fakat endişeli milletlerin Avrupalı muhalifleri, onların tebaası olabildikleri çok fakir ve büyük lde eğitimsiz sömürge nüfusları değillerdi. Askeri donanımın bu şekilde uyandırdığı sahte güven, kara ordularını ve donanmaları en gelişmiş modern silahlarla donatmak ve bunu mümkün olduğu kadar muazzam bir çapta yapmak için amansız bir yarışa yol açtı. Makineli tüfekler, uzun menzilli toplar, "ağır toplu deniz zırhlıları", denizaltılar, kara mayınları, zehirli gazlar ve uçakları bombardıman saldırıları için donatma imkanları, bir yorumcunun "lm teknolojisi"³⁵ dediği şeyin özellikleri olarak meydana çıkıyordu. Bu yok etme araçlarının hepsi, H.z.Abdülbaha'nın uyardış olduğu gibi, yaklaşan harbin gidişatı esnasında konuşlandırılıp detaylandırılacaktı.

Bilim ve teknoloji de, hakim olan düzen üzerinde daha g fark edilen başka baskılar uygulamaktaydı. Silahlanma yarışıyla canlanan büyük ölçekli sanayi üretimi, nüfusların kent merkezlerine kaymasını hızlandırmıştı. nceki yüzyılın sonuna kadar bu süreç, halihazırda, miras kalan ahlaki değerlere ve bağlılıklara zarar veriyor, artan sayıda insanı sosyal değerimin meydana getirilmesi için alışılmadığ fikirlere maruz bırakıyor ve önceden sadece toplumun seçkin kesimleri için elde edilebilen maddi çıkarlar için kitlesel iştahları kabartıyordu. Nispeten despot sistemlerin yönetiminde bile halk, sivil otoritenin etkinliğinin onun geniş halk desteği kazanma yeteneğine bağlı olduğu boyutu algılamaya başlıyordu. Bu sosyal gelişmelerin beklenmedik ve geniş çapta sonuçları olacaktı. Savaş durmaksızın süreceği ve budalalıklarına düşüncesizce inanma sorgulanacağı için, her iki taraf ordularındaki askere alınmış

milyonlarca insan, çektikleri acıları kendi içlerinde anlamsız ve kendilerinin ve ailelerinin iyiliği açısından faydasız görecektir.

Teknolojik ve ekonomik değişimin bu saklı anlamları ötesinde, bilimsel ilerleme, Hz.Bahau'llah'ın "her öğrendiği şeyin karartıcı tozu" demiş olduğu neredeyse farkına varılmadan kalan örtü olan insan doğası hakkındaki basit varsayımları teşvik eder gibi görünüyordu. Bu dikkatle gözden geçirilmemiş görüşler kendilerini giderek genişleyen gruplara sirayet ettiriyorlardı. Popüler basında yaratılan heyecan, bir taraftan bilim adamları ya da alimler ve diğer taraftan ilahiyatçılar ya da nüfuzlu din adamları arasındaki ateşli tartışmalar, genel eğitimin hızlı yayılmasıyla birlikte hem kabul edilmiş dini doktrinlerin hem de geçerli olan ahlaki değerlerin otoritesine zarar vermeye devam ediyordu.

Yeni yüzyılın bu depremesel güçleri, 1914'de Batı dünyasının karşı karşıya geldiği durumu şiddetle patlamaya hazır hale getirmek üzere birleşiyorlardı. Bu yüzden, büyük yangın başladığı zamanki kabus, düşünen zihinlerin en kötü korkularını çok geride bırakıyordu. Etraflıca analiz edilen I. Dünya Savaşı afetini tekrar gözden geçirmek bu noktada bir amaca hizmet etmeyecektir. İstatistiklerin kendisi neredeyse insan aklının alamayacağı ölçüdedir: tarihin gördüğü en korkunç cehennem itilerek, sekiz milyon savaş sırasında ölen ve on milyonu veya daha fazlası sakat bırakan yaralanmalar, yanmış ciğerler ve dehşet verici şekil bozuklukları ile kalıcı olarak sakat kalan tahminen altmış milyon insan.³⁷ Tarihçiler toplam mali kaybın, Avrupa'nın toplam sermaye varlığının önemli kısmını yok ederek otuz milyar dolara ulaşmış olabileceğini belirtmişlerdir.

Bu gibi muazzam kayıplar dahi yıkımın tam kapsamını göstermemektedir. Başkan Woodrow Wilson'u o zamana kadar neredeyse kaçınılmaz hale gelmiş olan savaş ilanını Birleşik Devletler Kongresi'ne sunmaktan geri tutan etmenlerden birisi, arkadan gelecek manevi hasarın farkında oluşuydu. Vizyonunu hem Hz.Abdülbaha'nın hem de Hz.Şevki Efendi'nin övmüş olduğu bir devlet adamı olan bu fevkalade insanı karakterize eden üstünlükler arasında yer alan şey, o zamana kadar Avrupa'yı içine çekmekte olan trajedinin insanın tersine çevirme kapasitesini aşan ve en kötü mirası olacak insan doğasının vahşileşmesini anlamasıydı.

Dört yıllık savaşta insanlığın yaşadığı acının büyüklüğü- ve insan doğasının uygarlaşmasının uzun ve acı veren süreci için ortaya çıkan gerileme üzerinde tefekkür etme, Hz.Abdülbaha'nın sadece iki ya da üç yıl önce hem Londra, Paris, Viyana, Budapeşte ve Stuttgart gibi Avrupa şehirlerindeki hem de Kuzey Amerika'daki dinleyicilere hitap etmiş olduğu sözlere trajik güç verir. O, Montreal'de Bay ve Bayan Sutherland Maxwell'in evindeki bir akşam konuşmasında şöyle demişti:

Bugün insanlık dünyası karanlıkta yürümekte, çünkü Tanrı dünyasından haberi yok. Bu nedendir ki Tanrının işaretlerini insanların kalplerinde görmüyoruz. Ruhulkuds'ün gücünün etkisi yoktur. İnsanlık dünyasında Tanrısal bir ruhani aydınlanma meydana gelip ilahi bilgi ve kılavuzluk görüldükten sonra, aydınlık gelir, yeni bir ruh doğar, yeni bir kudret iner ve yeni bir yaşam verilir. Hayvan aleminden insan alemine doğuş gibidir.... Dua edeceğim ve aynı şekilde sizler de dua etmelisiniz ki, böyle göksel bir bağış gerçekleşebilsin, çatışma ve düşmanlık uzaklaştırıp savaş ve kan dökme kaldırılabilsin, kalpler manevi iletişim kurabilsin ve bütün insanlar aynı çeşmeden içebilsinler.

Yenilmiş düşmanlara Müttefik güçler tarafından zorla kabul ettirilen kinci barış antlaşması, Hz.Abdülbaha ve Hz.Şevki Efendi'nin işaret etmiş olduğu gibi, ancak bir başka ve çok daha korkunç çatışmanın tohumlarını ekmede başarıya ulaştı. Mağluplardan talep edilen fahiş tazminatlar—ve az ya da çok bütün tarafların sorumlusu oldukları bir savaşın tüm suçunu onların üstlenmesini isteyen adaletsizlik—Avrupa'daki morali bozuk insanları, onların aksini düşünmüş olamayacakları totaliter yardım vaatlerini kabul etmeye hazırlayacak olan faktörler arasında bulunuyorlardı.

İki yönlü olarak, yenilgiye uğrayanlardan istenen tazminatlar ne kadar yıpratıcı olsa da, galip sayılanlar zaferlerinin—ve ona güç sağlamış olan kayıtsız şartsız teslim talebinin—aynı derecede aciz bırakan bir bedele ulaşmış olduğunun şok edici anlayışına karşı uyandılar. Şaşırtıcı derecedeki savaş borçları, bu Avrupa devletlerinin gezegenin geri kalanının üç yüzyıl boyunca emperyalist sömürülmesiyle kazanmış

oldukları ekonomik hakimiyeti ebediyen sona erdiriyordu. Yaklaşan yılların güçlüklerini karşılamak üzere acilen ihtiyaç duyulacak olan milyonlarca genç insanın ölümü asla telafi edilemeyecek bir kayıp oldu. Gerçekten, sadece dört yıl kadar önce medeniyetin ve dünyada sözü geçerliliğinin görünürdeki doruğunu temsil etmiş olan Avrupa'nın kendisi, bu üstünlüğü bir darbeye kaybetti ve takip eden yıllar boyunca Kuzey Amerika'da yükselen yeni bir güç merkezine yardımcı olma statüsüne doğru değişmez geçişe başladı.

Başlangıçta, Woodrow Wilson tarafından düşünülen geleceğe dair vizyon şimdi gerçekleşecek gibi görünüyordu. Avrupa'nın her tarafındaki tebaalar, yeni bir ulus devletler silsilesinin eski imparatorluklarının yıkılmasından ortaya çıkarak kendi kaderlerini çizme özgürlüğünü elde ettikleri için bu durumun olduğu kısmen doğrulanıyordu. Ayrıca, başkanın "Ondört Nokta"sı, milyonlarca Avrupalının düşüncesinde, Müttefik güçler arasındaki lider arkadaşlarından en dik kafalıların bile onun arzularını büsbütün hiçe sayamayacağı kadar büyük bir ahlaki otoriteye sahip genel demeçlerini kısaca veriyordu. Barış antlaşmasının metnindeki sömürgeler, sınırlar ve hükümler üzerindeki münakaşalara rağmen, Versailles anlaşması en sonunda, milletler arasındaki gelecekteki anlaşmazlıkları düzeltebilmesi ve uluslararası meseleleri uyumlu hale getirebilmesi umulan bir kurum olan önerilen Milletler Cemiyeti'nin hafifletilmiş bir biçimini dahil ediyordu.

Hz.Şevki Efendi'nin bu tarihi girişim hakkındaki yorumu, bu çalkantılı yüzyılın olaylarını anlamaya çalışan her Bahai tarafından tefekkür edilmeye layıktır. O, dünya barışının doğuşuyla ilişkisi olan birbiriyle yakından ilgili iki gelişmeyi tanımlayarak, onların "zamanı geldiğinde tek bir görkemli sonuçla tamamlanmak üzere kaderlerinin çizilmiş" olduğu gerçeği üzerine vurgu koymaktadır. Emrin Velisi, birincisini Kuzey Amerika kıtasındaki Bahai toplumunun görevi ile; ikincisini de bir millet olarak Birleşik Devletler'in kaderi ile ilişkili olarak tanımlamaktadır. Hz.Şevki Efendi, birinci dünya savaşının çıkmasına kadar uzanan bu ikinci olgudan bahsederek şunu yazmaktadır:

O, ilk hızını, bu cumhuriyeti ilk defa Eski Dünya'nın kaderi ile yakından birleştiren Başkan Wilson'ın Ondört Nokta'sının belirlenmesinden alıyordu. Bu cumhuriyetin başkanın meydana getirmek için emek harcamış olduğu yeni doğan Milletler Cemiyeti'nden ayrı tutulmasıyla ilk başarısızlığına uğruyordu... O, yol ne kadar uzun ve dolambaçlı olsa da, bir dizi zaferler ve yenilgilerden geçerek, Doğu ve Batı yarıkürelerin siyasal birleşmesine, bir dünya hükümetinin ortaya çıkıp Hz.Bahau'llah'ın kehanette bulunduğu ve Eşya Peygamberin habercisi olduğu Küçük Barış'ın kurulmasına öndertlik etmelidir. Sonunda, Hz.Bahau'llah'ın Dini'nin Altın Çağ'ında En Büyük Barış'ın bayrağının açılmasıyla sonuçlanmalıdır.

Bu yüzden, Amerikan başkanının çabalarına ilham vermiş olan kavramın kaderi ne kadar trajik oldu. Görülür hale gelen Cemiyet ölü doğmuştu. Yasama, yargı, yürütme ve destekleme bürokrasisi gibi özellikleri içerse de, görünüşte icra etmek üzere tasarlandığı iş için hayati olan otoritesi tanınmamıştı. On dokuzuncu yüzyılın sınırsız milli dayanışma kavramına kilitlenip, etkin harekete büyük ölçüde engel olan bir gereksinme olarak sadece üye devletlerin aynı fikirde uzlaşmasıyla kararlar alabiliyordu. Dünyanın en güçlü devletlerinin bazılarını dahil etme eksikliğiyle sistem boşluğu da ortaya çıkmıştı: Almanya savaştan sorumlu mağlup bir millet olarak reddedilmişti, Bolşevik rejimi nedeniyle başlangıçta Rusya'nın girişi kabul edilmedi ve Birleşik Devletler'in kendisi Kongre'deki dar görüşlü partizanlığın bir sonucu olarak Cemiyet'e girmeyi ya da antlaşmayı onamayı reddetti. İki yönlü olarak, yeni meydana getirilen ulus-devletlerde yaşayan etnik azınlıkları korumak için yürütülen isteksiz çabalar, Avrupa'nın devam eden kendi kardeşini öldürme çatişmalarında kullanılacak silahlardan daha önemsiz bulunuyordu.

Sözün kısası, görülmemiş bir şiddet salgınının uygar davranışın miras kalan kalelerine zarar verdiği insanlık tarihinin bu hassas anında, Batı dünyasının politik liderleri, bu felaketin deneyiminin doğurduğu ve gelecekte yatan çok daha büyük acıyı tek başına hafifletebilecek bir alternatif uluslararası düzen sistemini zayıflatmışlardı. Hz.Abdülbaha'nın kehanet dolu kelimeleriyle: "Hükümdarların ve milletlerin ağızlarından aralıksız ... Barış, Barış kelimeleri duyuluyor, oysa sönmemiş kin ateşleri kalplerinde hala için için yanmaktadır." 1920'de şunları ilave ediyordu: "Dünyanın bugün mustarip olduğu hastalıklar çoğalacak; onu saran karanlık derinleşecektir.... Mağlup Güçler başkaldırmayı sürdürecekler, savaşın ateşini yeniden yakabilecek her tedbire başvuracaklardır."

Savaş cehennemi dünyayı içine çekmekteyken, Hz.Abdülbaha, dikkatini vekaleti döneminde kalan bir büyük göreve, hem İslam hem de Batı toplumunda aldırılmamış ya da karşı konulmuş olan mesajın Yeryüzünün en uzak köşelerine duyurulmasını sağlamaya çeviriyordu. Bu amaç için tasarladığı araç, dördü Kuzey Amerika Bahai toplumuna hitap eden ve ilave on tanesi de o toplumun belirli beş kesimine hitap eden İlahi Plan'dı. Hz.Bahau'llah'ın Kermil Levhi ve Hz.Abdülbaha'nın Vasiyetnamesi ile birlikte, İlahi Plan Levihleri Hz.Şevki Efendi tarafından Emrin "Beratlar"ından üçü olarak tanımlanmıştı. 1916 ve 1917'de savaşın en karanlık günlerinde açıklanan İlahi Plan, küçük Amerikalı ve Kanadalı inananlar kitlesini Tanrı Emri'ni gezenin her tarafında kurmada liderlik rolünü üstlenmeye çağırıyordu. Bu hamlenin saklı anlamları hayranlık uyandırıcıydı. Hz.Abdülbaha'nın sözleriyle:

Abdülbaha'nın sizler için beslediği umut, Amerika'daki çabalarınıza hizmet etmiş olan aynı başarının dünyanın diğer taraflarındaki çalışmalarınızı taçlandırması, Tanrı Emri'nin şöhretinin sizin vasıtanızla Doğu ve Batı'nın her yerinde yayılıp Ordular Rabbî'nin Melekutu'nun gelişinin yerkürenin beş kıtasının tümünde ilan edilmesidir. Bu İlahi Haber'in Amerikalı müminlerce Amerika sahillerinden ileriye doğru götürüldüğü ve Avrupa, Asya, Afrika, Avustralya kıtalarından geçerek Pasifik Adalarına kadar yayıldığı anda, bu toplum kendini ebedi bir hükümdarlığın tahtında sınıksız yerleşmiş bulacaktır. O zaman bütün dünya insanları bu toplumun ruhen aydınlandığına ve ilahi kılavuzluk aldığına şahit olacaklardır. O zaman bütün dünya onun ihtişam ve azametinin övgüleri ile yankılanacaktır.

Hz.Şevki Efendi, "Kuzey Amerika Bahai Toplumu'nun doğuştan kazanılan hakkı" olarak tanımladığı bu tarihi görevin Allah'ın insanlığın olgunluk çağı için gönderdiği İkiz Zuhurları'nın sözlerinde yattığını bize hatırlatmaktadır. Bu ilk olarak, "Batı halkının" "şehirlerinden çıkmasını", "Rahman'ın bulutların gölgesinde geleceği Gün'den önce Allah'a yardım etmelerini" ve "kendilerini birbirlerinde yansıyor görmeleri için ayrılıktan azade olarak Allah'ın tek ve bölünmez dini içinde hakiki kardeş gibi" olmalarını isteyen Hz.Bab'ın sözlerinde ortaya çıkıyordu. Hz.Bahau'llah'ın Kendisi "Amerika Liderlerine ve o kıtadaki Cumhuriyetlerin Başkanlarına" çağrılarında, dünya liderlerine olan diğer hitaplarının hiçbirisine benzemeyen bir buyruk veriyordu: "Kırılmış olanı adaletin elleriyle birleştir ve güçlenen zalimi, Emir Sahibi ve Hikmetli Rabbî'nin emirlerinin esasını ile ez ." Medeniyetin gelişme süreciyle ilgili en etkileyici gerçeklerden birisini açıkça belirten de Hz.Bahau'llah'tı: "O'nun Vahyi'nin Işığı Doğu'da çıktı; O'nun gücünün işaretleri Batı'da görüldü. Ey insanlar bunu kalpten düşününüz..."

Emrin Velisi'nin daha sonra söyleyeceği gibi, yürütülmesi için gerekli sistem meydana getirilinceye kadar İlahi Plan "uygulamaya konulmayacak" olsa da, Hz.Abdülbaha bu girişimi başlatmada başa geçecek olan bir inananlar grubunu seçmiş, yetki ve emir vermişti. Kendi yaşamı şimdi hızlı bir şekilde sona yaklaşıyordu, fakat dünya savaşının sonuçlanmasından sonra Ona kalan üç yıl, geçmişe bakarak Emrin kendisinin açılan yüzyıl olarak göreceği zaferlerin ipucunu veriyor görünmekteydi. Arz-ı Akdes'teki değişen koşullar, Hz.Abdülbaha'yı işini engellenmeden sürdürmesi için serbest bırakıyor ve Onun akıl ve ruh mükemmelliğinin, hükümet yetkilileri, ziyarette bulunan her tür yüksek mevki sahibi ve Arz-ı Akdes'in nüfusunu oluşturan çeşitli toplumlar üzerinde etkilerini uygulayabileceği koşulları yaratıyordu. Manda İdaresi'nin kendisi, şövalyelik vermek suretiyle Onun örneğinin birleştirici etkisi ve yaptığı hayırsever iş konusunda takdirini ifade etmeye çalışıyordu. Daha da önemlisi, yeni bir hac ziyaretçileri ve hem Doğu hem de Batı Bahai toplumlarına Levih akışı, tebliğ işindeki büyümeyi ve dostların Din'in mesajının saklı anlamlarına dair anlayışının derinleşmesini teşvik ediyordu.

28 Kasım 1921'in ilk saatlerindeki suudundan hemen sonra meydana gelen Hayfa'daki olaylardan başka belki de hiçbir şey, Hz.Abdülbaha'nın Emrin Dünya Merkezi'nde kazanmış olduğu ruhani zaferi bu kadar çarpıcı bir şekilde göstermiyordu. Ertesi gün, çeşitli ırklar ve din mezheplerini temsil eden binlerce kişilik muazzam bir kalabalık, şehrin böylesine önceden hiç tanık olmadığı yapmacıksız bir keder hali içinde Kermil Dağı'nın yamaçlarından yukarı doğru cenaze alayını izliyordu. Kalabalığın başını, İngiliz hükümetinin temsilcileri, diplomatik toplumun üyeleri ve bazıları Hz.Bab'ın Türbesi'ndeki törene katılan bölgedeki bütün din gruplarının liderleri çekiyordu. Böylesine dinmeyen ve bütünleşmiş bir matem sağanağı, örneğinin öfkeli ve bölünmüş bir memleketteki birliğin odak merkezi olarak hizmet etmiş olduğu bir Şahsiyetin kaybının ani haberini yansıtıyordu. Kendi içinde, görür gözü olan herkes tarafından,

Hz.Abdülbaha'nın yorulmak bilmeden ilan etmiş olduğu insanlığın birliğinin gerçekliğinin zorlayıcı bir kanıtı olarak görülmesine hizmet ediyordu.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.ř.

IV

HZ.ABDÜLBAHA'NIN SUUDUYLA BİRLİKTE Emrin Kahramanlık Çağı sona eriyordu. Yetmiş yedi yıl önce Hz.Bab'ın görevini Molla Hüseyin'e açıkladığı- ve de Hz.Abdülbaha'nın doğduğu- gece başlamış olan İlahi girişim, çalışmasını tamamlamıştı. Hz.Şevki Efendi'nin sözleriyle, "...bu ve gelecek bir çağdaki hiçbir zaferin ne kadar parlak olsa da ihtişamlarına rakip olamayacağı bir devir" olmuştu. Bu yaratıcı gücün insan bilincine aşlamış olduğu gizli güçlerin yavaş yavaş ortaya çıkacağı bin ya da binlerce yıl, gelecekte yatmaktadır.

Uygarlık tarihindeki bu kadar bir önemli zamanın üzerinde düşünülmesi, yaradılışı ve rolü bu altı bin yıllık süreçte eşsiz olan Şahsiyete keskin bir ilgi odağı sağlamaktadır. Hz.Bahauallah Hz.Abdülbaha'ya "Allah'ın Sırrı" demiştir. Hz.Şevki Efendi Onu, Hz.Bahauallah'ın Misak'ının "Merkezi ve Ekseni", Allah'ın insanlığın olgunluk çağı için Zuhuru'nun öğretilerinin "kusursuz Örneği" ve "Beşer Birliğinin Zembereği" olarak tarif etmiştir. Onun ortaya çıkışıyla kıyaslanabilen başka hiçbir olay, yazılı tarihteki diğer büyük din sistemlerini doğurmuş olan İlahi Vahiylerden herhangi birisine eşlik etmemiştir; gerçekte bunların hepsi insanlığı reşitlik çağına hazırlayan aşamalar olmuştu. Hz.Abdülbaha, Hz.Bahauallah'ın en üstün Yaratması, her şeyi mümkün kılan idi. Bu gerçeği anlaması kavrayışlı bir Amerikalı Bahai'yi şunu yazacak kadar etkiliyordu:

Şimdi Tanrıdan bir mesaj verilmeliydi ve bu mesajı işitecek hiçbir insan yoktu. Bu yüzden Tanrı dünyaya Hz.Abdülbaha'yı verdi. Hz.Abdülbaha Hz.Bahauallah'ın mesajını insanoğlu adına aldı. O, Tanrının sesini işitti; şevkle doldu; bu mesajın anlamının tamamen bilincine ve farkına vardı ve insanoğlunun Tanrının sesine cevap vereceğini taahhüt etti. ...bana göre, şimdiye kadar yaratılmamış bir ırkın temsilcisi olabilen bir kimsenin bu dünyada bulunması Misak'tır. Sadece kabileler, aileler, inançlar, sınıflar vs. vardı, fakat Hz.Abdülbaha dışında kimse yoktu ve Hz.Abdülbaha insan olarak Hz.Bahauallah'ın mesajını Kendisi istedi ve milletleri insanlığın birliğine ulaştıracağına ve Tanrı yasalarının taşıyıcısı olabilecek bir insanlık yaratacağına dair Tanrıya söz verdi.

Görevine, acımasız, cahil bir rejimin mahkumu olarak ve eninde sonunda Onun ölmesine çabalayan vefasız kardeşlerinin amansız saldırıları arasında başlayan Hz.Abdülbaha, Emrin neden olabileceği sosyal gelişmenin parlak bir gösterimini İran Bahai toplumunda tek başına yarattı, Dinin Doğuda büyümesini ilham etti, Batıdaki adanmış inanan toplumlarını ayağa kaldırdı, Emrin dünya çapında büyümesi için bir Plan çizdi, nüfuzunun eriştiği her yerdeki düşünce liderlerinin saygısını ve hayranlığını kazandı ve Hz.Bahauallah'ın dünyanın her yerindeki takipçilerine Din'in yasaları ve öğretilerinin içeriği hakkında çok geniş bir yetkili kılavuzluk yapısı sağladı. Gezegenimizdeki hayatın yavaş yavaş düzenleneceği süreçlerin odak noktası olan ve şehit Hz.Bab'ın ölümlü bedenini barındıran Makam'ı Kermil Dağı'nın yamaçlarına çok büyük acı ve güçle dikti. O, her türden yardımlar ve taleplerle dolu ve daima hem düşmanın hem de dostun imtihanına maruz bir yaşamın en küçük her fırsatında, şairlerin, filozofların ve mutasavvıfların çağlar boyunca hep düşlemiş oldukları, gölgelenmemiş insan mükemmelliğinin bir kanıtı olan hazineye gelecek kuşakların tamamen onun vasıtasıyla sahip olacağına garanti ediyordu.

Ve nihayet, insanoğlunun birleşmesi ve insanlığın kolektif yaşamında adaletin kurulması için Hz.Bahauallah tarafından tasarlanan İlahi Düzen'e Kurucusu'nun amacını gerçekleştirmek için gerek duyulan vasıtaların sağlanacağını kaçınılmaz kılan Hz.Abdülbaha idi. En basit seviyede bile insanlar arasında varolması için birliğin iki temel şartla ilgisi olmalıdır. İlgili taraflar hepsinden önce, birbirleriyle ve maddi dünyayla ilişkilerini etkilediği için gerçeğin doğası hakkında bir anlaşma içinde olmalıydılar. İkinci olarak, birbirleriyle ortaklıklarını etkileyen ve ortak amaçlarını belirleyen kararların alınacağı bazı bilinen ve güvenilir yollara rıza göstermelidirler.

Yani birlik, ne kadar derin ve içtenlikle de olabilse sadece karşılıklı iyi niyet duygusundan meydana gelen bir durum değildir; bir organizmanın çeşitli öğelerin bazı rastlantısal ve özelliksiz ortaklığının bir oluşumu olması gibi. Birlik, varlığı ortak hareketin doğurduğu etkilerle görünür hale gelen ve yokluğu bu gibi çabaların yetersizliğiyle ortaya konan bir yaratıcı güç olgusudur. Cehalet ve saptırma ile ne kadar sık engellense de bu güç, medeniyetin ilerlemesini yürüten, yasa kurallarını, sosyal ve politik kurumları, sanat eserlerini, sonu gelmez teknolojik ilerlemeleri, manevi ilerlemeleri, maddi refahı ve tatlılığı hayal edilen

“altın çağlar” olarak sonraki nesillerin hatıralarında yaşayan uzun genel barış dönemlerini doğuran temel etki olmuştur.

İnsanlığın reşitlik çağı için olan Tanrı Vahyi vasıtasıyla, bu yaratıcı gücün en yüksek potansiyelleri sonunda salıverilmiş ve İlahi maksadın gerçekleşmesi için gerekli araçlar tayin edilmiştir. Hz.Abdülbaha, Hz.Şevki Efendi'nin İdari Düzenin “Berat”ı olarak tanımlamış olduğu Hz.Abdülbaha'nın Vasiyetnamesi'nde, Onun atanmış halefleri olan ve tamamlayıcı görevlerinin Bahai Dini'nin birliğini ve dönem boyunca görevinin başarılmamasını sağladığı ikiz kurumların, Velilik ve Yüce Adalet Evi'nin, özelliğini ve rolünü ayrıntılı olarak açıklamaktadır. Bu şekilde devredilen yetkiye özellikle büyük önem veriyordu:

Bunların her verdikleri karar Tanrı katındandır. Her kim ona muhalefet ve onlara muhalefet ede ise, Allah'a muhalefet etmiş olur; herkim ona asi gelir ise, Allah'a asi gelmiş olur; her kim ona karşı gelir ise, Allah'a karşı gelmiş olur; herkim onlarla münazaada bulunur ise, Allah ile münazaada bulunmuş olur.

Hz.Şevki Efendi bu olağanüstü Metin'in önemini şöyle açıklamıştır:

Şurası bilinmelidir ki, bu tarihi Belge ile kurulan İdari Düzenin kaynağı ve niteliği dolayısıyla, dünyanın din sistemlerinin tarihinde bir eşi daha yoktur. Hz.Bahau'llah'tan önce hiçbir peygamberin ... Hz.Bahau'llah'ın öğretilerinin yetkili Yorumcusu tarafından kurulmuş bulunan İdari Düzenle mukayese edilebilir bir şeyi yetkiyle ve yazılı olarak kurmadığı kesinlikle söylenebilir. Bu Düzen, ... daha önce hiçbir dinde görülmedik şekilde, içinden geldiği Dini bölünmelerden korumaya yöneliktir ve koruyacaktır..

Hz.Abdülbaha'nın Vasiyetnamesi'nin okunmasından ve yürürlüğe konulmasından önce, Dinin üyelerinin büyük çoğunluğu Emrin gelişimindeki sonraki aşamanın, Bahai dünyasının yönetim organı olarak Kitab-ı Akdes'te Hz.Bahau'llah'ın Kendisi tarafından temeli kurulan kurum olan Yüce Adalet Evi'nin seçilmesi olacağını zannetmişlerdi. Şimdiki Bahailer için önemli bir olgu, bu durumdan önce Velilik kavramının Bahai toplumunca bilinmediğini anlamaktır. Hz.Abdülbaha'nın Hz.Şevki Efendiye vermiş olduğu eşsiz imtiyazın ve onun rolünü temsil eden Dinin Kurucuları ile devam eden bağın haberi geniş çapta sevince neden oldu. Fakat o zamana kadar, Hz.Bahau'llah'ın, böyle bir kurumun ortaya çıkması gerektiğine dair veya bu kurumun, hayati öneminin sonradan kolaylıkla görülür hale geldiği ve O'nun Yazıları'nın bazısında saklı olan anlamları açıkladığı bir işlev olarak yapması gereken yorumlama işlevi hakkındaki niyeti hiç değerlendirilmemişti.

Sadık ya da kötü huylu olsun o zaman yaşayan bir kimsenin hayal gücünün tamamen ötesinde olan şey, Hz.Abdülbaha'nın Vasiyeti'nin harekete geçirdiği Emrin ruhundaki değişimdi. Hz.Abdülbaha şöyle buyurmuştu: “Bende sonra vukua gelecek olanı bilerseniz, muhakkak sonumun acele gelmesi için dua edersiniz.”

V

BAHAİ TARİHİNDE VELİLİK KURUMUNUN yerinin değerlendirilmesi, Hz.Şevki Efendi'nin görevinin yürütülmek zorunda olduğu koşulların objektif olarak düşünülmesiyle başlamalıdır. Bu dönemin ilk yarısının, beşeri meselelerin her safhasıyla ilgili belirsizliği ve endişeyi derinleştirmeye işaretlenmesi ve savaşlar arasında açıldığı gerçeği özellikle önemlidir. Bir taraftan, milletler ve sınıflar arasındaki engelleri aşmada kayda değer ilerlemeler yapılmıştı; diğer taraftan, siyasal iktidarsızlık ve meydana gelen ekonomik felç bu fırsatlardan faydalanma çabalarına büyük ölçüde engel oluyordu. Her yerde, toplumun doğasının ve onun kurumlarının oynaması gereken rolün yeniden temel bir tanımının yapılmasına—gerçekte insan yaşamının kendisinin yeniden tanımlanmasına—acilen ihtiyaç duyulduğu konusunda bir düşünce vardı.

İnsanlık önemli hususlarda birinci dünya savaşının sonunda önceden hiç düşünülmeyen olasılıkları kendisi keşfedebilmişti. Avrupa'nın ve Yakın Doğu'nun her tarafında, birliğin önündeki en güçlü engellerden biri olan mutlakıyetçi sistemler süpürülüp temizlenmişti. Önemli bir dereceye kadar da, çatışma ve yabancılaştırma güçlerine moral destek vermiş olan fosilleşmiş dinsel dogmalar her yerde tartışılıyordu. Önceki tebaalar, ortak gelecekler için planlar yapabiliyor ve Versailles anlaşmasıyla meydana getirilen yeni ulus devletlerin aracılığı vasıtasıyla birbirileriyle ilişkileri için sorumluluk üstlenebiliyorlardı. İmha silahları üretmeye harcanmış olan aynı yaratıcılık, meydan okuyucu ancak ödüllendirici ekonomik büyüme işlerine

verilmekteydi. Savaşın en karanlık günleri arasından, İngiliz ve Alman askerlerini Hz.İsa'nın doğumunu birlikte kutlamak için kısa bir süre siperlerin yıkıntılarını terk etmeye için sevk etmiş olan itici güç gibi, Hz.Abdülbaha'nın bu aynı kıta boyunca seyahatlerinde yorulmak bilmeden ilan etmiş olduğu insanoğlunun birliğinin bir anlık görüntüsünü veren dokunaklı hikayeler gelmişti. Hepsinden önemlisi, olağanüstü bir hayal gücü çabası, insanlığın birleşmesini çok büyük bir adım öne çıkarmıştı. Dünya liderleri istemeyerek de olsa, kazanılmış haklarla kösteklenmesine rağmen uluslararası düzen idealine onun ilk biçim ve yapı önerisini veren bir uluslararası müşavere sistemi meydana getirmişlerdi.

Savaş sonrası uyanış kendini dünya çapında belli ediyordu. Sun Yat-sen'in liderliğindeki Çin halkı, ülkenin huzurunu tehlikeye atmış olan çökmüş imparatorluk rejiminden kurtulmuştu ve ülkenin büyüklüğünün yeniden doğuşunun temellerini atmaya çalışıyordu. Güney Amerika'nın her yerinde, korkunç ve tekrarlanan başarısızlıklara rağmen halk hareketleri de aynı biçimde ülkelerinin kaderi ve kıtalarının uçsuz bucaksız doğal kaynaklarının kullanımı üzerinde hakim olmak için mücadele etmekteydiler. Hindistan'da, yüzyılın en dikkate değer şahsiyetlerinden birisi olan Mahatma Gandhi, yalnız ülkesinin talihini kökten değiştirecek olan değil, aynı zamanda ruhani gücün başarabildiği şeyi dünyaya gösterecek olan bir teşebbüse başlıyordu. Afrika, diğer sömürge ülkelerinin sakinleri gibi hala kader anını beklemekteydi; fakat gören birisi için, insanlığın evrensel arzularını temsil etmesi nedeniyle sonuçta durdurulamayan bir değişim süreci harekete geçirilmişti.

Bu ilerlemeler ne kadar cesaret verici olsa da, meydana gelmiş olan tarihi trajediyi gizli tutamazlardı. On dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısı boyunca, Hz.Bahau'llah tarafından, ellerinde insanlığın kaderini bulunduran O'nun zamanının hükümdarlarına hitaben Allah'ın Gün'ünün ilan edilmesi, onun hem Doğudaki hem de Batıdaki muhatapları tarafından ya reddedilmiş ya da önemsenmemişti. Bu kadar büyük bir inanç savsaması üzerinde tefekkür etme, Hz.Abdülbaha'nın Batı görevini karşılamış olan sonraki cevabı gerçekçi bakış açısına götürmektedir. Hz.Abdülbaha'ya her yönden yağdırılan övgüye ne kadar çok sevinilse de, Onun çabalarının çabuk sonucu, insanlığın ve onun liderlerinin önemli bir kısmı tarafından hala başka bir çok büyük manevi eksikliği temsil ediyordu. Doğuda bastırılmış olan mesaj, kendinden aşırı memnunluğun uzun zamandır hazırladığı ve sonuçta Milletler Cemiyeti olarak somutlaşan ideale ihanet edilmesine yol açan yıkım yolunda ilerlemiş olan bir Batı dünyasında gerçekte önemsenmiyordu.

Sonuç olarak, Hz.Şevki Efendi'nin Tanrı Emri'nin doğruluğunun kanıtlanması sorumluluğunu üstlenmesinden hemen sonraki yirmi yıl, Batı dünyasının her yerinde, Hz.Abdülbaha tarafından öylesine emin bir şekilde ilan edilen birleşme ve aydınlanma sürecinde büyük çapta bir gerilemeyi yansıtıyor gibi görünen koyu karanlık bir dönem oldu. Sanki politik, sosyal ve ekonomik yaşam bir tür çıkmaza girmiş gibiydi. Liberal demokratik geleneğin zamanın problemleriyle baş etme kapasitesi hakkında ciddi şüpheler oluşuyordu; gerçekten, bazı Avrupa ülkelerinde bu gibi prensiplerden ilham alan hükümetlerin yerini otoriter rejimler alıyordu. Çok geçmeden, 1929'un ekonomik buhranı, meydana gelen ilave moral ve psikolojik endişeler ile beraber maddi refahta dünya çapında bir azalmaya yol açtı.

Bu koşulların değerlendirilmesi, vekaleti döneminin başlangıcında Hz.Şevki Efendi'nin karşısında duran meydan okumanın büyüklüğünü anlamamıza yardımcı olmaktadır. Onun karşılaştığı insanlığın objektif durumuna göre, Bahai Emri'nin Kurucuları tarafından ona miras bırakılan yeni bir dünya görüşünün kalan yıllar esnasında kayda değer şekilde ilerleyebileceğine dair güven ilham etmiş olacak bir şey yoktu.

Ona sağlanan araç da, görevinin gerektirdiği güce, esnekliğe ve gelişmişliğe sahip değil görünüyordu. Hz.Şevki Efendi 1923'de nihayet Emrin tam idaresini üstlenebildiğinde, Hz.Bahau'llah'ın takipçilerinin en önemli kısmı, sayıları için güvenilir bir tahmininin bile o zaman çıkarılamadığı İran'daki inananlar topluluğundan oluşuyordu. Emri ilerletmeleri için gerekli vasıtaların çoğundan yoksun ve tasarruflarındaki maddi kaynaklar bakımından son derece sınırlı olan İran toplumu devamlı tacizlerle çevriliydi. Kuzey Amerika'da, İlahi Plan'ın yıldırıcı sorumluluklarıyla yüklü küçük inanan toplulukları kendilerini, ekonomik kriz gittikçe derinleşirken kendileri ve aileleri için geçim sağlamanın bilinen meydan okumaları ile mücadele eder buluyorlardı. Avrupa, Avustralya ve Uzak Doğu'daki daha küçük Bahai grupları bile, dünyanın geri kalan yerlerine dağılan ayrı düşmüş grupların, ailelerin ve bireylerin yaptığı gibi Emrin

alevini canlı tutuyorlardı. İngilizce dahi olsa yayınlar yetersizdi ve Yazıların diğer büyük dillere çevrilmesi ve onları yayınlayacak fonlar bulma görevi neredeyse imkansız bir yükü temsil ediyorlardı.

Hız. Abdülbaha tarafından verilen vizyon hep parlak bir şekilde yansa da, ellerindeki vasıtalar Bahailer için her yerde hüküm süren koşulların karşısında ister istemez acınacak derecede yetersiz görünmekteydi. Chicago'nun kuzeyinde göl kenarında yükselen Batının müstakbel Ana Mabedi'nin devasa kirliliği temeli, sadece birkaç yıl önce mimarlık dünyasının gözlerini kamaştırmış olan parlak düşünceyi küçültüyor görünüyordu. Bağdat'ta, Hız. Bahauallah tarafından Bahai hac ziyaretinin odak merkezi olarak isimlendirilen "En Kutsal Ev" Emrin muhaliflerince gasp edilmişti. Arz-ı Akdes'te ise, Hız. Bahauallah'ın Evi, içinde oturan nakızların ihmalinin bir sonucu olarak harabeye dönüşüyordu ve hem Hız. Bab'ın hem de Hız. Abdülbaha'nın değerli naaşlarını barındıran Makam, Hız. Abdülbaha tarafından inşa edilen sade taş yapıdan daha ileri gidememişti.

Önde gelen Bahailerle yapılan bir dizi açıklayıcı meşveret, Hız. Şevki Efendi için, uluslararası bir sekreteryanın oluşturulmasına dair nitelikli inananlarla resmi bir görüşmenin bile sadece yararsız değil muhtemelen amaca zararı dokunacağını açığa çıkarıyordu. Bu yüzden, Hız. Şevki Efendi'nin, eline emanet edilen muazzam girişimi ileri yürütme görevini sürdürmesi tek başına oldu. Onun tam anlamıyla yalnız olduğunu günümüz Bahai neslinin kavraması hemen hemen imkansızdır; insanın bunu kavrama ölçüsünde, gerçekleşmesi şiddetli acı verir.

Başlangıçta, Emrin Velisi, seçkin soyları her yerdeki Bahailerden sonsuz saygı gören Hız. Abdülbaha'nın geniş aile üyelerinin, Hız. Abdülbaha'nın Vasiyetnamesi'nin o kadar emredici ve etkileyici lisanla uzun uzadıya anlattığı amacı gerçekleştirmede ona yardım etme fırsatını memnuniyetle karşılayacaklarını varsayıyordu. Bundan dolayı, eğitimlerinin onları bu amaç için nitelikli kıldığı erkek kardeşlerini, kuzenlerini ve kız kardeşlerinden birisini, büyük çaba, sabır ve beceri gerektiren Velilik işinin ihtiyaç duyduğu idari desteği sağlamaya davet etti. Trajik bir şekilde, zaman geçtikçe bu kişilerin birbiri ardı sıra, bu şekilde verilen destekleyici rolden hoşnutsuz ve onun işlevlerinin yerine getirilmesinde dikkatsiz oldukları görülüyordu. Çok daha ciddisi, Hız. Şevki Efendi kendisini, her ne kadar Hız. Abdülbaha'nın Vasiyetnamesi'nde katı şartlarla ifade edilse de ona verilen yetkinin onunla akrabalık bağı bulunanlar tarafından nispeten önemsiz olarak görüldüğü bir durumla karşı karşıya buluyordu. Bu bireyler, Emrin liderliğini, aslında bunun gibi bir ayrıcalığı üstlenmek için güya nitelikli olan aralarındaki kıdemli şahsiyetlerin görüşlerine büyük ağırlık verilmesi gereken bir aile meselesi olarak ele almayı tercih ediyorlardı. Öfke dolu fakat sessiz karşı çıkma gösterileriyle başlayan bu durum, Hız. Abdülbaha'nın çocukları ve torunlarının Onun tayin edilen halefiyle aynı görüşte olmama ve onun direktiflerine itaat etmemede kendilerini serbest hissettikleri bir noktaya doğru gitgide kötüleşiyordu.

Daha sonraki aşamalarında bu kötüleşme sürecini gören ve hem Emrin işleri hem de Emrin Velisi üzerindeki etkilerine tanık olurken kendisi de çok acı çeken Ruhiye Hanım şunları yazmıştır:

...tarihin dokusundaki donuk bir lif gibi onun bütün dönemlerinden geçen ve bütün olaylarında izlenebilen aile kıskançlıklarının hikayesi olan Kabil ve Habil'in eski hikayesi bilinmelidir.... Çoğu kez değersiz bir şeye bağlanan insan kalbinin zaafı, kişisel fikirler bakımından kendini beğenmişliğe ve kendinden eminliğe eğilimi olan insan aklının zayıflığı, insanları kendi yargılarını körleştiren bir duygu karmaşasına sokmakta ve onları doğru yoldan saptırmaktadır.... Bu nakızlık hadisesi dinin doğal bir yönü gibi görüldüğü halde, onun Emre zarar verici hiçbir etkiye yol açmadığı anlamına gelmemektedir.... Hepsinden öte, Misak'ın Merkezi üzerinde yıkıcı bir etkiye neden olunmadığı anlamına gelmez. Hız. Şevki Efendi'nin bütün yaşamı ona yapılan kötü amaçlı saldırılarla karartılıyordu.

Bu sıkıntılı zemin, Hız. Abdülbaha'nın kız kardeşi ve Emrin Kahramanlık Çağı'nın son hayatta kalanı Varaka-i Ulya'nın başarılarını tamamıyla daha parlak bir ışıktaki ortaya dökmektedir. Behiye Hanım Hız. Abdülbaha'nın ölümünden sonra Emrin çıkarlarını korumada hayati bir rol oynuyor ve Hız. Şevki Efendi'nin tek etkin destekçisi oluyordu. Onun sadakati, Emrin Velisi'nin kaleminin hep yazacağı belki de en derinden etkileyen pasajları anımsatıyordu. 1932'deki suudundan sonraki ona yönelttiği hitap, kısmen yazılı olan "Batıdaki" Bahailere olan bir mektupta belirleniyordu:

Ancak gelecek nesiller ve benden daha yetenekli yazarlar, onun ruhani yaşamının büyük görkemini, Bahai tarihinin çalkantılı evrelerinde oynadığı eşsiz rolü, hem Hz.Bahau'llah'ın hem de O'nun Misak'ının Merkezi Hz.Abdülbaha'nın kaleminden akan sınırsız övgü ifadelerini layıkıyla değerlendireceklerdir; kaydedilmemiş ve çoğunlukla onun Doğu ve Batıdaki ateşli hayranları kitlesince kuşku duyulmuş olsa da Emrin tarihsel olaylarının en önemlilerinden bazılarının seyrini etkilemede sahip olmuş olduğu pay, çektiği acılar, gösterdiği fedakarlıklar, öylesine çarpıcı bir biçimde gösterdiği hiç eksilmeyen az bulunur anlayış yetenekleri ve bunlar gibi diğer birçokları, Hz.Bahau'llah'ın Dini'nin gelecekteki hiçbir tarihçisinin görmezlikten gelmeye ya da azaltmaya gücünün yetmeyeceği kadar çözülmez bir şekilde Emrin kendi dokusuyla birlikte dokunmuş olarak durmaktadır.... Yaşamımın en kritik ve en heyecanlı saatlerinde hiç eksilmeyen ilgisiyle bana gösterdiği lütufların hangi birisini anlatayım? Allah'ın güç veren inayetinin bu kadar acil bir ihtiyacı içinde bulunan bana göre o, Hz.Abdülbaha'da hayranlık duymuş olduğum birçok vasfın yaşayan sembolü idi.

Emrin Velisi yıllarca, Emrin korunmasının ondan Kutsal Aile'deki durumun kötüleşmesiyle ilgili sessiz kalmasını istediğini düşünüyordu. Ancak muhalefet, sonunda aileyi, hem de ihanetlerine karşı Hz.Abdülbaha'nın Vasiyetnamesi'nin şiddetli bir lisanla uyarılmış olduğu nakızlar grubunun üyeleriyle ve de Emre derinden düşman bir yöre aileyle utanç verici işbirliğine ve hatta evliliklere sokarak nihayet açık karşı koyma eylemleri halini aldığı için, Hz.Şevki Efendi en sonunda, karşı koymak zorunda olduğu suçların tabiatını Bahai dünyasına açıklamaya mecbur olduğunu düşündü.

Bu hazin geçmiş, sadece Emrin Velisi'nin Kutsal Aile'ye çok zarar veren "karmaşa" dediği şey nedeniyle değil, Bahai toplumunun ileriki yıllarda giderek karşı karşıya geleceği ve hem Hz.Abdülbaha hem de Emrin Velisi tarafından açık bir dille önceden bildirilen meydan okumalara tuttuğu ışık nedeniyle de Emrin yirminci yüzyılda durumunun anlaşılması için önemlidir. Pek çoğuna damgasını vuran samimiyetsizlik yanında, Hz.Şevki Efendi'nin akrabaları Hz.Abdülbaha'nın Vasiyetnamesi'nde ona verilen rolün ruhani tabiatının farkında olmadıklarını da gösteriyorlardı. İnsanlığın olgunluk çağı için Tanrı Vahyi'nin, misyonunun merkezi bir özelliği olarak getirmiş olması gereken, sosyal düzenin yeniden yapılanması için şart olan bir otorite, onların anlamaktan aciz göründükleri veya belki de anlamaya asla çabalamadıkları bir ruhani meydan okumayı temsil ediyordu. Onların Hz.Şevki Efendi'yi terk etmeleri, Bahai Dini'nin yüzyılları boyunca gelecek kuşaklara kalacak bir derstir. Bu en ayrıcalıklı fakat buna değmeyen insan topluluğu, hikayelerini okuyan herkes için, hem Hz.Bahau'llah'ın Misak'ının insanlığın birleşmesi için taşıdığı önemi hem de ona sığınmaya çalışanlara yaptığı taviz vermez talepleri vurgulamaktadır.

[
Hz.Şevki Efendi'nin döneminin olayları üzerinde düşünürken, Bahailerin onun üzerine yüklenen görevin tabiatını onun gözleriyle bakarak anlamak için hayal güçlerini çalıştırmaları gerekir. Kılavuzumuz onun bırakmış olduğu eserlerdir. Hz.Abdülbaha sayısız Levihler ve konuşmalarda Hz.Bahau'llah'ın mesajının ana prensibini ilan etmişti: "Bu hayranlık verici Zuhur'da, bu parlak yüzyılda, Tanrı Dini'nin temeli ve O'nun Şeriatı'nın ayırt edici özelliği, İnsanlığın Birliği bilincidir."⁵⁸ Hz.Abdülbaha'nın, işaret edildiği gibi, insan girişiminin her alanında meydana gelen devrimsel değişikliklerin şimdi insanlığın birleşmesini gerçekçi bir hedef kıldığını bildirmesi aynı derecede kesin olmuştu. Otuz altı yıllık Veliliği boyunca Hz.Şevki Efendi'nin çalışmasının düzenleyici gücünü sağlayan bu vizyondur. Onun içerdiği anlamlar, yazdığı en önemli mesajların bazılarının konusuydular.

1931'de Batıdaki dostlara hitap ederek göz alıcı bir manzara açıyordu:

Hz.Bahau'llah'ın tüm öğretilerinin etrafında döndüğü eksen olan insanlığın birliği prensibi, sırf bilinçsiz duygusal patlaması ya da bir belirsiz ve dindar umut ifadesi değildir. Çekiciliği ne sadece insanlar arasındaki kardeşlik ve iyi niyet ruhunun yeniden uyandırılmasıyla tanımlanır, ne de tek başına ayrı bireyler ve milletler arasındaki ahenkli işbirliğinin geliştirilmesine yöneliktir. İçerdiği anlamları daha derin, iddiaları geçmiş Peygamberlerin yükseltmelerine izin verilen herhangi bir şeyden daha büyüktür. Mesajı sadece bireyler için uygulanabilir olmayıp, öncelikle bütün devletleri ve milletleri tek bir insan ailesinin üyeleri olarak bir araya getirmek durumunda olan gerekli bağların tabiatıyla ilgilenir.... Dünyanın hiç görmediği gibi bir değişim olarak günümüz toplumunun yapısındaki organik bir değişimi beraberinde

getirir... En azından tüm dünya medeniyetinin yeniden düzenlenmesini ve askerden arındırılmasını, hayatın bütün temel yönleriyle, politik mekanizması, ruhani emelleri, ticaret ve maliyesi, yazı ve dili ile organik olarak birleşmiş ve fakat kendi federe ünitelerinin milli nitelikleri bakımından sonsuz çeşitlilik içindeki bir dünyayı gerektirir..

Kendisini Emrin Velisi'nin yazılarında güçlü bir biçimde gösteren bir kavram, Hz.Bahau'llah'ın ve sonradan da Hz.Abdülbaha'nın, içinde insanlığı onun ortak tarihindeki bu doruk noktaya taşımış olan binlerce yıllık süreci yakalamış oldukları organik benzetmeydi. Bu imaj, bir taraftan insan toplumunun yavaş yavaş organize edildiği ve birleştirildiği aşamalar ve diğer taraftan her bir insanın çocukluk yaşamının sınırlamalarından kurtularak olgunluk yetileri halinde yavaşça geliştirmekte olduğu süreç arasında kurulabilen benzerlikti. Bu, Hz.Şevki Efendi'nin zamanımızda meydana gelen değişim hakkındaki yazılarının birkaçında belirgin biçimde görünmektedir:

İnsanoğlunun geçmek zorunda kaldığı uzun süren bebeklik ve çocukluk çağları geride kalmıştır. İnsanlık şimdi, gençliğin atılganlığının ve ateşliliğinin doruğa ulaştığı ve yavaş yavaş yetişkinlik evresini niteleyen sükunet, hikmet ve olgunluk tarafından yerinin alınmasının zorunlu olduğu ergenlik evresi olan, evriminin en çalkantılı evresiyle değişmez bir şekilde ilgili karışıklıklar yaşıyor.

Bu çok geniş kavram üzerinde düşünme, Hz.Şevki Efendi'nin Bahai dünyasına, o zamandan beri üç kuşak boyu inananların hükümetler, medya ve dünyanın her tarafındaki genel halk için Bahai Dini'nin işini sürdürdüğü bakış açısını açık olarak ifade etmelerine izin vermiş olan geleceğin anlaşılır bir tanımını sağlamasına rehberlik edecekti:

İnsan ırkının birliği, Hz.Bahau'llah tarafından planlandığı gibi bütün milletlerin, ırkların, dini doktrinlerin ve sınıfların samimi ve sürekli birleşmiş oldukları ve üye devletlerinin özerkliğinin ve onları oluşturan bireylerin kişisel özgürlük ve girişimlerinin kesin ve tam olarak korunduğu bir dünya devletinin kurulmasını gerektirmektedir. Gözümüzde canlandırabildiğimiz kadarıyla bu devlet, üyeleri, insanlığının bütününün eminleri olarak, bileşiminde bulunan tüm milletlerin bütün kaynaklarını en son kontrol edecek ve hayatı düzenlemek, ihtiyaçları tatmin etmek ve tüm ırklar ve halklar arasındaki ilişkileri ayarlamak için gerek duyulacak yasaları çıkaracak bir dünya yasama meclisinden oluşmaktadır. Uluslararası bir Güç tarafından desteklenen bir dünya yürütme organı, varılan kararları icra edip dünya yasama meclisi tarafından çıkarılan yasaları uygulayacak ve bütün dünya devletinin organik birliğini koruyacaktır. Bir dünya mahkemesi, bu evrensel sistemi teşkil eden çeşitli unsurlar arasında doğabilecek herhangi ve tüm anlaşmazlıklarda zorlayıcı ve nihai kararını verecektir.... Dünyanın ekonomik kaynakları düzenlenecek, hammadde kaynakları işletilip tam olarak yararlanılacak, pazarları koordine edilip geliştirilecek ve ürünlerinin dağıtımı adaletli şekilde düzenlenecektir.

Hz.Şevki Efendi, İdari Düzen'in eksiksiz bir açıklamasını "The Dispensation of Baha'u'llah" (Hz.Bahau'llah'ın Dini) adlı eserde yazarak, kendisinin temsil ettiği kurumun Emrin "nesiller boyu kesintisiz bir görünüm almasını..." mümkün kılmada oynayacağı role özel atıfta bulunuyordu. Bu eşsiz Allah vergisi yetenek, onun yirminci yüzyılda göz önüne serildiğini gördüğü tarihi sürecin iki yönlü doğasını tanımlamasında olağandışı açıklıkla kendisini ifade ediyordu. O, uluslararası meselelerin görünümünün, sonuçta her ikisi de insan kontrolünü aşan "birleşme" ve "parçalanma" ikiz güçleri tarafından gittikçe yeniden şekillendirileceğini söylüyordu. Bugün gözümüze çarpan şeyin ışığında, onun bu ikiz sürecin işleyişine dair öngörüsü nefes kesicidir: "... olağanüstü hız ve mükemmel düzenlilik ile işlev gören bir dünya karşılıklı iletişim mekanizması"nın⁶² meydana getirilmesi; insan kaderinin en üst otoritesi olarak ulus devletin temelden değişime uğraması; ahlaki çöküşün dünyanın her yerinde ilerlemesinin sosyal uyum üzerinde sahip olacağı yıkıcı etkiler; politik yozlaşmanın neden olduğu yaygın genel hayal kırıklıkları; ve - onun neslindeki diğer kişiler için hayal edilemez olan - insan refahını arttırmaya, ekonomik faaliyeti koordine etmeye, uluslararası standartları tanımlamaya ve çeşitli ırklar ve kültürler arasında bir dayanışma duygusunu teşvik etmeye adanmış dünya çapında kuruluşların doğuşu. Emrin Velisi'nin açıkladığı bu ve diğer gelişmeler, Bahai Emri'nin ileride duran on yıllardaki görevini sürdüreceği koşulları temelde değiştirecekti.

Hız.Şevki Efendi'nin Yazılar'da gördüğü ve yorumlaması istenilen bu türden dikkat çekici gelişmelerden birisi, bir millet olarak Amerika Birleşik Devletleri'nin ve daha küçük bir boyutta da onun Batı yarıküredeki kardeş ülkelerinin gelecekteki rolü ile ilgiliydi. İleri görüşü, onun Amerika Birleşik Devletleri'nin hem dış politikası hem de vatandaşlarının çoğunluğunun inançları bakımından kararlı bir biçimde ayrı hareket etme taraftarı olduğu zamanki tarih dönemi boyunca yazdığı hatırlandığında, bütünüyle daha fazla sözü edilmeye değerdir. Bununla birlikte Hız.Şevki Efendi, o ülkenin “insanlığın işlerinin düzenlenmesi ve halledilmesinde ... aktif ve kararlı [bir] rol” üstlenmesini tasavvur ediyordu. Sosyal oluşumunun ve politik gelişmesinin eşsiz tabiatı dolayısıyla- halkının herhangi bir “doğal üstünlüğüne ya da özel meziyetine” karşı olarak- Amerika Birleşik Devletleri'nin “uluslararası anlaşmanın temellerini ilk atan millet” olması için onu güçlendiren kapasiteler geliştirmiş olduğuna dair Hız.Abdülbaha'nın önsesizini Bahailere hatırlatıyordu. O gerçekten, tüm yarıkürenin hükümetlerinin ve halklarının gittikçe bu yöne yönelmekte olduklarını önceden görüyordu.

Bahai toplumunun tarihsel sürecin bu tamamlanışını meydana getirmeye yardımcı olmada oynaması gereken rol, Emrin doğuşunda Hız.Bab tarafından takipçilerine yöneltilen çağrılarda önceden haber verilmişti:

Ey benim sevgili arkadaşlarım, siz Tanrı'nın çağrısını insanlara iletiyorsunuz.... Siz o fakir kimselersiniz ki, Kur'an-ı Kerim'de hakkınızda “Fukaraya bir minnetimiz olsun diye, onları, insanların ruhani rehberi olarak kılıyoruz.” buyurulmuştur. İşte Tanrı size bu mevkii bahşediyor. Bu makama, ancak bütün maddi arzularınız ve isteklerinizden vazgeçerek, yükselebilirsiniz “Şerefli kullar, sadece sözle değil amellerle O'nun Emrini tanımış olduklarını gösterirler” ayetine tanıklık edersiniz.... Güçsüzlüğünüze bakmayınız, Tanrı'nın kudret ve azametini unutmayınız.... Tanrı'nın adını anınız, ona tevekkül ediniz ve en sonunda başaracağınıza emin olunuz.

1923 yılında, Hız.Şevki Efendi bu konu hakkında Kuzey Amerika'daki dostlara kalbini açmaya sevk olunuyordu:

Tanrıya dua edelim ki, tabiatın, nefret, isyan, anarşi ve tepkinin karanlık güçlerinin insan toplumunun tüm dengesini tehdit etmekte olduğu, medeniyetin en değerli meyvelerinin şiddetli ve benzeri olmayan imtihanlara maruz kaldığı dünyayı saran bu karanlık günlerde, şimdiye kadarkinden daha etkileyici bir biçimde, dünyanın kaynayan kitleleri arasında sadece bir avuç da olsak bu günde Allah'ın feyzinin seçilmiş araçları olduğumuzun, görevimizin insanlığın kaderi için en acil ve hayati olduğunun tam olarak farkına varabilelim ve bu duygularla güçlenip Allah'ın insanlık için kutsal amacını başarmak üzere ayağa kalkabilelim.

Hız.Şevki Efendi, toplumun düştüğü durumun, aile üyelerinin yardımına güvenebilmesi gerekirken onların ihanetine maruz kalmanın sonuçlarının ve Bahai toplumunun kendinde onun için kullanılabilir kaynakların nispeten yetersizliğinin tamamen farkında olarak, ona miras olarak bırakılan görevi gerçekleştirmek için ihtiyaç duyulan vasıtaları oluşturmak üzere ayağa kalktı.

Bir dereceye kadar, pek çok Bahai, kurmaya çağrılmakta oldukları Mahfillerin onlara yüklenen pratik işlerin sadece yönetilmesinin çok ötesinde bir öneme sahip olduklarını şüphesiz takdir ediyordu. Bu gelişmeye kılavuzluk etmiş olan Hız.Abdülbaha onlardan şöyle bahsetmişti:

...ışıldayan lambalar ve Melekut'tan olan bahçelerdirler; onlardan kutsallığın güzel kokuları her tarafa yayılır ve onlardan bilginin ışıkları tüm yaratıklar üzerine parlar. Onlardan, yaşam ruhu her yöne eser. Onlar, gerçekten tüm durumlar ve şartlar altında insanın ilerlemesinin sebepleridirler..

Bununla birlikte, toplumun, Hız.Bahau'llah'ın meydana getirdiği ve Hız.Abdülbaha'nın Vasiyetnamesi'nin şartlarında detaylandırılan İdari Düzen'in iskeletindeki bu milli ve mahalli meşveret kurumlarının yerini ve rolünü anlamasına yardımcı olmak Hız.Şevki Efendi'ye düşüyordu. Bu bakımdan dikkate değer sayıda inananın karşı karşıya kaldığı bir engel, Emrin esasen, mutlaka karşıt olmasa da içindeki teşkilatın İlahi amacın doğasında olan bir özelliğini oluşturmadığı “ruhani” bir birlik olduğu hususunda birçoğunun incelenmemiş varsayımıydı. Emrin Velisi, Kitab-ı Akdes'in ve Hız.Abdülbaha'nın Vasiyetnamesi'nin “sadece tamamlayıcı olmayıp ... birbirini karşılıklı tasdik ettiklerini ve tek bir eksiksiz birimin ayrılmaz parçaları

olduklarını”⁶⁷ vurgulayarak, inananları kabul etmiş oldukları Emrin merkezi bir gerçeği üzerinde derin düşünmeye davet ediyordu:

Hız.Bahauallah tarafından dünyaya üflenen ve kendisini, O'nun açıkça bilinen taraftarlarınca bilinçli bir şekilde gösterilen çabalar vasıtasıyla değişken yoğunluk derecelerinde ve kaçınılmaz insani organizasyonlarla da doğrudan belli etmekte olan Ruh'un, O'nun ismini taşıyacağı, kendisini tamamen O'nun prensipleriyle özdeşleştireceği ve O'nun kanunlarına uygun işlev göreceği gözle görülebilir bir Düzen'de cisimlenmedikçe ve cisimleninceye kadar insanlık üzerine devamlı bir etkiyi hiçbir zaman uygulayamayacağını ve nüfuz edemeyeceğini herkes kabul edecektir.

O, Emrin taraftarlarını, Vahyedilen Ayetlerinin böyle güvenilir bir Düzen için ayrıntılı koşulları içerdiği Hız.Bahauallah'ın Emri ile, Kurucularının maksadının yorumlanması ve işlerin yönetimi hakkında Kutsal Kitaplarının çoğunlukla bir şey söylememiş olduğu hazırlayıcı Zuhurlar arasındaki temel farkı kavramaya sevk etmeye devam ediyordu. Hız.Bahauallah'ın sözleriyle: “Filvaki, nübüvvet devri sona ermiş; Hakikat Güneşi doğmuş; Celal ve Azamet Kendi bayrağını açmış....”tır Geçmiş Dinlerden farklı olarak, Allah'ın bu çağa Vahyi, Hız.Şevki Efendi'nin söylediği, yasaları ve kurumları “bir İlahi Ekonomik Sistem'in gereklerini”, “gelecek toplum için bir modeli” ve “dünyanın birleşmesi ve dünyada doğruluk ve adalet devrinin ilan edilmesini” oluşturan “canlı bir organizma” doğurmuştur.

Dostlar bu yüzden, Emrin Velisi'nin, özenli bir şekilde dünyanın her yanında kurmakta oldukları Ruhani Mahfillerin Hız.Bahauallah tarafından tasavvur edilen mahalli ve milli “Adalet Evleri”nin habercileri olduğunu vurgulamasını takdir etmeye çalışmalıydılar. Aslında, onlar, “zamanı gelince insanlığın tümünü içine almak üzere belirlenen Yeni Dünya Düzeni'nin sadece çekirdeği olarak değil tam modeli olarak da sayılma iddiasını” zaman içinde “ileri sürecek ve kapasitesini gösterecek”⁷¹ olan İdari Düzen'in ayrılmaz parçalarıydılar.

Batının genç toplumlarındaki birkaç kişi için, dinin doğası ve rolü hakkındaki geleneksel kavramlardan böyle bir ayrılış çok büyük bir sınavdı ve Bahai toplumları, değerli çalışma arkadaşlarını meyillerine daha hoş gelen ruhani uğraşlar peşinde sürüklenir görmenin sıkıntısını çekiyorlardı. Fakat çok büyük inanan çoğunluğu için, “Yeni Dünya Düzeninin Amacı” ve “Hız.Bahauallah'ın Dini” gibi Emrin Velisi'nin kaleminden çıkan fevkalade mesajlar, en çok onları ilgilendiren ve insanlığın geleceğinin temellerini atmada rollerini oynamaları için onlarda bir kararlılık uyandıran bir mesele olan ruhani gerçeklik ve sosyal gelişme arasındaki ilişkiyi parlak bir şekilde aydınlatıyordu.

Emrin Velisi bu kudretli çalışma için düzenleyiciyi imajı da sağladı. Hız.Bahauallah'ın Dini'nin “Kahramanlık Çağı”nın Hız.Abdülbaha'nın suuduyla sona ermiş olduğunu bildirdi. Bahai toplumu şimdi, İdari Düzen'in gezegenin her yerinde kurulacağı, kurumlarının tesis edileceği ve aslında varolan “toplum oluşturu” güçlerin tam olarak açığa vurulacağı “Demir Çağı”na, “Oluşum Çağı”na başlıyordu. Hız.Şevki Efendi'nin “Din”in “Altın Çağ”ı olarak adlandırdığı ve nihayetinde Tanrı Saltanatı'nın yeryüzünde kurulmasını ve bir dünya medeniyetinin yaratılmasını teşkil edecek olan Bahai Dünya Devleti'nin ortaya çıkışına götürecek dönem çok ileridedir.⁷² Devrimsel sosyal anlamları Hız.Abdülbaha tarafından ilan edilen Yaratıcı Kelime'nin kendisinin vahiy olunmasıyla insan bilincine baştan nakledilen itici güç, onların tayin edilmiş yorumcusu tarafından şimdi, yüzyılın genel hitabının her yerde meydana gelmekte olduğu politik ve ekonomik değişim sözcüklerine çevriliyordu. Sürece karşı konulmaz gücü veren, Bahai deneyiminin yeni boyutlarını hep aydınlatan ve ilan ettiği insanlığın birleştirilmesinin asıl kurgusu olarak hizmet eden, Hız.Bahauallah'ın Kendisi ve O'na yönelenler arasında kurmuş olduğu Misak'tı.

Başlangıçta “Ruhani Mahfiller” görev alamamışlarsa da, Hız.Abdülbaha tarafından İran'daki mahalli Bahai toplumlarının oluşturmaları teşvik edilen konseyler, onların işlerinin yönetilmesi için sorumluluk almışlardı. Takip edilmesi gerekenin ışığında, bir geçmiş duygusuna sahip hiç kimse, Din'in Tahran'daki ilk Ruhani Mahfili'nin Hız.Şevki Efendi'nin doğum yılı olan 1897'de kurulduğu olgusundan etkilenmeden kalamaz. Hız.Abdülbaha'nın kılavuzluğunda İran'daki dört emrin eli tarafından düzenlenen aralıklı toplantılar, eşzamanlı biçimde İran'ın “Merkezi Ruhani Mahfili” olarak ve başkentteki mahalli toplumun idari organı olarak hizmet veren bu kurum biçimine tedricen gelişmişlerdi. Hız.Abdülbaha'nın suuduna kadar, İran'da

kurulu otuzdan fazla mahalli ruhani mahfil vardı. 1922'de Hz.Şevki Efendi İran'ın Mili Ruhani Mahfili'nin resmen kurulmasını istedi; ancak bunun başarılması, delegelerin seçimine esas olarak toplumun güvenilir bir sayımının yapılmasıyla ilgili taleplerden dolayı 1934 yılına kadar gecikti.

İran dışında, Rusya Türkistan'ındaki Aşkabat'taki inananlar, ilk Bahai Meşrek-ül-Ezkar'ının inşası projesinde önemli bir rol üstlenen bir organ olan ilk Mahalli Ruhani Mahfillerini seçtiler. Kuzey Amerika'da çeşitli meşveret düzenleri—"Konsey Heyetleri", "Danışma Heyetleri", "Meşveret Heyetleri" ve "Çalışma Heyetleri"—Ruhani Mahfillerin öncülerini oluşturan seçilmiş organlar haline tedricen gelişerek benzer işlevler gördüler. Hz.Abdülbaha'nın suuduna kadar, Kuzey Amerika'da işlev gören bunu gibi neredeyse kırk konsey vardı. Bu gelişmeler, gelecekteki İbadet Evi'nin inşasını koordine etmek için 1909'da meydana getirilen bir kurum olan "Bahai Mabedi Derneği"nden gelişen Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada Bahailerinin ilk Milli Ruhani Mahfilinin nihayet ortaya çıkışı için yolu hazırlıyordu. Mabet, Emrin Velisi tarafından bu adım için tespit edilen idari gereksinimlerin ancak 1925'de karşılanmasına rağmen 1923'de kuruldu. 1925 yılına kalmadan, Britanya Adaları'nda, Almanya ve Avusturya'da, Hindistan ve Burma'da ve Mısır ve Sudan'da Milli Mahfiller kurulmuştu.

Milli ve Mahalli Ruhani Mahfillerin oluşumu meydana gelirken, Emrin Velisi onların medeni hukuka tabi "tüzel kişiler" olarak tanınmalarının sağlanmasının önemi üzerinde durmaya başlıyordu. Uygulanabilir üslupta bulunan böyle resmi bir tüzel kişiliği sağlamak suretiyle Bahai yönetim kurumlarının mülkiyet sahibi olmaları, sözleşmelere girişmeleri ve yavaş yavaş Emrin çıkarları için hayati bir dizi yasal haklar elde etmeleri mümkün kılınacaktı. Hz.Şevki Efendi'nin bu yeni idari gelişim aşamasına kattığı önem, birbirini izleyen The Baha'i World ciltlerinde Emrin büyümesinin fotoğrafsal yönünün büyük bir özelliği olmaya başlayan bu gibi sivil belgelerin fotokopilerinde açık hale gelmektedir. Gerçekten, Behci'deki Konak'ın yeniden sahibi olunup tamamen eski durumuna getirildiği ve uygun bir şekilde döşendiği zaman, Hz.Şevki Efendi, Dünya Merkezi'ne artan hac ziyaretçileri akışına karşılık orada bir teşvik ve eğitim olarak gösterim için bu çok değerli belgelerin bir koleksiyonunu bir araya getirdi.

Tüzel kişilik süreci, 1927 yılında, iki yıl sonra gönüllü bir vakıf olarak resmen tanınma elde eden Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada Milli Ruhani Mahfili için bir Sorumluluk ve Talimatname Bildirgesi'nin kabul edilmesiyle başladı. 17 Şubat 1932'de Chicago'nun ilk mahalli Bahai Mahfili, o yılın 31 Mart günü New York Mahfili tarafından kabul edilenlerle birlikte dünyanın her yanındaki bu gibi belgeler için bir model haline gelecek olan evrakları benimsedi. 1949'a kadar, iki Kuzey Amerika Bahai toplumunun bir önceki yıl ayrıldıkları zaman kurulan Kanada Bahailerinin Milli Ruhani Mahfili, Hz.Şevki Efendi'nin "ister Doğuda ister Batıda olsun Emrin herhangi bir ülkedeki tarihsel olaylarında eşi görülmemiş bir karar" olarak ilan ettiği özel bir Meclis Kararı vasıtasıyla medeni hukuka tabi statüsünün resmen tanınmasını sağlayabildi.

Bu acil idari talepler, Hz.Şevki Efendi'yi, bir dünya toplumunun ruhani yaşamını şekillendirmek için hayati olan başka görevlerden alıkoymuyordu. Bunların en önemlisi, İran kökenli olmayan artan inananlar kitlesine Din'in Kurucularının Yazılarına doğrudan ve güvenilir erişim sağlamada tek başına yapabildiği çetin işti. Saklı Sözler, İkan Kitabı, Bahau'llah'ın Sesi başlığı altında o kadar çok sevgi ve iç görüşle bir araya getirilen değer biçilmez bilgi hazinesi, Hz.Bahau'llah'tan Dualar ve Meditasyonlar ve Kurdu'n Oğlu Risalesi, Hz.Şevki Efendinin Nebil'in "Tarihi"nin The Dawn-Breakers (Şafak Söktürenler) başlığı altındaki çevirisinin ve yayınlamasının yaptığı gibi, Emrin işinin acilen gerek duyduğu ruhani gıdayı sağlıyordu.

Bahai hac ziyaretçileri, Emrin Velisi'nin- genellikle uzun tutulan ve bunaltıcı görüşmeler pahasına- elde ederek sevgiyle restore ettiği Kutsal Yerlerde ve tarihi bölgelerde başka bir türden ruhani zenginlik daha buluyorlardı. Hz.Şevki Efendi, kendilerini onun tarihsel bakış açısına sunan belenmedik fırsatlara duyartıyordu. 1925'de, Mısır'daki Sünni Müslüman bir dini mahkeme, "Bahai Dini'nin tamamen bağımsız yeni bir din olduğu" ve "dolayısıyla hiçbir Bahai'nin bir Müslüman sayılamayacağı" (ve bu nedenle de Müslüman birisiyle evliliğe girmeye hak kazanamayacağı) konularında dayatarak Müslüman kadınlar ve Bahai erkekler arasında yapılan evliliklerin resmen tanınmasını reddetti. Bu görünürdeki yenilginin daha geniş anlamlarını kavrayan Emrin Velisi, uluslararası çevrelerde Emrin, İslami köklerinden ayrı ve farklı bağımsız bir Din olma iddiasını pekiştirmek üzere, mahkemenin bu son kararından geniş ölçüde yararlandı.

Bahai toplumu beşeri meselelerde etkin bir rol oynamasına izin verecek olan idari temelleri inşa ettikçe, Hz.Şevki Efendi'nin farkına vardığı parçalanma süreci sosyal düzenin dokusuna yavaş yavaş zarar veriyordu. Onun kökenleri, birçok sosyal ve politik kuramcı tarafından kararlı bir şekilde görmezlikten gelinse de, birkaç on yıl geçtikten sonra barışa ve gelişmeye adanan uluslararası konferanslarda kabullenilmeye başlıyorlardı. Günümüzde, “ruhani” ve “ahlaki” güçlerin acil problemlere çözümleri başarmada oynamaları zorunlu olan ana rol için bu gibi çevrelerde tarafsız referanslara rastlamak artık ender değildir. Bir Bahai okuyucu için, böyle gecikmiş kabullenme, yüzyıldan fazla bir zaman önce Hz.Bahau'llah tarafından insan işlerinin yöneticilerine yöneltilen uyarı hakkında yankılar uyandırmaktadır: “İman ruhu her memlekette ölüyor.... Allahsızlık insan topluluğunun ciğerine işliyor...”

Emrin Velisi'nin vurguladığı trajedilerin bu en büyüğünün sorumluluğu, öncelikle dünya din liderlerinin omuzlarındadır. Hz.Bahau'llah'ın en şiddetli kınaması, Allah'ın adıyla konuşmaya yeltenerek saf kitlelere, uygarlığın ilerlemesinin mücadele etmeye mecbur bırakıldığı en büyük tek engeli oluşturmuş olan bir dogmalar ve önyargılar karmaşasını kabul ettirmiş olanlar için ayrılmıştır. O, pek çok din adamı bireyin insani hizmetlerini onaylamakla birlikte, kendi kendini tayin etmiş din seçkinlerinin tarih boyunca insanlık ve Tanrı Elçilerinin Kendilerini de hariç tutmadan tüm ilerici düşünceler arasına girmiş olmaları durumunun sonuçlarına dikkati çekmektedir. Soruyor: “Hakikati arayıp Tanrı'yı tanımak isteyen bir kimsenin bunun için başvuracak bir kimseyi bulamamasından daha yaman bir sıkıntı mı olur...?” Bir bilimsel ilerleme ve yaygın genel eğitim çağında, meydana gelen hayal kırıklığının biriken etkileri dinsel inancı görünürde dışlanmış kılacaktı. Hz.Bahau'llah'ın mesajından haberdar olup ruhani krizlerle uğraşmaktan aciz bulunan ve çeşitli Dinlerden olan bu din adamları, ya mesajın göstermekte olduğu ahlaki etkiyi görmezlikten geldiler ya da aktif bir biçimde ona karşı koydular.

Geçmişin bu özelliğinin kabul edilmesi, bu şekilde bırakılan ruhani boşluktan faydalanmaya çalışmış olanlarca verilen zararı azaltmamaktadır. İnanç arzusu bir kimseyi insan yapan asıl şey olup söndürülemez. Önlendiği veya yanlış yola saptırıldığı zaman akıl ve mantık sahibi bir ruh, ne kadar yetersiz ve değersiz olsa da, hayatın kaçınılmaz bir yönü olan riskleri almaya tekrar cesaret edebildiği ve deneyimini düzenleyebildiği yeni bir pusula noktası aramaya yönlendirilir. Bu açıdan, Hz.Şevki Efendi Din'in üyelerini, iki dünya savaşı arasındaki yıllar boyunca insanlığın büyük bir kısmını içine çeken ruhani felaketi anlamaya çalışmaları gerektiği hususunda alışılmadık şekilde güçlü bir dille uyarıyordu:

Tanrı'nın gerçekten insanların kalplerinden çıkarılmıştır ve bir putperestlik dünyası hararetle ve patırtılı bir şekilde, kendi boş hayallerinin budalaca yaratmış olduğu ve yanlış yola sapmış yönetimlerinin dine bu kadar saygısız bir şekilde göklere çıkardığı sahte ilahlara seslenmekte ve tapmaktadır.... Onların ulu rahipleri, politikacılar ve dünya akıllısı sözde kemale ermiş bilgeler; kurbanları, katledilen halk yığınlarının eti ve kanı; tılsımları, modası geçmiş sloganlar ve sinsi ve dine saygısız reçeteler; tütsüleri, yaşlıların, kötürümlerin ve evsizlerin kırılan kalplerinden çıkan elem dumanıdır.

Fırsatçı enfeksiyonlar gibi, saldırgan ideolojiler de dinsel diriliğin çöküşüyle yaratılan durumdan faydalanıyorlardı. Temsil ettikleri inancın yozlaşmasında birbirlerinden ayırt edilemez iseler de, yirminci yüzyıl boyunca beşeri meselelerde hakim bir rol oynayan üç inanç sistemi, Emrin Velisi'nin dikkat çekmiş olduğu ikincil ve daha çok göze çarpan karakteristikleri bakımından ani biçimde değişiyorlardı. “Onlara inanan herhangi bir insanda ya da insanlarda” yıkıma neden olacak olan “karanlık, sahte ve çarpık doktrinleri” kınarken, Hz.Şevki Efendi özellikle “Milliyetçilik, Irkçılık ve Komünizm putlarına” karşı uyarıyordu.

1922'de sözde “Roma'ya Yürüyüş” ile başlatılan Faşizmin kurulduğu rejim hakkında fazla bir şey söylemeye gerek kalmamaktadır. Kendisinin ve liderlerinin ikinci dünya savaşının son aylarında unutulmaya sürüklenmelerinden uzun zaman önce Faşizm, onu ilk başta desteklemiş olanların bile çoğu arasında bir alay konusu haline gelmişti. Bunun önemi daha ziyade, çok sayıda ürettiği ve o zamandan beri geçen on yıllarda bazı kötücül mutasyon silsileleri gibi dünyanın her yerinde hızla çoğalacak olan taklitçiler ordusunda yatmaktadır. İnsan ruhunun çılgın bir milliyetçilikle ateşlenen bu sapkınlığı devleti tanımlıyor, kafasına taktığı ve her türden mutsuz insanların milli kurtuluşuna olan hayal ürünü tehditleri her yerde keşfediyor ve savaşın insan ruhu üzerinde “asilleştirici” bir etkisi olduğu kanısını

dinleyecek herkese vaaz veriyordu. Genellikle onunla ilişkili olan üniformaların, püsküllü botların, bayrakların ve borazanların operakomik geçit töreni, desaparecidos (“yok olanlar”) gibi acı dolu terimleri politika sözlüğüne katarak çağımıza bırakmış olduğu öldürücü mirası çağdaş bir gözlemciden gizlememelidir.

Faşizmin devletle ilgili putperestliğini paylaşmakla birlikte onun kardeşi olan Nazizm, kendisini çok daha eski ve sinsi bir sapkınlığın sözcüsü yapıyordu. Onun karanlık merkezinde, yandaşlarının “ırk arılığı” dedikleri şeyi içeren bir sabit fikir vardı. Kanlı amaçlarını gerçekleştirmeye çalıştığı tek bir amaç güden kararlılık, dayandığı yadsınamayacak şekilde sahte kabullerince hiçbir şekilde zayıflatılmıyordu. Nazi sistemi, tüm Yahudi halkını yok etmek üzere tamamıyla kasıtlı bir girişim içeren ve insanlığın geleceği için ya değersiz ya da zararlı oldukları düşünülen halklara karşı sistematik olarak yürütülen bir soykırım programı olarak, ismiyle en yaygın biçimde ilişkili hareketin katıksız acımasızlığı bakımından eşsizdi. Sonuçta, ilkinden çok daha korkunç başka bir savaşın dünyayı kasıp kavuracağına dair Hz. Abdülbaha'nın yirmi yıl öncesinden kehanet dolu uyarısının gerçekleşmesinin başlıca sorumlusu, Nazizmin kendi fikrinin bir ürünü olan “üstün ırk”ın bütün gezegene hükmetmesi gerektiği konusundaki kararlılığıydı. Faşizm gibi Nazizm de günümüze bir enkaz bırakmıştır. Onun durumunda, bu, etraflarındaki ekonomik ve toplumsal çöküşten cesaretleri kırılan ve çözüm yokluğundan umutsuz kılınan günümüz toplumundaki kenar unsurların yetersiz hırslarını, hayal kırıklıkları için suçladıkları azınlıklardan çıkardıkları bir dil ve semboller biçimini almaktadır.

Hz. Abdülbaha'nın açıkça teşhis etmeye sevk olunduğu ve Hz. Şevki Efendi tarafından ismen kınanan sahte ilahlardan birisi, I. Dünya Savaşı'nın son dönemlerinde Rusya'da o ana kadar kurulan ilk demokratik yönetimi vahşice ortadan kaldırmak suretiyle karakterini başlangıcında göstermişti. Uzun yıllar boyunca, Vladimir Lenin tarafından meydana getirilen Sovyet sistemi, kendisini birçok kimse için bir insanlık yardımcısı ve sosyal adalet savunucusu olarak temsil etmede başarıya ulaştı. Tarihsel olayların ışığında bu gibi iddialar çok garipti. Şimdi elde olan belgeler, altı bin yıllık yazılı tarihte benzeri olmayacak kadar büyük suçların ve feci deliliklerin çürütülemez kanıtını sağlamaktadırlar. İnsan doğasına karşı olan Leninist komplo, girişilmek söyle dursun önceden asla hayal edilemez bir derecede sistematik olarak Allah'a inancı söndürmeye de çalışıyordu. Politik kuramcılarının halen işgal ettikleri makamın bakışı ne olursa olsun, hiç kimse, insan motivasyonunun köklerine karşı böyle kasıtlı bir şiddetin, Sovyet egemenliğine düşecek kadar talihsiz olan bu toplumların amansız bir biçimde ekonomik ve siyasi iflasına yol açmasından hayret duyamaz. Onun daha uzun süreli manevi etkisi, trajik bir biçimde, dünyanın her tarafındaki tebaalarının meşru özgürlük ve adalet arzularını kendi ahlakla ilgisi olmayan gündeminin hizmeti için kötüye kullanacaktı.

Bahai bakış açısından, insanlığın kendi icat ettiği putlara tapması, sadece ne kadar korkutucu olsa da bu güçlerle ilgisi olan tarihsel olaylar nedeniyle değil, öğrettiği ders nedeniyle de öneme sahiptir. Bu gibi şeytani güçlerin insanlığın geleceği üzerinde belirlediği alacakaranlık dünyanın geçmişine bakan bir kimse, insan doğasındaki onu böyle etkilere maruz bırakan zayıflığın ne olduğunu sormalıdır. Bir “Kader Adamı” şahsiyetini Benito Mussolini gibi bir kimsede görmüş olmak, Adolf Hitler'in ırk teorilerini hasta bir aklın aşıkâr ürünlerin başka bir şey olarak anlamaya mecbur hissetmiş olmak, Josef Stalin'in Sovyetler Birliği'ni doğurmuş olan dogmalar vasıtasıyla insan deneyiminin yeniden yorumlanmasını göz önünde bulundurmuş olmak gibi toplumun aydın liderlerinin önemli bir kesimi tarafından akıldan böylesine kasıtlı bir vazgeçiş, gelecek kuşaklar için bunun sebeplerini gösterecek inandırıcı bir açıklama talep etmektedir. Eğer tarafsızlıkla üstlenilirse böyle bir değerlendirme er geç, dikkati, insanlık dinlerinin hepsinin Kutsal Kitapları vasıtasıyla merkezi bir cadde gibi işleyen bir gerçek üzerine çevirmelidir. Hz. Bahau'llah'ın sözleriyle:

İnsan özü üzerine Kendi isim ve sıfatlarının bütün ışığını merkezleştirerek onu Zatının bir aynası kılmıştır.... Şu kadar var ki ... bu kabiliyet, mum içerisindeki alev ve lamba içerisindeki ışık gibi, onun içerisinde gizlidir, onda ancak bilkuvve mevcuttur.... Mum veya lamba kendi öz çabasıyla yanamaz; ayna kendi kendini pas ve tozlardan arıtamaz.....

İnsanlığın kendi aklının kurduğu ideolojilere delicesine tutkun olmasının sonucu, toplumsal yaşamın dokusunu çözmekte ve insan doğasının en temel güdülerini geliştirmekte olan parçalanma sürecine ait

dehşete düşürücü bir hızlanmaya neden olacaktı. Birinci dünya savaşının doğurmuş olduğu vahşileşme, şimdi gezegenin bir çok tarafında toplumsal yaşamın her yerdeki ve her zaman hazır bir özelliği haline geliyordu. Hz.Bahauallah yüzyılı aşkın bir süre önce şöyle uyarıyordu: “Haksızlık yapanları Biz işte böyle bir araya topladık. Biz onları kendi putlarına doğru koşar görüyoruz... Cehennem ateşine doğru koşarlarken aydınlığa koşuyoruz sanıyorlar...”

VI

EMRİN BİÇİMLENMEYE BAŞLAYAN İDARİ YAPISIYLA beraber, Hz.Şevki Efendi dikkatini bu kadar uzun süre ertelemeye mecbur kalmış olduğu göreve, Hz.Abdülbaha'nın İlahi Planı'nın yerine getirilmesine çeviriyordu. İran'da gelişme halen oldukça ilerlemişti. Önce Hz.Bahauallah tarafından ve sonradan Hz.Abdülbaha tarafından yönetilen özel olarak atanan bir öğreticiler–mübelliğler–grubu, ülkenin her yerinde mahalli seviyedeki çalışmayı teşvik ediyor ve canlı bir toplum yaşamının varlığı yeni tescillerin nispeten hızlı entegrasyonunda yardımcı oluyordu. Halihazırda İranlı Bahai bilincinin yerleşmiş bir özelliği olan vekil tayin etme uygulamasıyla artırılan Hukukullah fonları bu tebliğ aktivitesine maddi destek sağlıyordu.

Batıda, Emrin yükselmesi için ilham kaynağı, Lua Getsinger, May Maxwell ve Martha Root gibi seçkin bireylerin Hz.Abdülbaha'nın isteklerine verdikleri cevapla sağlanmıştı. Sadece bu isimleri anmak, Hz.Abdülbaha'nın özellikle dikkat çektiği Emrin Batıda yükselişinin belirleyici bir özelliğinin altını çizmek içindir:

Amerika'da hanımlar bu alanda erkekleri geçerek liderliği ele almışlardır. Onların dünya insanlarını kılavuzlamak için verdikleri uğraş daha fazla ve gayretleri daha büyük olup ilahi bağış ve ihsanlarla teyid edilmişlerdir..

Doğuda, günün sosyal koşulları, Emrin tanıtılmasındaki inisiyatifin büyük ölçüde erkekler tarafından alınacağını neredeyse zorla kabul ettirmişti. Bu gibi kısıtlamalar, unutulmaz bir kadın seçkinler topluluğunun Bahai mesajının Atlantik'in her iki tarafındaki başlıca savunucuları olduğu Kuzey Amerika ve Avrupa'da geçerli değildi. Green Acre okulunun Emrin sözü geçen düşünürlere tanıtılması için küçük Bahai toplumuna bir forum sağladığı Sarah Farmer; sosyal konumunun, öğretileri savunuculuğunu yaptığı şevke ekstra güç verdiği Sara Lady Blomfield; Hz.Şevki Efendi tarafından Bahai muhacirler için bir örnek olarak ölümsüzleştirilen Marion Jack; Emre Hz.Abdülbaha'nın sofrta sohbetlerinin paha biçilmez koleksiyonunu olan Bazı Sorulara Cevaplar'ı veren Laura Dreyfus-Barney; Hz.Abdülbaha tarafından ilham verilen “İrk Dostluğu” girişimlerinin Louis Gregory ile beraber başlatıcısı Agnes Parsons; Corinne True, Keith Ransom-Kehler, Helen Goodall, Juliet Thompson, Grace Ober, Ethel Rosenberg, Clara Dunn, Alma Knobloch ve çoğu yeni bir Bahai hizmet sahası açmış olan diğerlerinden oluşan güzide bir topluluk akla gelmektedir.

Bu listeye, çağların, Allah'ın bugün için Zuhuru'nu tanıyan ilk taç sahibi olarak selamlayacağı Romanya Kraliçesi Marie'nin ismi eklenmelidir. Bu yalnız kadın tarafından, hem Avrupa'daki hem de Kuzey Amerika'daki birkaç gazetenin yazı işleri müdürüne korkusuzca hitap ettiği mektuplar vasıtasıyla inancını açıkça ilan etmede gösterilen cesaret, büyük bir olasılıkla Emrin şöhretini milyonlara varan bir okuyucu kitlesine tanıtıyordu.

Bu çabaların ilklerinin neden olduğu etkileyici karşılığa rağmen, sonuçlardan yararlanmanın düzenli bir yolunun olmayışı, Batı ülkelerindeki Bahai toplumlarına faydaları başlangıçta sınırlandırılıyordu. İdari Düzen'in yükselişi bu son söylenen durumu çarpıcı biçimde değiştirdi. Mahalli Ruhani Mahfiller meydana çıkarken, hedefler konuluyor, bireysel tebliğ çabalarını desteklemek için kaynaklar hazır hale getiriliyor ve inançlarını ilan edenler kendilerini sürükleyici bir Bahai toplum yaşamının birçok aktivitesine katılır buluyorlardı. Literatürü sistematik olarak tercüme etmek ve yayınlamak şimdi mümkün oluyor, genel ilgi haberleri düzenli olarak paylaşılıyor ve inananları Emrin Dünya Merkezi'ne bağlayan bağlar gittikçe daha güçlü geliyordu.

Hz.Şevki Efendi'nin tebliğ için hem Doğuda hem de Batıda yüksek bir bağlılık geliştirmek üzere ilk adımı attığı iki ana araç, Hz.Abdülbaha'nın güvenmiş olduklarıyla aynıydı. Hem toplumlara hem de bireylere sürekli bir mektup akışı, onları alanlar için kabul etmiş oldukları inançlardaki yeni boyutları meydana

çıkarıyordu. Fakat Bu mesajların en önemlileri şimdi Milli ve Mahalli Ruhani Mahfillere hitap edilenler oluyordu. Onların etkisi, Emrin Merkezi ile doğrudan temasla kazandıkları iç görüşleri paylaşan geri dönen ziyaretçiler akışıyla yoğunlaştırılıyordu. Bu bağlantılar vasıtasıyla her inanan birey, kendisini Misak aracılığıyla akan gücün bir aracı olarak görmeye teşvik ediliyordu. Sonuçta Amerika'ya Mesajlar, 1932-1946 başlığı altında çıkan çok değerli derleme, Hz.Şevki Efendi'nin, Kuzey Amerikalı inananları Hz.Abdülbaha'nın "gezegenin ruhani fethi" için olan İlahi Planı'nın içindeki anlamların hep daha derinine sürüklediği aşamaların yeniden incelenmesini sağlamaktadır.

İnançlarının yüceliği ve huzurluluğu ile, vizyonlarının metanetliği ve açıklığı, karakterlerinin bozulmazlığı, disiplinlerinin sağlamlığı, ahlaklarının kutsallığı ve toplum yaşamlarının eşsiz örneği ile onlar, amansız yozlaşmalarıyla kirlenen, akıldan çıkmayan korkularıyla felce uğrayan, yok edici düşmanlıklarıyla parçalanmış ve korkunç ıstıraplarının ağırlığı altında ezilen bir dünyada, işleyişi bütün insanlığın tam kurtuluşuna, temelden yeniden düzenlenmesine ve en yüksek saadetine bağlı olan o inayetin tek hazinesi olarak sayılma iddialarının geçerliliğini gösterebilirler ve gerçekten de göstermelidirler.

Emrin Velisi, Kuzey Amerika Bahai toplumuna kaderleri ile ilgili bir vizyon gösteriyordu. Üyelerinin "Tanrı Emri'nin kahramanlarının ruhani evlatları" olduklarını, yükselen kurumlarının "onun [Emrin] şüphe götürmez hakimiyetinin görünür sembelleri" olduklarını, dışarı gönderdiği mübelliğlerin ve muhacirlerin "daha doğmamış bir medeniyetin yayıcıları" olduklarını ve onların ortak meydan okumasının, Hz.Bab'ın müjdelediği, Hz.Bahau'llah'ın fikrinin öngördüğü ve özelliklerini onun Mimarını olan Hz.Abdülbaha'nın tasvir ettiği" Dünya Düzeni'nin temellerini atmada "üstün bir pay" almak olduğunu söylüyordu.

Mesajların dili muhteşem ve büyüleyici idi. Hz.Şevki Efendi her yana yayılan Allahsızlığın, şiddetin ve nüfuz edici ahlaksızlığın doğurmakta olduğu karanlığı doğrularken, her yerdeki Bahailerin yeni Zuhurun değiştirici gücünün araçları olarak oynamak zorunda oldukları rolü tanımlıyordu:

Onların görevi, gecenin karanlığı çöküp sonunda tüm insan ırkını kaplarken, İlahi kılavuzluk meşalesini yukarıda ve parlak tutmaktır. Onların fonksiyonu, yeniden yaratılan toplum ve Mesih'in vaat ettiği Krallık olan, üretici güdüsü Hz.Bahau'llah'ın Kendisinden başka bir şey olmayan ruh, etki alanı tüm gezegen, parolası birlik, canlandırıcı kudreti Adaletin gücü, yol gösterici amacı doğruluğun ve dürüstlüğün saltanatı ve en yüce ihtişamı insan cinsinin bütününe tam, sürekli ve sonsuz mutluluğu olan Dünya Düzeni vizyonuna tanıklık edip bu yaklaşımı duyurmaktır.

1936'da Emrin Velisi, Emrin idari yapısının, İlahi Plan'ın kendisinin yerine getirilmesinin ilk aşamasını başlatabileceği Kuzey Amerika'da yeterince geniş ve sağlamlaşmış olduğu yargısına vardı. Başka bir küresel büyük yangına sürüklenen dünya ve şiddetle kısıtlanmakta olan İranlı inananların çabaları için muhtemel faaliyet alanı ile beraber, ilgi odağının mutlaka, ileride yatan çok daha büyük işlere hazırlık için Batı yarıküredeki Bahai toplumunun büyümesi ve sağlamlaşması üzerinde olması gerekecekti. Plan'ın atanmış "uygulayıcıları"na, yani Kuzey Amerika'daki inananlara seslenen Emrin Velisi, 1937'den 1944'e işlemek üzere programlanan Yedi Yıllık Plan'ı açıkladı. Planın hedefleri, Amerika Birleşik Devletleri'nin her eyaleti ve Kanada'nın her vilayetinde en azından bir Mahalli Ruhani Mahfil kurmak ve Emri Güney Amerika'daki on dört cumhuriyete açmaktı. Bu hedeflere, hala çok kısıtlı sayıya ve çok sıkışık mali kaynaklara sahip bir toplumun çok istediği, "Batının Ana Mabedi"nin dış süslemesini tamamlama görevi eklendi.

Ruhiye Hanım bu tarihin bu dönemi boyunca iki gelişme arasındaki çarpıcı benzerliğe işaret etmiştir. Bir taraftan, güçlü uluslar, hedefi komşu devletlerin doğal kaynaklarını gasp etmek—ya da sadece bir fethetme arzusunu tatmin etmek—olan işgal ordularını kuruyorlardı. Bu aynı dönemde, Hz.Şevki Efendi, onun için elde hazır bulunan son derece küçük muhaceret gruplarını seferber ediyor ve onları, meydana getirmiş olduğu Plan'ın tebliğ hedeflerine yolluyordu. Birkaç yıllık kısa bir süre içinde, muazzam saldırı orduları telafisiz bir biçimde mahvolacak ve isimleri ve fetihleri tarihten silinecekti. Emrin Velisi tarafından kendilerine emanet edilen görevi yerine getirmek üzere yaşamlarından vazgeçmiş olan küçük inanan topluluğu, çok geçmeden sağlıklı bir biçimde büyüyen toplumların temelleri haline gelen hedeflerinin hepsini başarmış ya da geçmiş olacaklardı.

Bu girişimi takdir ederken, Bahailerin sadece plan yapmanın Emrin yaşamında oynamakta olduğu rolü değil, bu vasıta olmanın onun Bahai ifadesindeki eşsiz tabiatını da anlamasına yardımcı olmaktadır. Ulaşılabilecek hedeflerin ve onlara nasıl ulaşılacağı hakkındaki kararların sistematik belirlenmesi, planlama kavramının alışılmış bir şekilde ima ettiği gibi, Bahai toplumunun kendisi için bir gelecek “tasarlama” sorumluluğunu üstlenmiş olması anlamına gelmemektedir. Bahai kurumlarının yaptığı daha çok, Emrin işini, dünyada durmadan göz önüne serilir gördükleri ve tarihsel koşullara ya da olaylara bakmayarak amacını eninde sonunda gerçekleştirecek olan İlahi olarak yürütülen bir süreçle aynı safa koymaya çabalamaktır. İdari Düzen için meydan okuma, Hz.Bahauallah tarafından Emre aşılana gizli güçlerin meyvelerini öyle vermesi nedeniyle, Allah’ın izin verdiği ölçüde Bahai çabalarının Allah’ın bu Büyük Planı ile uyum içinde olmasını sağlamaktır. Kitab-ı Akdes’in ve Hz.Abdülbaha’nın Vasiyetnamesi’nin hükümlerinin Bahailerin çabalarının başarısını sağlamakta olduğu, Hz.Şevki Efendi tarafından meydana getirilen planları yürüten aralıksız zafer serisinde çarpıcı bir biçimde gösteriliyordu.

1944 Ağustosuna kadar Hz.Şevki Efendi ilk Yedi Yıllık Plan’ın tamamlanmasını kutlayabildi. Emrin Velisi bu anı, dünya Bahailerine hayatının en büyük eserlerinden birisini temsil eden bir armağanla işaret ediyordu. Onun Emrin birinci yüzyılının kapsamlı ve düşündürücü tarihini sunduğu ve 1944’de çıkan Bahai Dininin I. Yüzyılı yayını, inananlar için, Hz.Bahauallah’ın insanlık için amacının gerçekleştirilmekte olduğu ruhani süreç hakkında bir pencere açıyordu.

Tarih güçlü bir araçtır. En iyi bir biçimde, geçmiş hakkında bir bakış açısı sağlayıp gelecek hakkında bir ışık saçar. İnsan bilincini, örnekleri sahip olduklarını sanmadıkları kapasiteleri onunla temas eden herkeste harekete geçiren kahramanlar, azizler ve şehitler ile doldurur. Dünyadan- ve insan deneyiminden- anlam çıkarmaya yardım eder. İlham verir, teselli eder ve aydınlatır. Yaşamı zenginleştirir. İnsanlığa bırakmış olduğu büyük literatür ve efsane kitlesinde, tarihin eli uygarlığın gidişatını birçok yönden şekillendirirken işbaşında görülebilir- hem kayıtlı zamanın doğuşundan beri her insanın ideallerine ilham vermiş olan efsanelerde hem de Ramanaya’nın epiklerinde, Odise ve Aeneid’de övülen kahramanlıklarda, Nordic destanlarında, Shahnameh’de ve İncil ve Kuran’ın birçok yerinde.

Bahai Dininin I. Yüzyılı, bu büyük fikir çalışmasını, geçmiş çağların herhangi birisinde asla elde edilmemiş, coşkulu bir şekilde erişilmeye çabalanan bir seviyeye yükseltmektedir. Kendilerini onun vizyonuna bırakanlar, Emrin Velisi’nin Nazil Olan Ayetler’in benzersiz çevirilerinde sergilenen muazzam genişlik ile bir noktada birleşerek sonuca götüren bir yol olan, Tanrının Amacı’nı anlama yaklaşımının yolunu onda keşfederler. Emrin doğuşunun yüzüncü yıldönümündeki görünümü, her yerdeki inananları yüzyıllık aralıksız fedakarlığın tüm görkemine ve anlamına çağırıyordu.

İkinci dünya savaşının nispeten erken bir noktasında, Emrin Velisi bu çatışmayı Bahailer için, genellikle geçerli olandan çok farklı bir bakış açısına koyuyordu. O, savaşın, 1914’de ateşlenen büyük yangının “doğrudan devamı” olarak sayılması gerektiğini söylüyordu. O, “dünyanın birleşmesi için zaruri bir ön gereklilik” olarak görülmeye başlayacaktı. Başkanının uluslararası bir düzen sistemi projesini başlatmış olduğu, ancak kendisinin bu ilerici girişimi reddetmiş olduğu Amerika Birleşik Devletleri’nin savaşa girmesi, o ulusun, Hz.Şevki Efendi’nin önceden bildirdiği gibi, “henüz kuşkuyla bakılan ölümsüz sistemin geniş, dünya çapındaki ve çürütülemez temellerini ilk ve son olarak atma sorumluluğuna dair üstün payını zorluk içinde almasına” yol açacaktı.⁸⁸

Bu ifadeler doğru çıkıyordu. Savaşların sona ermesiyle, bilinçte temel bir değişimin dünyanın her yerinde devam etmekte olduğu ve yüzyılın ilk yarısı boyunca işbaşındaki güçler tarafından gittikçe daha çok çürütülmüş olan miras bırakılan varsayımların, kurumların ve önceliklerin şimdi parçalanmakta olduğu yavaş yavaş görünür hale geliyordu. Eğer değişim henüz insanlığın birliği ile ilgili bir ortaya çıkan inanış olarak tanımlanamadıysa, hiçbir tarafsız gözlemci yüzyıl içinde önceden onlara karşı saldırıların tümünü atlatmış olup böyle bir kavrayışı önleyen engellerin nihayet yıkılmakta olduğu gerçeğini yanlış anlayamazdı. Dikkati Kuran’ın önceden bildiren sözlerine çevirirsek, “Dağları yerinde donmuş gibi görürsün, oysa onlar bulutlar gibi geçerler.” (78:20) Bu etki, sadece uzun vadeli dünya barışını koruyacak olan değil, aynı zamanda sakinlerinin hepsinin yaşamlarını zenginleştirecek olan yeni bir tür toplum kurmanın mümkün olacağına dair bir güven duygusunu ilerici fikirlere ilham edecekti.

Aslında, bu yeni umut doğuşu, Hz.Şevki Efendi'nin önceden sezmiş olduğu gibi, yüzyılın ilk liderlerinin kaçmaya çalıştığı "sorumluluk duygusunu aşlamayı" sonunda başarmış olan "çetin sınav"dan kaynaklanmıştı.⁸⁹ Bu yeni bilince, Hz.Abdülbaha'nın, milletlerin kabul etmeye zorlanacak olmalarından dolayı nihai barışın geleceğine dair Kuzey Amerika'daki ileri görüşlü ifadelerini Bahailere hatırlatan bir tepki olan, atom silahlarının icadı ve kullanılması ile neden olunan korkunun etkileri eklenmişti. Montreal Daily Star gazetesi Onun şu sözleri söylediğini aktarmıştı: "[Barış] yirminci yüzyılda evrensel olacaktır. Bütün milletler ona zorlanacaktır."⁹⁰ 1945'in hemen ardından gelen yıllar, önceki yılların en parlak umutlarının çok ötesine giden yeni bir sosyal düzeni tertiplemede ilerlemelere tanık oldular.

Hepsinden önemlisi, milli hükümetlerin, yeni bir uluslararası düzen meydana getirme ve onu feshedilmiş Cemiyet için o kadar trajik bir biçimde yadsınan barışı koruyucu bir yetkiyle donatma istekliliği idi. 1945 Nisanında San Francisco'da, Hz.Abdülbaha'nın "Milletlerarası barışın sancağı ilk bu eyalette yükseltilsin" diye önceden görerek haber verdiği eyalette toplanan elli ulusun delegeleri, ismi Başkan Franklin D. Roosevelt tarafından önerilen Birleşmiş Milletler Teşkilatı Beratını kabul ediyorlardı.⁹¹ Yeter sayıda üye devletin onaması Ekim ayına kadar sürdü ve yeni teşkilatın ilk Genel Kurul'u 10 Ocak 1946'da Londra'da toplandı. Ekim 1949'da, Birleşmiş Milletler'in daimi yerinin temeli, Hz.Abdülbaha tarafından otuz yıl önce "Misak Şehri" olarak adlandırılan New York City'de atıldı. Hz.Abdülbaha oraya ziyareti esnasında şunları önceden bildirmişti: "Hiç şüphe yok ki...milletlerarası anlaşmanın sancağı dünyanın bütün milletleri arasında her yere yayılmak üzere açılacaktır."

Anlamli bir biçimde bu, Hz.Bahau'llah'ın ortak güvenlik çağrılarının- Milletler Cemiyeti tarafından Etiyopya'daki Faşist saldırganlık aleyhinde oy verilerek uygulanan küçük yaptırımlarda ilk kez yansıtılan-nihayet uygulama gördüğü, O'nun hitap etmiş olduğu Batı yarıküre devletlerinden birisinin siyasi bir liderinin girişimi ile de ilgiliydi. Kasım 1956'da, o zaman Kanada Dışişleri Bakanı ve daha sonra da Başbakanı olan Lester Bowles Pearson, yaratıcısına Nobel Barış Ödülü kazandıran bir başarı olan, ilk uluslararası barış koruma gücünün Birleşmiş Milletler'ce oluşturulmasını sağlıyordu.⁹³ Böyle bir vekalette kapsanan yetkinin tam tabiatı, yüzyılın ikinci yarısı boyunca uluslararası ilişkilerin büyük bir özelliği olarak gittikçe ortaya çıkacaktı. Düşman devletler arasında sonuçlanan anlaşmaların denetlenmesiyle başlayan barışın korumasında ortak hareket ilkesi yavaş yavaş, Güvenlik Konseyi kararlarına uymanın saldırgan gruplara ya da devletlere zorla kabul ettirildiği Körfez Savaşı'ndaki gibi askeri müdahaleler biçimini alıyordu.

Yeni Birleşmiş Milletler sisteminin kurulması ve yaptırımlarını uygulama adımı ile birlikte, ikinci bir büyük gelişme meydana geliyordu. Savaşların sona ermesinden önce bile, dünyanın her yerindeki halk grupları, herkesi ırkçılığın korkunç sonuçlarını görmeye maruz bırakan, Nazi ölüm kamplarından kurtuluşa yer veren filmlerle şok oluyordu. İnsanlığın kendinin işlemeye yatkın olduğunu göstermiş olduğu kötülüğün derinliklerindeki sadece büyük bir utanç duygusu olarak yeterli biçimde tanımlanabilen şey insanlığın vicdanını allak bullak ediyordu. Bu şekilde kısa bir zamanda açılan fırsatlar penceresi vasıtasıyla, Eleanor Roosevelt gibi kişilerin ilham verilen önderliğindeki bir grup adanmış ve ileri görüşlü erkek ve kadın, Birleşmiş Milletler'in İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ni kabul etmesini sağlıyordu. Onun temsil ettiği ahlaki taahhüt, sonradan Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu'nun kurulmasında kurumlaştırılıyordu. Zaman içinde, Bahai toplumunun kendisinin, azınlıkları geçmişin kötü muamelelerinden koruyan bir kalkan olarak bu sistemin önemini ilk elden takdir etmek için geçerli sebebi olacaktı.

Her iki ilerlemenin önemine dikkati çeken, son savaşta zafer kazanmış olan ülkelerin Nazi rejiminin önde gelen şahsiyetlerini yargılama kararı idi. Tarihte ilk kez olarak, egemen bir milletin liderleri—buldukları siyasi mevkilerin anayasaya uygunluğunu tartışmaya çalışan insanlar—genel bir mahkemeye çıkarıldı, sıkı bir biçimde tekrar incelenen ve belgelenen suçlarından tam olarak emin olundu ve intiharla kurtulmayanları daha sonra ya idam edildi ya da uzun süreli hapse mahkum edildi. Kuramsal olarak uluslararası hukukun mevcut normlarından temel bir ayrılışı meydana getiren bu prosedüre hiçbir ciddi itiraz yapılmamıştı. Yargılama yöntemlerinin güvenilirliği, kendi suçları bu sanıkların rejiminkilere eş olan ya da onları aşan bir Sovyet diktatörlüğü tarafından tayin edilen yargıçların katılımıyla ciddi biçimde lekelendiyse de, bu hareket tarihi bir örnek teşkil ediyordu. O, ilk kez olarak, "milli hükümlerlik" fetişinin kabul edilebilir ve uygulanabilir sınırları olduğunu gösteriyordu.

Bu aynı yıllarda başlayarak uzun süren gecikmeli bir idealin gerçekleştirilmesi, sırf 1918'i atlatmış olan değil, mağlup güçlerden ele geçirilen "mandaları", "hamilikleri" ve sömürgeleri almak vasıtasıyla erişimlerini genişletmeyi de başarmış olan büyük imparatorlukların sona ermesinde göz önüne seriliyordu. Şimdi, bu köhne siyasal baskı sistemleri, onların zayıflatılmış karşı koyma yeteneklerini çok aşan ulusal kurtuluş hareketlerinin yükselişiyle batıyorlardı. Hayrette bırakan bir hızla, hepsi ya isteyerek haklarından vazgeçiyorlar ya da sömürge ayaklanmalarıyla yüzyılın başlarında onların Osmanlı ve Hapsburg seleflerini ansızın yakalamış olan aynı kadere razı olmaya mecbur kalıyorlardı.

Ansızın, dünya insanları kendilerine, onları en derinden etkileyen kaygıları ve kendi geleceklerine ve genel olarak inanlığınine karar vermedeki bir rolle ilgili silik başlangıçları ifade edecekleri bir forum olan, saygınlık içinde duracakları bir yer buluyorlardı. Altı veya daha fazla bin yıllık tarihi ardında bırakan bir köşe dönülmüştü. Siyasi ya da diplomatik manevralarla meydana getirilen sürekli eğitim dezavantajlarının, ekonomik eşitsizliklerin ve engellerin hepsinin ötesinde öte- bütün bu uygulamalı fakat tarihsel olarak geçici kısıtlamaların hepsinin ötesinde- tümünün makul bir şekilde bir yolunu bulup istemeyi umabileceği yeni bir otorite iş başındaydı. Egzotik bir şekilde giyinen askerleri sadece elli yıl önce Londra'daki Altmışıncı Yıldönümü geçit töreninin gerisinde bulunmuş olan bir zamanki tebaaların temsilcileri, şimdi Güvenlik Konseyi için delegeler ve Birleşmiş Milletler'deki ve her türden sivil toplum kuruluşlarındaki üst görevlerde bulunanlar olarak gözükmeye başlıyorlardı. Bu değişimin büyüklüğü, belki de en iyi biçimde, Birleşmiş Milletler'in şimdiki Genel Sekreteri'nin, en yakın iki selefi sırasıyla Mısırlı ve Perulu olan bir Ganalı olduğu gerçeği ile simgeleştirilmektedir.

Bu değişim sadece resmi ve idari karakterde bir değişim değildi. Zaman geçtikçe, her kesimdeki artan sayıda seçkin şahsiyetler, bildik ırksal, kültürel veya dinsel kimlik sınırlarından kurtulacaklardı. Yerkürenin her kıtasında, Anne Frank, Martin Luther King Jr., Paolo Freire, Ravi Shankar, Gabriel Garcia Marques, Kiri Te Kanawa, Andrei Sakharov, Rahibe Teresa ve Zhang Yimou gibi isimler, büyük sayıdaki yurttaşları için ilham ve cesaret kaynakları oluyorlardı.⁹⁵ Yaşamın her kesiminde, kahramanlığın, mesleki mükemmelliğin veya ahlaki üstünlüğün ne oldukları gittikçe ortaya çıkabilecek ve insanlığın çoğunluğu tarafından benimsenecekti. Nelson Mandela'nın hapisaneden tahliye edilerek sonradan ülkesinin devlet başkanı olarak seçilmesini karşılayan dünya çapındaki sevgi ve sevinç coşkusu, bu tarihi olayların insan ailesinin kendisinin zaferlerini temsil ettiği, her ırktan ve millettten insanlar arasındaki bir duyguyu yansıyacaktı.

Servetin kullanımı ve dağılımı hakkındaki savaş öncesi kavramların elden geçirilmek zorunda kalacağı da açık hale geliyordu. Şüphesiz bu görevi üstlenmiş olanların kayda değer sayısını harekete geçiren sosyal adalet ilkelerinden başka, önceki otuz yılın olaylarının neden olduğu ekonomik bozukluklar, varolan düzenlemelerin modası geçmiş ve etkisiz olduklarını açık hale getirmişti. 1930'lu yıllardaki Ekonomik Buhan'a karşılık olarak, ulusal düzeyde bu gibi problemlere hitap edecek denemelere birkaç ülkede başlanmıştı. Şimdi, milli ekonomilerin evrensel bir bütünün unsurlarını oluşturduğunun kabul edilmesine yönelik, birbirine bağlanan bir kurumlar sistemi birbiri ardı sıra tasarlanıyor ve ortaya konuyordu. Uluslararası Para Fonu, Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması, Dünya Bankası ve çeşitli yardımcı kuruluşlar, birleşen bir dünyanın ima ettikleriyle ve bu gelişmenin doğasında olan servet dağılımı ile ilgili konularla gecikmiş bir şekilde uğraşmaya başlıyorlardı. Gelişmekte olan ülkelerdeki düşünürler, böyle girişimlerin aslında Batı dünyasının ihtiyaçlarına hizmet ettiğine dikkati çekmekte gecikmediler. Yine de, onların ortaya çıkışı, geniş bir aralıktaki devletler ve kurumlar için katılımı gittikçe artarak başlatacak olan temel bir yön değişimini işaret ediyordu.

Önceden hiç düşünülmemiş bir türden insani bir girişim, meydana gelen evrensel birleşmenin bir başka boyutunu daha açıyordu. Savaşta harap olmuş Avrupa devletlerini eski haline getirmek için Birleşik Devletler hükümeti tarafından tasarlanan "Marshall Planı" ile başlayarak, bunun yapabilen devletler ortaya çıkan milletlerin sosyal ve ekonomik gelişimine yardım edebilecek programları ciddi olarak düşünmeye yöneliyorlardı. Yaygın tanıtım, makul seviyelerde eğitim, sağlık bakımı ve teknoloji uygulamasından yararlanan ülkelerdeki insanlar tarafından dünyanın geri kalanıyla bir dayanışma duygusu uyandırıyorlardı. Zamanla, bu azimli girişim, ona mal edilen karışık nedenlerden dolayı saldırıya maruz kaldı. Gelişme projelerinin uzun vadeli sonuçlarının zenginler ve fakirler arasındaki büyük boşluğu kapatma

başarısızlıklarında acı bir şekilde hayal kırıklığına uğrattığı olduğunu kimse inkar edemez. Hiçbir durum, belki de en etkili bir biçimde birçok ülkenin idealist gençlik ordusunda uyandırdığı tepkide ses veren, hedefleri bakımından ortak bir insanlık duygusunu gözden gizleyemez.

Birbirine zıt olarak, özellikle Uzakdoğu'da, savaşın bile bilinç üzerinde belirli bir özgür kılıcı etkisi vardı. 1904 yılında, Rus-Japon çatışması, Batılı olmayan insanların Batının yenilmez görünen kudretine karşı koyabildiğinin destekleyici kanıtı olarak Doğu bölümlerinde görülmüştü. Etkisi, birinci dünya savaşının olaylarıyla artırılmış ve Japon güçlerinin 1941-1945 dönemi boyunca onları yenmeye adanmış muazzam Batı gayretine bu kadar uzun bir süre dayanmadaki başarısıyla ilerletilmişti. Yüzyılın ikinci yarısı, özellikle ulaşım ve bilgi teknolojisi alanlarındaki ileri ürünlerinin ve sanayi enerjisinin dünyanın geri kalanının sağlamak için sahip olduğu en iyileriyle yarışabildiği bölgenin altı devletinde, bu yeni teknoloji uzmanlığının modern ekonomiler doğurmaya başladığını gördü.

1946 yılına kadar, savaşların bitişi, o zamana kadar halen kolaylıkla görünür olan bilinç değişikliğinin ortaya koyduğu Dinin mesajına olan yeni alıcılıktan yararlanan ikinci bir Yedi Yıllık Plan'ın Hz.Şevki Efendi tarafından başlatılması yolunu açmıştı. Bir kez daha Kuzey Amerika Bahai toplumu, esasen önceki Plan'a dayalı olan ve onu genişleten, çaba gerektiren bir sorumluluk üstlenmeye çağırılıyordu. Ana farklılık, diğer birkaç Bahai toplumunun şimdi katılacak bir durumda olmasıydı. Daha önce 1938'de Hindistan, Pakistan ve Burma Bahailerini kendi planlarına başlamıştı. Uluslararası savaşlar yavaş yavaş sona ererken, İran'ın, Britanya Adaları'nın, Avustralya ve Yeni Zelanda'nın, Almanya ve Avusturya'nın, Mısır ve Sudan'ın ve Irak'ın Milli Ruhani Mahfilleri- savaşın üzerlerine yüklediği kısıtlamalardan kurtulmuş olarak- İdari Düzenin temelini genişletmek, hem ülke içine hem de ülke dışına muhacirler yerleştirmek ve elde edilebilir Bahai literatürünü çoğaltmak üzere değişik süreli projelere girişiyorlardı.

1953'e kadar bu girişimlerin hepsi tümüyle bitirilmişti. Üç yeni Milli Ruhani Mahfil kurulmuş ve ek tebliğ planları dahi üstlenilmişti, bir yeni Mahalli Ruhani Mahfiller dizisi Avrupa'da oluşturulmuştu, Britanya Adaları Milli Ruhani Mahfili'nin koordinasyonu altında hareket eden beş farklı milli toplumun girişimleri Doğu ve Batı Afrika'da muhacirlerin yerleştirilmesine yol açmıştı ve Hz.Abdülbaha'nın Batının Ana Mabedi'nin temel taşı koymasıyla harekete geçirilen büyük proje nihayet tamamlanıyordu.

İnananların bu başarıları kutlayabilmelerinden önce, şaşırtıcı boyutlarda yeni bir meydan okuma Hz.Şevki Efendi tarafından ortaya kondu. Ancak kendisinin takdir edecek bir konumda olduğu tarihi güçlerle sevk edilen Emrin Velisi, bir "Ruhani Cihat" olarak isimlendirdiği, on yıl süreli, dünya çapındaki bir Plan'ın gelecek Rızvan'da başlatılacağını ilan ediyordu. Plan, o zaman varolan on iki Milli Ruhani Mahfil'in hepsinin enerjilerini birleştirerek, kırk dört yeni Milli Ruhani Mahfilin kurulması, bunların otuz üçünün tüzel kişilik kazanması, Bahai literatüründe çok büyük bir artış, İran ve Almanya'da İbadet Evlerinin inşası (Tahran projesi engellendiği zaman hem Afrika hem de Avustralya'daki Mabettler bunun yerini aldı) ve dünyadaki Mahalli Ruhani Mahfillerin sayısının, üç yüz ellisi tüzel kişilik haline getirilmesi gereken beş binlik bir toplama genişletilmesi ile birlikte, Emrin yüz otuz bir ülke ve bölgede yerleşmesini istiyordu. Ortak deneyimlerinden başka hiçbir şey dünya Bahailerini böyle muazzam bir işe hazırlamamıştı. Meydan okumanın büyüklüğü, 8 Ekim 1952 tarihli bir telgrafta Hz.Şevki Efendi tarafından açıklanıyordu:

Hz.Bahau'llah'ın ruhani hakimiyetinin, kalan bütün Bağımsız Devletlerde, tüm gezegenin sathına yayılmış Prenslükleri, Sultanlıkları, Emirlikleri, Şeyhlikleri, Himaye Altındaki Devletleri, Güvenli Bölgeleri ve Kraliyet Sömürgelerini kapsayan Ana Bağımlı Ülkelerde ... acil genişlemesini amaçlayan, Bahai dünyasının tüm Milli Ruhani Mahfillerinin birlikte planlanmış katılımını ... gerektiren kader yüklü, ruh canlandırıcı, on yıl süreli, dünyayı kapsayan Ruhani Cihat'ı, gelecek için planlanan bu başlangıcı bütün Bahai dünyasına ilan etmek için zamanın uygun olduğunu düşünüyorum. Hz.Bahau'llah'ın her şeyi yenen Emri'nin açıkça bilinen tüm taraftarları topluluğu, şimdi, bundan önceki yüz on yıl boyunca Bahai muhaceretinin tarihsel olaylarını aydınlatan başarıları bütünüyle gölgede bırakacak başarıları sadece on yıl içinde kazanmaya çağrılmaktadır.

Bu kadar tutkulu bir girişimdeki zafer, Emrin sinisinin dünyayı kaplayacağı, İdari Düzen'inin kurumsal temellerinin en azından beş misli genişleyeceği ve toplum yaşamının şimdiye kadar yararlanılmamış

muazzam sayıda kültürler, milletler ve kabilelerden inananların katılımıyla zenginleşeceği anlamına gelecekti.

Etki olarak Plan, Emrin, gelişiminde farklı biçimde olabilmiş birkaç aşamanın da üzerinde ileri doğru çok büyük bir sıçrama yapmasını istiyordu. Hz.Şevki Efendi'nin açık bir biçimde gördüğü- ve ancak Velilik Kurumu'na özgü öngörü güçlerinin görmesini mümkün kıldığı- şey, koşulların tarihsel bir birleşiminin, Bahai toplumunu bir daha gelmeyecek olan ve İlahi Plan'ın devamında gelecekteki aşamalarının başarısının tamamen bağlı olacağı bir fırsatla karşı karşıya bırakmasıydı. "Ordular Rabbi'nin Çağrılarını" demekte tereddüt etmediği şey, dünyanın her tarafındaki Bahailerin hayal gücünü kavrayan bir mesajda somut olarak dışı vuruluyordu:

Onları nihai zaferden ayıran süre ne kadar uzun olsa; görev ne kadar çetin olsa; talep edilen gayret ne kadar müthiş olsa, zahmet ve meşakkat saatinde şaşkın ve acı bir şekilde imtihan edilmiş insanlığın katedeceği günler ne kadar karanlık olsa; kaderlerinin bedelini ödeyeceklerin karşılaşacağı imtihanlar ne kadar şiddetli olsa ... büyük miktarlarda akıtılan değerli kanın hakkı için, kurban edilen sayısız azizler ve kahramanların hayatlarının hakkı için, Emrimizin Müjdecî Peygamberinin yüce ve şanlı fedakarlığının hakkı için, Kurucusunun Emrinin yaşayabilmesi, düzeninin yok olması bir dünyayı kurtarabilmesi ve şanının tüm dünyaya nüfuz edebilmesi için isteyerek katlandığı büyük sıkıntıların hakkı için onlardan istirham ederim - onlardan istirham ederim ki, daha ileri bir tarihte açıklanacak olan Planlardaki her bir hedef tamamen yerine getirilene kadar, bu kutsal saat yaklaştıkça asla çekinmemeye, asla tereddüt etmemeye ve asla yılmamaya karar versinler..

Cevap hemen geldi. Birkaç ay içinde, Dünya Merkezi'nden çıkan mesajlar ülkeden ülkeye birbiri ardına zafer haberlerini paylaşmaya başlıyordu. Emrin ilk basamağını bir ülke ya da bölgede kurmayı başaran muhacirler Hz.Bahau'llah'ın Fatihleri olarak adlandırıldılar ve isimleri, Emrin Velisi'nin istediği gibi, zaman içinde Hz.Bahau'llah'ın Kutsal Makamı'na girişteki eşliğinin altına koyulmak üzere düşünülen bir Şeref Listesi'ne kaydedildi. İkinci dünya savaşından sonra doğmuş olan yeni ulus devletlerin her birinin içinde Bahai toplumlarının ve Ruhani Mahfillerinin halihazırda ulusal yaşamın bir parçası oldukları gerçeğinden başka hiçbir şey, Hz.Şevki Efendi'nin birbirini izleyen Planlarında somutlaşan öngörüyü bu kadar dramatik bir şekilde tam olarak doğrulamıyordu.

Parlak bir başarılar serisi bu ilk elde edilenleri takip etti. Emrin iki yüz elliden fazla ülke ve bölgede kurulmuş olduğu 1957 Ekimine kadar, Hz.Şevki Efendi on yeni mabet arsası için emlak alımını ve Kampala, Sydney ve Frankfurt'ta İbadet Evlerinin yapımının başlamasını; gerek duyulan milli Haziretul Kuds'ların kırk altı adedi için emlaklerin alındığını; Bahai literatürünün çıkarılmasındaki çok büyük artışı; toplam sayıyı yüz doksan beşe yükseltmiş olan ilave Mahfil tüzel kişiliklerini; Bahai evliliği ve Bahai Kutsal Günlerinin artan kabul görüşünü; ve Emrin Velisi'nin Kermil Dağı eteklerinde belirlemiş olduğu geniş kavis üzerine inşa edilecek ilk yapı olan Uluslararası Bahai Arşivleri'ndeki ilerleyen çalışmayı ilan edebilecekti. O günlerin olaylarını tekrar gözden geçiren hiç kimse, Hz.Şevki Efendi'nin Nisan 1957'de Ruhani Cihat hakkında yazdığı son genel mesajda, o yıl Bahai dünyasında düzenlenen altmış üç bölgesel tebliğ konferansı ve enstitünün her birinin özenli bir şekilde ismen listelemesinde yansıtıldığı gibi, onun bu muhteşem sonuçların başarılmasını sağlayan ana-babaya özgü ilgisinden derinden etkilenmeden kalamaz.

Böyle bir gözden geçirme, Emrin Velisi'nin bu yıllar esnasında giriştiği İdari Düzen'in uluslararası düzeydeki benzer gelişmelerine dair bir anlayış olmadan eksik olacaktır. Bu adımlar, sadece Ruhani Cihat'ı kazanma için değil, Emrin geleceğinin sağlamaştırılması ve korunması için de çok önemli olduklarını gösteriyorlardı. Emrin seçimle oluşan kurumlarına bırakılan karar alma yetkisi yanında, İdari Düzen'in benzer bir işlevi, hem bu kurumlar hem de toplumun birey üyelerinin yaşamları üzerinde ruhani, ahlaki ve akli bir etki uygulamaktır. Hz.Bahau'llah'ın Kendisi tarafından tasarlanan ve "Tanrının güzel rayihalarını yaymak, insanları terbiye etmek, ilim ve maarifin ilerlemesine çalışmak, amme ahlakını güzelleştirmek..." olan bu sorumluluk, Hz.Abdülbaha'nın Vasiyetnamesi tarafından özellikle Tanrı Emrinin Elleri'ne verilmiştir.

Hem Hz.Bahauallah hem de Hz.Abdülbaha dönemlerinde bu yüksek makama eren inananlar, tebliğ işini Doğu'da ilerletmede çok önemli roller oynadılar. On Yıllık Plan fikri düşüncesinde biçimlenmeye başlarken, Hz.Şevki Efendi bu kurumun Plan'ın görevlerini başarmaya sağlayabileceği ruhani desteği hareket geçirmeye başlıyordu. 24 Aralık 1951 tarihli bir telgrafta, Arz-ı Akdes'teki, Asya, Amerika ve Avrupa'daki çalışmaya eşit olarak ayrılan on iki Tanrı Emrinin Eli'nin ilk bölümünün atanışını ilan etti. Emrin bu seçkin hizmetçilerinden, doğrudan dostların enerjilerini harekete geçirme ve seçilmiş kurumlara teşvik ve tavsiye sağlama meydan okuyucu işine odaklanmaları isteniyordu. Bundan kısa bir süre sonra Emrin Elleri'nin sayısı on ikiden on dokuza yükseltildi.

Bu sorumluluğun yerine getirilmesi için elde hazır kaynaklar, Emrin Velisi'nin, Emrin Elleri'nin her kıtada bir tane olmak üzere beş muavenet heyeti oluşturmalarını isteyen Ekim 1952'deki kararıyla büyük ölçüde artırıldı- Asya ve Avustralya'dakilerin sırasıyla yedişer ve beşer üyesi varken, Amerika, Avrupa ve Afrika'dakiler dokuzar üyeden oluşuyorlardı. Sonradan, Emrin Elleri'nin iki ana işlevinin diğeri olan Emrin korunmasına yardım etmek üzere ayrı muavenet heyetleri meydana getirildi.

3 Haziran 1957 tarihli bir mesaj, İsrail hükümetinin, hayatta kalan nakızlar grubunun sonunda Bahai dünyasının Behci'deki odak Merkezi'ni çevreleyen Haram-ı Akdes'ten tahliye ettirildikleri nihai mahkeme kararını uygulamadaki hareketini kutluyordu.¹⁰⁰ Bununla birlikte, sadece bir gün sonra ikinci bir telgraf, kötülük habercisi gibi, Emrin üst kurumlarının Emrin Velisi'nin ufukta toplandıklarını sezdiği yeni tehlikelerden Emri korumak üzere birlik içinde hareket etmeleri acil ihtiyacı hakkında uyarıyordu. Bunu, Ekim ayında, Tanrı Emrinin Elleri'nin sayısının on dokuzdan yirmi yediye çıkarıldığını duyuran, bu kıdemli görevlileri "Hz.Bahauallah'ın embriyonik Dünya Devleti'nin Baş Görevlileri" olarak adlandıran ve onlara Emri korumak için acilen ihtiyaç duyulan tedbirler hakkında Milli Ruhani Mahfillerle meşveret etme sorumluluğu yükleyen bir mesaj takip ediyordu.

Bundan bir aydan daha az bir zaman sonra, Bahai dünyası, Londra'ya bir ziyaret esnasında kapılan bir Asya gribi nöbetini izleyen komplikasyonlardan dolayı Hz.Şevki Efendi'nin 4 Kasım 1957'deki suud edişi haberiyle kimsesiz kalıyordu. Otuz altı yıl günbegün Emrin gelişmesine kılavuzluk etmiş olan, vizyonu hem olayların akışını hem de Bahai toplumunun alması gereken tedbirleri kuşatan, teşvik mesajları gezegenin her yerindeki sayısız Bahai'nin ruhani cankurtaran halatı olan Emrin Merkezi, büyük Ruhani Cihat'ı yarısı bitirilmiş ve İdari Düzeni krizler içinde bırakarak aniden uçup gitmişti.

Emrin Velisi'nin kaybının neden olduğu keder ve büyük yalnızlık duygusu, onun tasarlamış ve ilham vermiş olduğu Plan'ın zaferine bütünüyle daha büyük önem katmaktadır. 21 Nisan 1963'de, On Yıllık Plan esnasında gerek duyulan ve başarılı bir şekilde kurulan kırk dört yeni kurum dahil elli altı Milli Ruhani Mahfilden delegelerin oyları, Hz.Bahauallah tarafından tasarlanan ve işlevlerinin yerine getirilmesinde İlahi kılavuzluk alacağı O'nun tarafından net bir biçimde teyit edilen Emrin yönetim organı olan, Yüce Adalet Evi'ni oluşturuyordu:

Adalet Evi üyeleri aralarında konuşarak kitapta görünüşe göre eksik kalmış hükümleri kararlaştırırlar ve icra mevkiine koysunlar. Tanrı dilediğini onlara ilham eder. O müdebbirdir, bilicidir..

Toplanan delegelerin ve postayla oy gönderenlerin katıldığı seçimin, Vasiyetnamesi'nin neredeyse altmış yıl önce Hz.Bahauallah'ın sözleriyle bahşedilen yetkinin amacını ve kapsamını tasvir etmiş olduğu Hz.Abdülbaha'nın evinde olması gerektiği özellikle uygun görünüyordu:

Cümlenin mercii Kitab-ı Akdes'tir. Mansus olmayan her mesele Umumi Adalet Evi'ne racidir. Adalet Evi'nin ittifak veya ekseriyet ile ittihaz eylediği kararlar haktır, Allah'ın irade eylediğidir. Ondandır şaşan ayrılığı sevmiş, nifak çıkarmış ve Misak'ın Rabbi'nden yüz çevirmiş olur..

Seçim için önemli bir ön hazırlık adımı, 1951 yılında, çalışmasına yardımcı olacak Uluslararası Konsey'in üyelerini atamasında Hz.Şevki Efendi tarafından atılmıştı. 1961'de, olacağını açıkladığı şekilde, bu kurum Milli Ruhani Mahfillerin üyelerince seçilen dokuz üyeli bir Konsey'e dönüştüğü zaman süreçteki ikinci adım

da atılmıştı. Sonuç olarak, On Yıllık Plan 1963’de zaferlerle dolu olarak sona erdiğinde, Bahai dünyası daha sonra yapmaya çağrıldığı meydan okuyucu işte önemli deneyim kazanmıştı.

Tarihçiler, Emrin Velisi’nin liderliğinden olmanın Bahai dünyasını yoksun bıraktığı koordinasyonu sağlayan Emrin Elleri’ne, bu anı mümkün kılmış olan çabayı harekete geçirme itibarını tereddütsüz bir şekilde vereceklerdir. Hz.Şevki Efendi’nin Planı’nın desteklenmesinde yorulmaksızın yeryüzünü dolaşan, teşvik ve bilgi sağlamak için yıllık buluşmalarda birleşen, yeni oluşturulan muavinlerinin çalışmalarına ilham veren ve yeni bir nakızlar grubunun Emrin birliğine zarar verme çabalarının önüne geçen bu küçük matemli erkek ve kadın topluluğu, Ruhani Cihat’ın tutkulu hedeflerine ihtiyaç duyulan anda erişilmesini ve İdari Düzen’in tamamlayıcı biriminin inşası için gerekli temelin yerini sağlamayı başarıyorlardı. Eller, Emrin Velisi tarafından onlara ayrılan hizmetleri yapabilmek için kendi üyelerinin Yüce Adalet Evi’ne seçilmekten affedilmelerini isterken, ikinci bir büyük miras olarak Bahai dünyasına beşer tarihinde örneği olmayan ruhani bir üstünlük de bağışlıyorlardı. Büyük bir dindeki en üst yetki ellerine bırakılmış olan ve toplumlarında başkalarının eşsiz saygı gören kişiler, kendilerini tamamen inanan arkadaşlarının toplumu tarafından seçilen Organ’ın hizmetine vererek, en üst yetkinin kullanılmasına katılmak için düşünülmelelerini hiç istememişlerdi.

VII

VELİLİK KURUMU İLE MİSAK’IN MERKEZİ’NİN eşsiz makamı arasındaki fark ne kadar büyük de olsa, Hz.Abdülbaha’nın suudundan sonra Hz.Şevki Efendi’nin oynadığı rol Emrin tarihinde başlı başına bir yer tutmaktadır. O, Emrin yaşamındaki bu odak mevkide bulunmayı gelecek yüzyıllar boyunca sürdürecektir. Önemli noktalar bakımından, Hz.Şevki Efendi’nin, İdari Düzen’in kurulmasında ve Hz.Bahauallah’ın Emri’nin büyüme ve sağlamlaşmasında Hz.Abdülbaha’nın yol gösteren elinin etkisini ilave ve kritik bir otuz altı yıl kadar uzatmış olduğu söylenebilir. Hz.Abdülbaha tarafından bu amaç için hazırlanmış olan ve kelimenin tam anlamıyla onun Velisi olarak hizmet etmeyi kabul eden birisinin kontrolünde sıkı bir şekilde tutulmamış olsaydı, en büyük korunmasızlık dönemi boyunca bebek Tanrı Emri’nin kaderinin ne olacağını düşünme konusunda ancak müthiş çaba göstermek gerekir.

Hız.Abdülbaha’nın ikiz Haleflerinin yerine getirmek üzere ayrı ayrı tasarlandıkları işlevler bakımından “ayrılmaz” ve “tamamlayıcı” olduklarını inanan arkadaşları topluluğuna vurgulamasına rağmen, Hz.Şevki Efendi’nin, çok uzun bir idari gelişme süreci gerek duyduğu Milli ve Mahalli Ruhani Mahfillerin destekleyici yapısını oluşturuncaya kadar Yüce Adalet Evi’nin meydana çıkamadığı gerçeğinin anlamlarını başta kabul ettiği açıktır. En büyük sorumluluğunu tek başına yerine getirmesinin istendiği olgusunun anlamları hakkında Bahai toplumuna karşı tamamen samimiydi. Kendi sözleriyle:

Hız.Abdülbaha’nın Vasiyetnamesi’nin Yüce Adalet Evi’nin mutlak gerekli kurumundan ayrı olan bu eş kimlikli Sistemi iş göremez hale gelecek ve Kitab-ı Akdes’in Yazarı’nın yasa koyma ve yönetim hakkındaki buyruklarının yapısında bilerek bırakmış olduğu bu boşlukları doldurmak için yetersiz kalacaktır.

Bu gerçeğin farkında olan Hz.Şevki Efendi, koşulların ona koyduğu sınırlamalara titizlikle dikkat edip gelecek çağlar boyunca Hz.Bahauallah’ın takipçilerinin gururu olacak bir vefa gösteriyordu. Onun, Dedesininki gibi gelecek kuşakların tekrar gözden geçirmesine ve değerlendirmesine açık olan otuz altı yıllık Emre hizmet sicili, Bahai toplumunu temin ettiği gibi, onun herhangi bir derecede Yüce Adalet Evi’nin “kutsal ve emredilmiş yetkisini aşacak” hiçbir hareketini içermemektedir. Bu sadece Hz.Şevki Efendi’nin yasa koymaktan kaçınması konusunda değildir; o, bu gibi meselelerdeki kararları tümüyle Yüce Adalet Evi’ne bırakıp yetkisini ancak geçici emirler ortaya koymak suretiyle kullanabilirdi.

Bu nefsine hakimiyetin, Velilik Kurumu’na bir halefle ilgili merkezi konudakinden daha çarpıcı olduğu hiçbir yer yoktur. Hz.Şevki Efendi’nin kendinin hiç varisi yoktu ve Kutsal ailenin diğer dalları Misak’ı bozmuşlardı. Bahai Yazıları böyle bir olasılıkla ilgili kılavuzluk içermemektedirler; fakat Hz.Abdülbaha’nın Vasiyetnamesi, açık olmayan meseleler hakkında nasıl karar verileceği konusunda nettir:

Bu suretle seçilen azalar (Umumi Adalet Evi azaları) bir yerde toplanarak müphem veya ihtilafı veya gayri mansus meseleleri müzakere ederler. Bu müzakereler neticesinde verilen kararlar nas gibidir.

Misak'ın Merkezi'nin kaleminden çıkan bu kılavuza uyan Hz.Şevki Efendi, halefi ya da halefleri meselesini konuya karar verecek tek yetkili Organ'a bırakarak sessiz kalıyordu. Oluşmasından beş ay sonra Yüce Adalet Evi Milli Ruhani Mahfillere yazdığı 6 Ekim 1963 tarihli bir mesajda konuyu açıklığa kavuşturuyordu:

Kutsal Metinler'in dua edilerek ve dikkatle incelenmesinden sonra ... ve uzun süreli düşünmenin ardından ... Yüce Adalet Evi, Hz.Şevki Efendi'nin yerini almak üzere ikinci bir Emrin Velisi atamayı mümkün kılmak için atama yapacak ya da yasa koyacak bir yol bulunmadığını anlamaktadır. Geçmişin kendisine hiçbir emsal sağlamadığı bir göreve başlarken Hz.Şevki Efendi, işinin gerek duyduğu kılavuzluk için Emrin Kurucuları'nın Yazıları'ndan ve Hz.Abdülbaha'nın örneğinden başka bir yere bakamazdı. Hiçbir danışman grubu, tüm güvenini ona bağlamış bir Bahai toplumu için açıklamasının istendiği Metinlerin anlamını belirlemesine yardım edemezdi. Tarihçilerin, ekonomistlerin ve siyasi düşünürlerin yayımlanmış çalışmalarını kapsamlı biçimde okuduysa da, böyle bir araştırma, onun Emir konusundaki ilham verilmiş vizyonunun sonradan düzenlemek zorunda kaldığı hammaddelerden başka bir şey sağlayamıyordu. Çok çeşitli bir inananlar toplumunu herhangi objektif ölçütlere göre kapasitelerinin çok ötesinde olan görevler üstlenmesi için harekete geçirmede gerek duyulan güven ve cesaret, ancak onun kendi kalbinin ruhani zenginliklerinde bulunabilirdi. Yirminci yüzyılın hiçbir tarafsız gözlemcisi, din iddiaları hakkında ne kadar kuşkucu olabilse de, yirmili yaşlarının başındaki genç bir insanın bu kadar müthiş bir görevi kabul ettiği bütünlüğün ve kazandığı zaferin büyüklüğünün, savunduğu Emrin doğasında olan çok büyük bir ruhani gücün kanıtları olduğunu itiraf etmeden kalamaz.

Bunu tümüyle itiraf etmek, Misak'ın Velilik Kurumu'na bahşetmiş olduğu kapasitelerin bir sihir şekli olmadıklarını görmektir. Onların başarıyla kullanılması, Ruhiye Hanım'ın etkileyici bir şekilde tanımladığı gibi, hiç bitmeyen bir sınama, değerlendirme ve arıtma sürecini zorunlu kılıyordu. İnsan, Hz.Şevki Efendi'nin politik ve sosyal süreçleri gelişimlerinin ilk aşamalarında analiz etme doğruluğundan ve onun fikrinin göz önüne serilen Allah'ın İradesi için anlamları hakkında hem bugünkü hem de geçmiş olayların çok değişken bir manzarasını çevreleme ustalığından huşu duymaktadır. Bu zeka işinin insan aklının alışılmış biçimde işlediğinin çok üstünde bir seviyede yürütülmesi, bu çabayı daha az gerçek ya da önemli biri kılmıyordu. Tersine, Hz.Şevki Efendi'nin temsil ettiği kurumun ayrılmaz bir özelliği olan insan doğası ve insan motivasyonuna verilen iç görüşle durum bunun tam aksidir.

Hız.Şevki Efendi'nin suudundan beri geçen kırk yıldan fazla bir sürenin perspektifinden bakıldığında, onun İdari Düzen'in gelişimindeki çalışmasının uzun vadeli önemi görkemli bir berraklıkla ortaya çıkmaya başlamıştır. Koşullar farklı olsaydı, Hz.Abdülbaha'nın Vasiyetnamesi bir ya da daha fazla halefin Hz.Şevki Efendi'nin temsil ettiği kurumu takip edebilme olanağını sağlardı. Belli ki Allah'ın düşünüşünü çözemeyiz. Fakat, açık ve inkar edilemez olan, açıklama yetkisi vasıtasıyla hem İdari Düzen'in yapısının hem de onun gelecekteki gelişiminin izleyeceği rotanın, Hz.Abdülbaha tarafından kendisine yüklenen vekillik Hz.Şevki Efendi tarafından en küçük ayrıntıya uyularak ve düşünülebilen en yüksek mertebede yerine getirilmesiyle daimi olarak belirlenmiş olduğudur.

VIII

HZ.ŞEVKİ EFENDİ'NİN İLERİYİ GÖREREK UYARMIŞ OLDUĞU gibi, miras kalan sistemlere ve her türden inançlara zarar veren güçler, dünyada işbaşındaki birleştirici süreçlerle beraber ilerlemeye devam ediyorlardı. Bu yüzden, barışın hem Avrupa'da hem de Doğuda yeniden kurulmasının neden olduğu coşkunun çok kısa süreli kalması şaşırtıcı değildir. Marksizm ve liberal demokrasi arasındaki ideolojik fikir ayrılıklarının, ilham verdikleri milletlerin kendi blokları arasındaki üstünlüğü elde etme girişimleri halinde patlak vermesinden dolayı savaşlar bitmemişti. Avantaj sağlama mücadelesinin askeri çatışmayı ancak kısa süreli durdurduğu "Soğuk Savaş" olgusu, gelecek birkaç on yılın geçerli politik modeli olarak ortaya çıkıyordu.

Uluslararası düzende yeni bir kriz tarafından yaratılan tehdit, nükleer teknolojideki büyük buluşlar ve her iki bloktan milletlerin kendilerini hep büyüyen bir kitle imha silahları düzeniyle donatmadaki başarısıyla

artıyordu. Hiroşima ve Nagazaki'nin korkunç görüntüleri, 1914'de Sarajevo'daki olayla harekete geçirilen süreç kadar hesaplanmamış bir dizi nispeten küçük talihsizliklerin bu sefer dünya nüfusunun önemli bir kısmının yok edilmesine yol açabileceği ve yerkürenin büyük alanlarını yaşanamaz hale getirebileceği dehşet verici olasılığına karşı insanlığı uyandırmıştı. Bahailer için bu ihtimal, ancak, Hz.Bahau'llah tarafından yıllar önce dile getirilen çok ciddi uyarıyı güçlü bir biçimde hatırlatabiliyordu: "Arzda, akıl ve idraklerden mestur ve arzın havasını tamamıyla zehirlenmeğe muktedir bir takım acip ve garib amiller vardır; bu suretle zehirlenen hava ölüm sebebi olur..

Bu son dünya hakimiyeti yarışından çıkan kat kat daha büyük trajedi, onun, eski tebaaların onlara kendi tasarımları olan yeni bir hayat kurmak için verilmiş olduğuna inandıkları fırsatı memnuniyetle karşıladıkları umutların üzerine fırlattığı belaydı. Ayakta kalan sömürge güçlerinden bazılarının bu gibi umutları bastırmadaki inatçı kararlılığı, herhangi bir tarafsız gözlemcinin gözünde başarısızlığa mahkum ise de, hiçbir yardım dilemeyen birçok ülkede kurtuluş dürtüsünü bırakmıştı. 1960'a kadar, halihazırda yüzyılın başlangıç yılları esnasında siyasi tablonun bir özelliği olmuş bu gibi hareketler, birçok hür olmayan devletteki yerli siyasi etkinliğin esas biçimini temsil etmeye başlıyorlardı.

Sömürgeciliğin kendisinin itici gücü ekonomik sömürü olduğu için, çoğu kurtuluş hareketinin genel olarak sosyalist bir ideolojik dış görünüş takınmaları muhtemelen kaçınılmazdı. Sadece birkaç kısa yıl içinde, bu koşullar dünyanın süper güçlerinin sömürmesi için verimli bir zemin oluşturmuşlardı. Sovyetler Birliği için durum, şimdiye kadar "Üçüncü Dünya" olarak adlandırılmaya başlanmakta olan şeyde hakim bir etkiye sahip olmak suretiyle devletlerin varolan sıralanışında değişikliğe neden olacak bir fırsat sunar görünüyordu. Batının tepkisi- gelişme yardımının yardımı alan nüfusların bağılıklarını kaybettiği her yerde- çok çeşitli otoriter rejimlerin teşvik edilmesi ve silahlandırılması yoluna gitmek oldu.

Dış güçler yeni hükümetleri kendi çıkarları için kullanırlarken, dikkat, sosyal veya ekonomik gerçekle az ya da hiç bağlantısı bulunmayan ideolojik ve politik mücadeleler için gelişme ihtiyaçlarının tarafsız bir biçimde göz önünde bulundurulmasından gittikçe saptırılıyordu. Sonuçlar aynı biçimde yıkıcı oldu. Ekonomik iflas, dayanılmaz insan hakları ihlalleri, sivil idarenin çökmesi ve sadece kendilerinin zenginleşmesinin uygun şartlarını ülkelerinin sıkıntı çekmesinde gören fırsatçı elit tabakaların yükselişi gibi şeyler, ancak kısa süren yıllar önce böyle büyük vaatlerle yaşama başlamış olan yeni ulusları birbiri ardı sıra içine çeken yürek parçalayıcı bir yazgı idi.

Bu politik, sosyal ve ekonomik krizlere ilham veren insan ruhunun bir hastalığının amansız yükselişi ve sağlamaşması, onun kesin belirtilerinin herhangi birisinden çok daha yıkıcıydı. Onun zaferi, Hz.Şevki Efendi'nin tanımlamış olduğu sosyal ve ruhani yozlaşma sürecindeki yeni ve kötülük habercisi bir aşamaya işaret ediyordu. On dokuzuncu yüzyıl Avrupa düşüncesi tarafından yaratılan, Amerikan kapitalist kültürünün başarılarıyla muazzam etki kazanan ve Marksizm tarafından o sisteme özgü sahte güvenilirlik bağışlanan materyalizm, yirminci yüzyılın ikinci yarısında insanlığın hem özel hem de sosyal yaşamında mutlak otorite talep eden bir evrensel din türü olarak tam gelişmiş biçimde ortaya çıkıyordu. İlkesi basitlikti. İnsan gerçeğini ve onun evrim geçirme sürecini dahil eden gerçek, aslında tabiat olarak maddidir. İnsan yaşamının amacı maddi ihtiyaçların ve isteklerin tatmin edilmesidir ve tatmin edilmesi olmalıdır. Toplum bu arayışı kolaylaştırmak için vardır ve insanlığın ortak ilgisi, onu verilmiş görevini icra etmede hep daha verimli kılmaya yönelik sistemin devam eden bir arıtması olmalıdır.

Sovyetler Birliği'nin çöküşüyle beraber, bir resmi materyalist inanç sistemi kurma ve destekleme güdülerini ortadan kalkıyordu. Materyalizm dünyanın birçok yerinde kayda değer bir meydan okumayla kısa sürede karşılaşmayacağı için bu gibi çabalarla faydalı bir amaca da hizmet edilmeyecekti. Din, ancak fanatizm ve ilerlemenin düşüncesizce reddedilmesi olarak geri çevrilmediği yerlerde gittikçe bir tür kişisel tercihe, bir özel tutkuya, bireyin ruhani ve duygusal ihtiyaçlarını tatmin etmek üzere düşünülen bir uğraşa döndürülmüş hale geliyordu. Büyük dinleri tanımlamış olan tarihsel görev duygusu, kendini, laik hareketlerce sürdürülen sosyal değişim kampanyalarına dini onay vermayla tatmin etmeyi öğreniyordu. Bir zamanlar olağanüstü akıl ve ruh başarılarına sahne olan akademi dünyası, onun tezler, sempozyumlar ve yayın kredileri ve ödenekleri mekanizmasına yönelmeyle meşgul olan bir eğitsel sanayi türü rolüne giriyordu.

İster dünya görüşü olarak ister sade iştah olarak, materyalizmin etkisi, akıl ve mantık sahibi bir ruhu farklı kılan ruhani güdülerini insan motivasyonundan ve hatta ilgisinden süzüp almaktır. Hz. Abdülbaha şöyle söylemiştir: “Zira kendini beğenme insanın çamuru olarak yoğrulmuş olup, büyük bir ödül ümit etmeksizin insanın kendi mevcut maddi iyiliğini ihmal etmesi mümkün değildir.” Gerçeğin ruhani tabiatı ve onun tek başına sağladığı doyum hissi ile ilgili inanç yokluğunda, gittikçe hiçbir sınırlamaya imkan vermeyen ve kazancı ve kişisel ilerlemeyi büyük kültürel değerler statüsüne yükselten bir bireysellik rağbetini uygarlığın bugünkü krizlerinin özünde görmek şaşırtıcı değildir. Meydana gelen toplum bölünmesi, Hz. Şevki Efendi'nin yazılarının acil bir biçimde dile getirdiği parçalanma sürecindeki yeni bir aşamayı işaret etmektedir.

Herhangi bir toplum sisteminde bireysel yaşama kılavuzluk eden ve onu disiplin altına alan ahlaki yapının birbirini ardına gelen liflerinin kopmasını isteyerek kabul etmek, gerçek için kendi amacını boşa çıkaran bir yaklaşımdır. Eğer fikir liderleri kolayca elde edilebilen kanıtı değerlendirmelerinde samimi olsalar, çevre kirliliği, ekonomik bozukluk, etnik şiddet, yaygın genel duyarsızlık, büyük suç artışı ve tüm halkları kırıp geçiren salgınlar gibi görünürde ilişkili olmayan problemlerin asıl nedeni işte burada bulunurdu. Hukuksal, sosyolojik veya teknolojik uzmanlığın bu gibi meselelere uygulanması şüphesiz ne kadar önemli olsa da, bu tür çabaların ahlak bilinci ve davranışında temel bir değişim olmadan kayda değer bir iyileşme meydana getireceğini düşünmek gerçekçi olmaz.

Bahai dünyasının bu aynı yıllar esnasında başardığı şey, bu karanlık ufkun geçmişine karşı ayrıca bir ihtişam kazanmaktadır. Yüce Adalet Evi'ni vücuda getiren başarının önemi abartılamaz. Yaklaşık altı bin yıldır, insanlık ortak karar alma için neredeyse sınırsız çeşitlilikte yöntemler denemiştir. Yirminci yüzyılın bakış noktasından, dünyanın siyasi tarihi insan zekası tarafından kavranamayan hiçbir ihtimalin olmadığı sürekli biçimde değişen bir görünüm sunmaktadır. Teokrasi, monarşi, aristokrasi, oligarşi, cumhuriyet ve hatta anarşi gibi çeşitli ilkelere dayanan sistemler, bu olasılıkların arzu edilen çeşitli özelliklerini birleştirmeye çalışmış olan sonsuz yeniliklerle beraber kısıtlanmadan hızla çoğalıyorlardı. Seçeneklerin çoğu bir ya da başka türden kötüye kullanılmalara yardım etmiş olmalarına rağmen, büyük çoğunluk şüphesiz, sözümlerine ona çıkarlarına hizmet ettiklerinin umutlarını gerçekleştirilmeye değişik derecelerde katkıda bulunmuşlardır.

Bu uzun evrimsel süreç boyunca, hep daha büyük ve daha çeşitli halklar bir ya da diğer yönetim sisteminin kontrolüne girdikçe, evrensel imparatorluk cazibesi böyle yayılmayı emreden Sezar ve Napolyon gibilerinin hayal güçlerini tekrar tekrar kavıyordu. Tarihe hem büyüleme hem de şoka uğratma yeteneğinden çok şey vermiş olan felaket getiren başarısızlıkların ortaya çıkan serisi, başarıma hırslarının gerçekleştirilmesinin, elde edilebilir kaynakları ne kadar büyük veya özel kültürünün dehasına güveni ne kadar sağlam olursa olsun herhangi bir beşeri kurumun erişimini aşığına dair inandırıcı delil sağlayacak gibi görünüyordu.

Buna rağmen, insanlığın, insan doğasında gizli tam potansiyellerini serbest bırakabilen ve onların herkesin yararına olan programlarda yansıtılmalarına izin verebilecek bir yönetim sisteminde birleşmesi, şüphesiz uygarlığının evrimindeki bir sonraki aşamadır. Günümüzde gezegenin maddi birleşmesi ve sakinleri kitlesinin bilinçlenme istekleri, geçmişin yüce düşünürleri tarafından hayal edilenden çok farklı biçimde olsa da sonunda bu idealin başarılmasına izin veren koşulları doğurmuştur. Bu çabaya karşılık, dünya hükümetleri, bütün muhteşem nimetleri, bütün üzücü eksiklikleri ile beraber Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın kurulmasına katkıda bulunmuşlardır.

Dünya hükümeti prensibinin kabul edilmesine er geç zorlayacak olan daha büyük değişiklikler ileride bir yerde durmaktadır. Ne Birleşmiş Milletler böyle bir vekillığe sahiptir, ne de gezegenin işlerinin yönetilmesinin böylesi radikal bir yeniden yapılandırılmasını ciddi biçimde öngören siyasi liderlerin bugünkü söylevinde herhangi bir şey vardır. Zamanı gelince Hz. Bahauallah'ın şüphe götürmez bir şekilde açıkladığı şey olacaktır. İnsanlığı bu büyük sıçrayışa zorlamak için daha büyük acı ve hayal kırıklığına gerek duyulacağı da ne yazık ki aynı derecede açık görünmektedir. Onun kurulması, milli hükümetlerin ya da diğer iktidar merkezlerinin, kayıtsız şartsız olarak ve değiştirilemez biçimde, uluslararası iradeye, dünya “hükümeti”nin içinde saklı en önemli otoritenin tam ölçüsüne teslim olmalarını gerektirecektir.

Bu, Bahailerin Emrin 1963'de kazandığı ve o zamandan beri kendini yıllar boyu pekiştirmiş olan eşsiz zaferi takdir etmeye çalışmaları gereken durumdur. Onun anlamının tam olarak anlaşılması, bugünkü ve belki de

gelecek birkaç inanan neslinin kavrayışının ötesindedir. Bir Bahai onu kavradığı ölçüde, onun göz önüne serilen amacına hizmet etme kararlılığı içinde hiçbir şeyi gizlemeyecektir.

Hız.Şevki Efendi'nin liderliğinde Hız.Abdülbaha'nın İlahi Plan'ının ilk üç aşamasının başarıyla tamamlanmasının mümkün kıldığı Yüce Adalet Evi seçimine giden süreç, şüphesiz tarihin ilk dünya çapındaki demokratik seçimini oluşturuyordu. O zamandan beri birbirini izleyen seçimlerin her biri, tartışılmaz şekilde şimdi tüm insan ırkının bir profilinin iradesini temsil ettiği noktaya ulaşmış bir gelişme olan, toplumun hep daha geniş ve daha çeşitli bir seçilmiş delegeleri topluluğu tarafından gerçekleştirilmiştir. Varlık alanında bu başarıya herhangi bir şekilde benzeyen hiçbir şey- gerçekten bir insan grubu tarafından tasavvur edilen hiçbir şey- yoktur.

İnsan ayrıca, Bahai seçimlerini saran ruhani atmosferi ve onların en basit işlemlerinde bile istenen ilkeli davranışı düşündüğünde, çok daha büyük bir farkında oluş tarafından alçaltılmaktadır. Dinimizin en yüksek yönetim kurumunun yükselişinde, ya kültürel bağlılıkta ya da kişisel arzunun telkinlerinde ne tür olursa olsun hiçbir şeyin bu en büyük ortak hareketin saflığını lekelemesine izin verilmemesi gerektiği konusunda birleşmiş ve şevkli bir azme, Allah'ın rızasını kazanmak için insan kapasitesinin en yükseği yönünde bir çabalamaya tanık olunmaktadır. Bundan başka hiçbir şey insanoğlunun yetisinde değildir. Hareket biçimiyle insanlık yapabileceği her şeyi gerçekten yapmıştır ve Allah, Emrine inanmış olanlar tarafından gösterilen bu adanmış çabayı kabul ederken, bu kuruma Kitab-ı Akdes'te ve Hız.Abdülbaha'nın Vasiyetnamesi'nde onun için önceden haber verilen yetkileri bahşetmektedir. Hız.Abdülbaha'nın, Daniel peygamberin "Dayanıp bin üç yüz otuz beş güne yetişene ne mutlu!" öngörüsünün gerçekleşmesini, Hız.Bahauallah'ın elçiliğini ilanının yüzüncü yıldönümü olan 1963'de varılan doruk noktasına ulaşan tarihi ana zemin hazırlayan süreçte görmesini şaşmamalı. Hız.Abdülbaha'nın sözleriyle:

Bu hesaba göre Gerçeklik Güneşi'nin doğuşundan itibaren bir yüzyıl geçmiş olacak, ondan sonra Tanrı öğretileri yeryüzünde sağlam bir biçimde yerleşecek ve Allah'ın Nuru Doğudan Batıya dünyanın her yerini aydınlatacaktır! O zaman, bugünde müminler sevineceklerdir.

Yüce Adalet Evi'nin kurulmasıyla beraber, Hız.Abdülbaha tarafından Emrin bütünlüğünün teminatçıları olarak isimlendirilen iki ardıl kurumdan ikincisi ortaya çıkmıştı. Emrin Velisi'nin yazılarının çok geniş birikimi ve onun meydana getirmiş olduğu ve silinmez bir şekilde Bahai bilincine yerleştirilen idari yaşam modeli, Bahai dünyasına Tanrı Zuhuru'nun amacı hakkında evrensel anlayış sağlama araçlarını bahşetmişti.

O şimdi de, Yüce Adalet Evi'nde, Hız.Bahauallah tarafından İdari Düzen'in karar alma işlevlerinin uygulanması için düşünülen en üst yetkiye sahip oluyordu. Vasiyetname'nin açıkladığı gibi, iki kurum hiç eksilmeyen kılavuzluk hakkındaki İlahi vaatte birlikte etkendirler:

Tanrı Emrinin Velisi olan Mukaddes Dal ve umumi intihab ile tesis ve teşkil olunan Umumi Adalet Evi, Cemali Ebha'nın hıfız ve siyaneti ve Hazreti Ala'nın "ruhum her ikisine feda" haraset ve ismeti altındadırlar. Bunların her verdikleri karar Tanrı katındandır..

Bu iki otorite merkezi arasındaki ilişki, Hız.Şevki Efendi'nin ayrıca açıkladığı gibi, bazı işlevlerin ortak olarak paylaşıldığı ve diğerlerinin iki kurumdan biri için özel olduğu tamamlayıcı bir ilişkidir. O yine de şunu vurgulamakta zorluk çekmişti:

Velilik kurumunun herhangi bir şekilde feshedilmediği veya Yüce Adalet Evi'ne Hız.Bahauallah tarafından Kitab-ı Akdes'te bahşedilen ve Hız.Abdülbaha tarafından Vasiyetnamesi'nde tekrar tekrar ve heybetli bir şekilde teyit edilen yetkileri en küçük derecede dahi azaltmadığı hususu her inanan tarafından açık bir biçimde anlaşılmalıdır...

Hız.Bahauallah'ın meydana getirmiş olduğu şeyin eşsizliğinin farkında olunması, Emrin insanlığın birleşmesine ve bir küresel toplumun kurulmasına yapabildiği katkı için hayal gücünü genişletmektedir. Dünya hükümeti kurmanın acil sorumluluğu ulus devletlerin omuzlarında yüküdür. Bahai toplumundan insanlığın sosyal ve politik evrimindeki bu aşamada yapması istenilen şey, bu son derece büyük çaba gerektiren girişimi teşvik edip kolaylaştıracak koşulların yaratılmasına elindeki her vasıtayla katkıda

bulunmaktadır. Hz.Bahauallah'ın Kendi devrindeki hükümdarları "memleketlerinize tasarruf etmek için gelmedik"¹¹³ diyerek temin ettiği gibi Bahai toplumunun da siyasi işleri yoktur, partizan faaliyete her türlü katılımdan uzak durur ve kamu faaliyetlerinde sivil hükümetin otoritesini içtenlikle kabul eder. Bahailerin mevcut koşullarla ilgili veya kendi üyelerinin ihtiyaçları ile ilgili her türlü şey kurumsal kanallar vasıtasıyla dile getirilir.

Emrin tarihin akşını etkilemek için sahip olduğu güç, bu yüzden sadece mesajının ruhani etkisinde değil, sağladığı örnekte de yer almaktadır. Hz.Bahauallah, "birliğin nuru bütün dünyayı aydınlatacak kuvvettedir." diye buyurmaktadır. Emir'de dışa vurulan insanlığın birliği, Hz.Şevki Efendi'nin vurguladığı gibi, "sırf bilinçsiz duygusallık patlaması ya da bir belirsiz ve dindar umut ifadesi değildir." İnananlar topluluğunun organik birliği- ve onu mümkün kılan İdari Düzen- Hz.Şevki Efendi'nin, "Dinlerinin sahip olduğu toplum oluşturucu güç" adını verdiği şeyin kanıtlarıdır. Emir büyüüp onun İdari Düzen'inde gizli kapasiteler hep daha görünür hale geldikçe, düşünce liderlerinin ideallerinin en sonunda ulaşılabilir olduğuna güvenle beraber ilerici fikirler ilham ederek onların dikkatini gittikçe artan bir şekilde çekecektir. Hz.Şevki Efendi'nin sözleriyle:

Bugün fikirlerinin iflasına ve ürettiklerinin bozulmasına şaşkınlık ve dehşetle tanıklık etmekte olan din liderlerinin, politik teorilerin savunucularının, beşeri kurumların yöneticilerinin, bakışlarını Hz.Bahauallah'ın Zuhuru'na çevirmeleri ve O'nun öğretilerinde saklı olup şimdiki medeniyetin karmaşa ve kaosunun arasında yavaşça ve hissedilmeden yükselen Dünya Düzeni'ni enine boyuna düşünmeleri yararlarına olacaktır.

Böyle bir yoklama, dikkati, Bahai birliğinin başarılanmasını, sağlamlaştırılmasını ve korunmasını mümkün kılmış olan güç üzerine odaklayacaktır. Hz.Bahauallah, "İnsanoğlunun ışığı Adalet'tir....Adaletin amacı insanlar arasında birliğin oluşmasıdır. İlahi hikmet denizleri bu yüce kelimenin içinde dalgalanmaktadır" demektedir. O'nun tasarladığı Dünya Düzeni'ni mahalli, milli ve uluslararası seviyelerde yönetecek olan kurumlara verilen "Adalet Evleri" sıfatı, bu prensibin Zuhurun öğretilerinde ve Emrin yaşamında merkezde oluşunu yansıtmaktadır. Bahai toplumu toplum yaşamının gittikçe iyi tanınan bir katılımcısı haline geldikçe, onun deneyimi, nihai çözümlemede insan ailesine acı veren ayrılığın sonuçları olan sayısız hastalığı iyileştirmede bu çok önemli yasanın hep daha özendirici kanıtını sunacaktır. Hz.Bahauallah, "İyi bil ki, bu dünyanın başına gelen büyük zulümler, onu En Büyük Adalet'in gelişine hazırlıyor"¹¹⁸ diye açıklamaktadır. Şüphesiz, insan toplumunun evriminin en yüksek noktaya varan aşaması bugün bildiğimizden çok farklı bir dünyada meydana gelecektir.

IX

ON YILLIK PLAN'IN başarıya ulaşmasının ve Yüce Adalet Evi'nin kurulmasının ilk etkileri, Emrin ilerlemesine güçlü bir enerji veriyordu. Bu defa, Bahai yaşamının hemen hemen her safhasını etkileyen ilerleme, 1963'den itibaren olan tüm dönemin bir bütün olarak görüldüğü en iyi şekilde değerlendirilen uzun vadeli gelişmeler şeklini alıyordu. Bu çok önemli otuz yedi yıl boyunca, çalışma iki paralel yol boyunca hızlı bir şekilde ilerlemesine devam ediyordu: Bahai toplumunun kendisinin büyümesi ve sağlamlaşması ve onunla birlikte, Emrin toplum yaşamına uygulamaya başladığı etkideki coşku verici bir artış. Bahai aktiviteleri dizisi çok çeşitli olmakla birlikte, bu gibi çabaların çoğu iki ana gelişmeden birisine doğrudan katkıda bulunmaya yönelikti.

Bu dönemin başlarında Adalet Evi tarafından alınan bir karar, hem tebliğin hem de idari gelişmenin tüm yönleri için çok önemli olduğunu gösteriyordu. Hz.Şevki Efendi'nin hiçbir halefinin olmadığını anlaşılması, yeni Emrin Elleri'nin atanmasının da artık mümkün olmadığını beraberinde getiriyordu. Bu kurumun işlevlerinin Emrin ilerlemesi için ne kadar gerekli oldukları, 1957 ve 1963 arasındaki endişeli altı yıl boyunca unutulmaz etkiyle göstermişlerdi. Bundan dolayı, yeni Bahai kurumlarını meydana getirmek üzere yetki veren buyruğu yerine getirirken, Emrin ihtiyaçları gerektirdiği için, Adalet Evi Haziran 1968'de Kitasal Müşavir Heyetlerini oluşturdu. Emrin Ellerinin Emrin korunması ve yayılması işlevlerini geleceğe yayması için yetki verilen bu yeni kurum, halihazırda mevcut olan Muavenet Heyetlerinin çalışmasına yol gösterme sorumluluğunu üstleniyor ve Milli Mahfillerin Emrin ilerletilmesi sorumluluklarını omuzlamalarına katılıyorlardı. 1973'de Dokuz Yıllık Plan'ın bitiminde kutlanan kendi içinde görkemli büyük zaferler, yeni

idari kurumun görevine başladığı olağanüstü rahatlığı ve onun hem inananlar hem de Mahfiller tarafından içtenlikle karşılandığı istekliliği yansıtıyordu. Bu an, İdari Düzen'in bir başka büyük gelişimiyle, yani "Arz-ı Akdes'te Bulunan Emrin Elleri" grubu tarafından yerine getirilen bazı sorumlulukları geleceğe taşıyacak ve bu bakımdan dünyadaki Müşavir Heyetlerinin çalışmasını koordine edecek Kurum olan Uluslararası Tebliğ Merkezi'nin oluşturulmasıyla işaretleniyordu.

Hız.Şevki Efendi, Emrin gelişmesinin izleyeceği yönü tasavvur ederek, "Milli Mahfillerin ... birliğini simgeleyecek ve aktivitelerini koordine edip birleştirecek olan, Yüce Adalet Evi tarafından o aynı [Oluşum] Çağ'ın gelecek dönemlerinde başlanmak üzere kaderi belirlenen dünya çapında girişimlerin başlatılması" konusunu yazmıştı. Bu dünya çapındaki girişimler, Beş Yıllık Plan (1974), Yedi Yıllık Plan (1979), Altı Yıllık Plan (1986), Üç Yıllık Plan (1993), Dört Yıllık Plan (1996) ve yüzyılı bitiren On İki Aylık Plan tarafından takip edilecek olan Dokuz Yıllık Plan'la birlikte 1964 yılında başladı. Bu arka arkaya gelen çalışmaları birbirinden ayırt eden önem farklılıkları, Emrin bu yıllarda yaşadığı büyüme ve bu büyümenin doğurduğu yeni fırsatlar ve meydan okumalar için yararlı bir gösterge sağlıyordu. Ancak, aralarındaki farklılıklardan çok daha önemlisi, her bir Plan'da istenen aktivitelerin, Dinin Kurucuları tarafından dokunan iplikleri sıra ile tutup ayrıntılarla donatan Hız.Şevki Efendi tarafından harekete geçirilmiş olan girişimlerin uzantıları oldukları gerçeğiydi- Milli Mahfillerin eğitilmesi; literatürün tercümesi, çıkarılması ve dağıtılması; dostların evrensel katılımının teşvik edilmesi; Bahai yaşamının ruhani zenginliğine özen gösterme; Bahai toplumunun toplum yaşamına katılımı yönünde çabalar; Bahai aile hayatının güçlendirilmesi; ve çocukların ve gençlerin eğitimi. Bu değişik süreçler belirsiz bir şekilde yeni olanakları göz önüne sermeye devam edecek olmakla birlikte, her birinin Zuhurun kendi yaratıcı güdüsünde meydana çıktığı gerçeği Bahai toplumunun yapmakta olduğu her şeye onun nihai başarısının hem sırrı hem de teminatı olan birleştirici bir güç vermektedir.

Sürecin ilk yirmi yılı Bahai toplumunun yaşamış olduğu en zenginleştirici dönemlerden birisiydi. Olağanüstü kısa bir zaman zarfında, Mahalli Ruhani Mahfillerin sayısı katlanıyor ve üyelerin etnik ve kültürel çeşitliliği Bahai yaşamının hep daha ayırt edici bir özelliği haline geliyordu. Toplumsal çöküntünün Bahai yönetim kurumları için problemler meydana getiriyor olmasına rağmen, buna bağlı bir etki Emrin mesajına büyük ölçüde artan bir ilgiye neden olacaktı. Başlangıçta toplum, "kitleleri tebliğ etme" meydan okumasıyla karşılaşmıştı. 1967'ye kadar, "Vaad Edilen'in gelmiş olduğuna dair şifa veren mesajın devamlı ve yoğun bir duyurusunu dünya çapında ve insan toplumunun her tabakasında başlatmaya..." çağırıyordu.

Şehir merkezlerinden inananlar köylerde ve kırsal alanlarda yaşayan dünya insanları kitesine ulaşmak için başından sonuna aynı güçle sürdürülen kampanyalara başlarken, Hız.Bahau'llah'ın mesajı için, mümkün olduğu düşünülen herhangi bir şeyin çok ötesinde bir alıcılıkla karşılaşılıyorlardı. Tepki genellikle mübelliğlerin iyi bildiğinden çok farklı biçimler almakla birlikte, yeni tescilliler istekli bir şekilde karşılanıyordu. Afrika, Asya ve Güney Amerika'nın her yerinden, bütün kırsal köylerin daha büyük kısmını temsil eden on binlerce yeni Bahai Emre akıyordu. 1960'lı ve 1970'li yıllar, İran'ın dışındaki gelişimi çoğunlukla yavaş ve ölçülü olan bir Bahai toplumu için mest edici günlerdi. Pasifik'teki dostlara, ancak gelecekteki olayların yeterli bir çerçeve sağlayacağı büyük bir paye olan, ilk Devlet Başkanı'nı yani Ekselansları Samoa Kralı Malietola Tanumafili II'yi Emre cezbetme nasip oluyordu.

Emrin başlangıçtan itibaren yaşamındaki hal olan gelişmenin özünde inanan birey tarafından verilen söz vardı. Daha önce, Hız.Şevki Efendi'nin döneminde, ileri görüşlü kişiler Uganda, Bolivya ve Endonezya gibi ülkelerdeki yerli nüfuslara ulaşma girişimini üstlenmişlerdi. Dokuz Yıllık Plan boyunca, böyle hep daha büyük sayıda mübelliğler, özellikle Hindistan, Afrika'daki birkaç ülke ve Güney Amerika'nın çoğu bölgeleri ile Pasifik adaları, Alaska ve Kanada'nın yerli insanları ve Amerika Birleşik Devletleri'nin güneyindeki kırsal zenci nüfus arasında için içine çekiliyorlardı. Muhaceret, yerli inananların kendilerinin arasında mübelliğ gruplarının ortaya çıkmasını teşvik ederek çalışmaya hayati destek veriyordu.

Yine de, ne kadar enerjik ve ilham dolu olsa da tek başına bireysel inisiyatifin ortaya çıkan fırsatlara yeterli derecede cevap veremediği çok geçmeden belli oluyordu. Sonuç, Bahai toplumlarının, ilk inananların kahramanca geçen günlerini hatırlatan geniş bir alanda toplu tebliğ ve duyuru projeleri başlatmaları oldu. Coşkulu mübelliğ grupları, Din'in mesajını sadece bir çok araştırmacıya değil bütün

gruplara ve hatta tüm toplumlara sunmanın şimdi mümkün olduğunu görüyorlardı. On binler yüz binler oldu. Emrin büyümesi, deneyimleri şüphe ya da dinsel fanatizm kültürlerinde yetişen istekli bireylerin Emir hakkındaki anlayışlarını onaylamakla sınırlı olmuş olan Ruhani Mahfillerin üyelerinin, din bilinci ve tepkisinin günlük yaşamın normal özellikleri olduğu bütün insan grupları tarafından ifade edilen iman söylemlerine uymak zorunda kalmaları anlamına geliyordu.

Toplumun hiçbir kesimi, bu dramatik büyüme sürecine Bahai gençliğinin yaptığından daha enerjik ve kayda değer bir katkı yapmıyordu. Onların bu kritik on yıllar esnasındaki olağanüstü başarılarında- gerçekten geçen yüz elli yıllık tarihin tamamı boyunca olduğu gibi- Emri on dokuzuncu yüzyılın ortalarındaki yolunda ilerleten kahramanlar kuşağının büyük çoğunluğunun hep genç insanlar olduğu tekrar tekrar hatırlanmaktadır. Hz.Bab'ın Kendisi emrini 25 yaşında iken açıkladı ve Efendisiyle beraber ölme tükenmez şerefine nail olan Enis gencecikti. Kuddüs yirmi iki yaşında Emri kabul etti. Yaşı hiç bilinmeyen Zeyneb çok genç bir kadındı. Kuddüs'ün ve Molla Hüseyin'in bağışlarına bastıkları Şeyh Ali yirmi yaşında şehit edildi ve Muhammed Bakır Nakş henüz on dördüneyken yaşamından vazgeçti. Tahire Hz.Bab'ın Emrini kabul ettiğinde yirmili yaşlarında idi.

Bu olağanüstü şahsiyetlerin açmış oldukları yolu takip eden binlerce genç Bahai, Emrin mesajını beş kıtanın tümünde ve dünyanın dağınık adalarında duyurmak için sonraki yıllarda ayağa kalkıyorlardı. Uluslararası bir gençlik kültürü bin dokuz yüz altmışların sonları ve bin dokuz yüz yetmişlerde toplum içinde meydana çıkmaya başlarken, müzik, tiyatro ve sanatta yeteneği olan inananlar, Hz.Şevki Efendi'nin şunu söylerken demek istediği bir şeyi kanıtlıyorlardı: "Ruhu ve öğretileri sahnede veya sanat ve edebiyatta ... sunulduğunda Emrin bir çalı ateşi gibi yayılacağı gün gelecektir." Gençliğin canlılık ve şevk karakteristiği ruhu da, Hz.Bahau'llah'ın öğretilerinin devrimsel sosyal anlamlarını hep daha yürekli bir şekilde araştırmak üzere toplumun geneli için sürekli bir meydan okuma sağlamıştır.

Tescillerin patlaması beraberinde aynı derecede büyük problemler getiriyordu. Acil seviyede, bu işle meşgul Bahai toplumlarının kaynakları, yeni inanan kitlelerinin ihtiyaç duydukları sürekli derinleşmeyi sağlama ve oluşan toplumların ve Ruhani Mahfillerin sağlamlaştırılması görevinin altında kalıyorlardı. Bunun da ötesinde, Emri önce Batı ülkelerinde tanıtmaya çalışmış olan ilk İranlı inananların karşılaştıklarına benzer kültürel meydan okumalar şimdi dünyanın her yerinde aynen tekrarlanıyorlardı. Muhacirler ve mübelliğler için yoğun ilgiye sahip olabilecek dinsel ve idari prensipler, çok farklı sosyal ve kültürel zeminlerden gelen yeni tescilliler için nadiren ilgi merkezi idiler. Sık sık, zamanın kullanılması ve sade sosyal toplantılar gibi basit konular hakkında bile görüş farklılıkları, iletişimi son derece güç kılan anlayış eksiklikleri yaratıyordu.

Başlangıçta bu gibi problemler, hem Bahai kurumları hem de birey inananlar işlere bakmayla ilgili yeni yollar- Bahai Yazılarının kendilerindeki önemli pasajları anlamının yeni yolları- bulmak için çabaladıkça gayrete getirici olduklarını gösteriyorlardı. Büyüme ve sağlanmanın birlikte yürümesi zorunlu ikiz süreçler olduğu hakkındaki Dünya Merkezi'nin kılavuzluğuna karşılık kararlı çabalar gösterildi. Yine de, beklenen sonuçların kolaylıkla gerçekleşmediği yerlerde sık sık heves kırıklığı oluşuyordu. Tescil sayılarındaki baştaki hızlı artış, bazı Bahai kurumlarını ve toplumlarını daha bildik aktivitelere ve daha erişilebilir kitlelere geri götürmeye teşvik ederek birçok ülkede önemli derecede yavaşlıyordu.

Fakat düşüşlerin esas etkisi, ilk yılların yüksek beklentilerinin bazı yönlerden tam gerçekçi olmadıklarını toplumlar için açık hale getirmeleri oldu. Baştaki tebliğ aktivitelerine dair kolay başarılar teşvik edici olsa da, bunlar kendilerince, yeni üyelerinin ihtiyaçlarını karşılayabilen ve kendisi üretebilen bir Bahai toplum yaşamı kurmadılar. Daha doğrusu, hem muhacirler hem de yeni inananlar, Batı ülkelerindeki- hatta İran'daki- Bahai deneyiminin yeterli cevap vermediği sorularla karşılaştılar. Mahalli Ruhani Mahfiller nasıl kurulmalıydı ve kuruldukları zaman büyük sayıda yeni inananın bir gecede Emre girdiği bölgelerde sadece bu durumun gerçeğine dair ruhani anlayışı güçlendirme konusunda nasıl işlev görmeliydiler? Zamanın başlangıcından beri erkeklerin hakim olduğu topluluklarda kadınlara eşit söz hakkı nasıl verilmeliydi? Yoksulluk ve cehaletin hüküm sürdüğü kültürel durumlarda çok sayıda çocuğun eğitime sistematik olarak nasıl hitap edilmeliydi? Bahai ahlak dersine hangi öncelikli şeylerin kılavuzluk etmesi gerekiyordu ve bu hedefler hüküm süren yerli geleneklere en iyi nasıl anlatılabilir? Üyelerinin ruhani büyümesini teşvik

edecek canlı bir toplum yaşamı nasıl geliştirilebilirdi? Özellikle toplumda temsil edilen dillerin sayısında meydana gelmiş olan ani patlama gereği Bahai literatürünün oluşturulmasıyla ilgili olarak hangi önceliklerin belirlenmesi gerekiyordu? Yerleşmiş Bahai kurumu olan On Dokuz Gün Ziyafetinin bütünlüğü, bu hayati aktivite çeşitli kültürlerin zenginleştirici etkisine açılırken nasıl korunabilirdi? Ve ilgili bütün alanlarda gerekli kaynaklar nasıl kullanılmalı, finanse ve koordine edilmeliydi?

Bu acil ve birbirine bağlı meydan okumaların baskısı, Bahai dünyasını büyümenin kendisi kadar önemli olduğunu göstermiş olan bir öğrenme sürecine itmiştir. Bu yıllar esnasında hemen hemen hiçbir türden tebliğ aktivitesinin, büyüme, sağlama ve duyuru kombinasyonunun, yönetim tercihinin, Bahai dünyasının bir kısmında enerjik olarak denenmekte olan kültürel adaptasyon çabasının olmadığını söylemek yerinde olur. Deneyimin net sonucu, başka hiçbir türlü meydana gelmemiş olan, Bahai toplumunun büyük bir kısmının kitle tebliği işinin anlamı konusunda yoğun bir eğitimi idi. Süreç tüm tabiatı ile, ilgi merkezi olarak büyük ölçüde mahalli ve bölgesel, getirdikleri bakımından nicelden ziyade niteliksel ve başarılı ilerleme bakımından büyük çaplıdan ziyade düzenli artandı. Yine de, bu yıllar boyunca izlenen zahmetli, her zaman güç ve genellikle düş kırıklığına uğraticı sağlama işi olmasaydı, toplu girişi ilerletmeyi sistematize etmeyle ilgili takip eden sürecinin beraber çalışacağı fazla bir şeyi olmayacaktı.

Bahai mesajının şimdi sadece küçük birey gruplarının değil aynı zamanda tüm toplumların yaşamlarına nüfuz etmekte olduğu gerçeği, Emrin ilerlemesindeki önceki bir aşamanın hayati bir özelliğini yeniden canlandırma etkisine de sahipti. Yıllardır ilk kez, Emir kendisini bir kere daha tebliğin ve sağlamanın sosyal ve ekonomik gelişmeyle ayrılmaz bir biçimde bağlı olduğu bir durumda buluyordu. Yüzyılın ilk yıllarında, Hz.Abdülbaha'nın ve Emrin Velisi'nin kılavuzluğunda, İranlı inananlar-günün toplumunun sunduğu herhangi sınırlı yararları eşit olarak katılma fırsatı verilmeyen-Kuzey Amerika ve Batı Avrupa'da nispeten ayrı düşmüş Bahai gruplarının ihtiyacını ya da anlayışını aşan bir türden çok yönlü bir toplum hayatını özenli bir şekilde inşa etmek üzere ayağa kalmışlardı. İran'da, ruhani ve ahlaki ilerleme, tebliğ aktiviteleri, okulların ve tıbbi kurumların meydana getirilmesi, idari kurumların kurulması ve ekonomik yeterliliği ve refahı amaçlayan inisiyatiflerin teşvik edilmesi, bunların hepsi başlangıç evresinden itibaren bir tek organik olarak birleşmiş sürecin ayrılmaz özellikleri olmuşlardı. Şimdi-Afrika'da, Güney Amerika'da ve Asya taraflarında-aynı meydan okumalar ve fırsatlar tekrar gözüküyordu.

Sosyal ve ekonomik gelişme aktiviteleri uzun zamandır devam etmekle birlikte, özellikle Güney Amerika ve Asya'da, bunlar ayrı Millî Mahfillerin kılavuzluğundaki inanan grupları tarafından yürütülen izole edilmiş ve herhangi bir planla ilgisi olmayan projeler olmuşlardı. Fakat Ekim 1983'de, dünyadaki Bahai toplumlarından bu gibi çabaları kendi düzenli çalışma programlarına katmaya başlamaları istendi. Öğrenmeyi koordine etmesi ve mali destek bulmaya yardım etmesi için Dünya Merkezi'nde Bir Sosyal ve Ekonomik Gelişme Ofisi oluşturuldu.

Takip eden on yıl, çoğu Bahai kurumlarının hemen hiç hazırlığının olmadığı bir çalışma alanında engin tecrübe yaşıyordu. Bahai toplumları dünyanın her yanında çalışan birçok gelişme kuruluşlarıncı denenmekte olan modellerden yararlanmaya çabalarlarken, çeşitli ilgi alanlarında- eğitim, sağlık, okuryazarlık, tarım ve iletişim teknolojisi- buldukları şeyleri Bahai prensiplerine dair anlayışları ile bağdaştırma meydan okumasıyla karşılaştılar. Sadece o zamanki geçerli yöntemleri benimsemek ve Bahai çabalarını hüküm süren teorilere uyarlamak için hükümetler ve vakıflar tarafından harcanmakta olan kaynakların çoğunluğu ve bu çabanın sürdürülmesine olan güven düşünüldüğünde etkilenme eğilimi büyüktü. Yine de, çalışma geliştikçe Bahai kurumları, dikkatlerini, Emrin insan potansiyelleri hakkındaki eşsiz görüşü için daha geniş dış toplumda gözlemledikleri şeyin bir parçası olabilen gelişme örnekleri tasarlama amacına çeviriyorlardı.

Birbiri ardına gelen Planların stratejisi hiçbir yerde Hindistan'da olduğu kadar etkileyici bir şekilde doğru çıkmamıştı. Oradaki toplum bir milyonu aşan inanan sayısına ulaşarak bugün Emrin bir devi haline gelmiştir. Oradaki çalışma, pek çok çeşitli kültürlere, dillere, etnik gruplara ve dini geleneklere vatan olan çok büyük bir kara parçasının geniş sahası içinde devam etmektedir. Birçok yönlerden, bu çok kutsal inanan kitlesinin deneyimi, Bahai dünyasının bu kritik otuz yıl boyunca olan uğraşlarını, tecrübelerini, aksamalarını ve zaferlerini özetlemektedir. Tescillerdeki heyecan verici artış, beraberinde dünyadaki başka yerlerde muazzam bir çapta karşılaşılan problemlerin hepsini getirmişti. Hindistan Bahai toplumunu

şimdiki yüksek yerine götüren uzun yol, bazıları zaman zaman elde mevcut idari kaynakların üstüne çıkmanın işareti olan en acı veren güçlüklerle sarılıydı. Yine de kazanılan zaferler, zamanla diğer kıtalardaki aynı meydan okumalarla mücadele eden Bahai toplumlarının çabalarını kutsayacak olan teyitlerin haberini veriyordu. 1985'e kadar, Emrin Hindistan'daki büyümesi, o kadar çok farklı bölgenin ihtiyaçlarının ve olanaklarının Milli Ruhani Mahfilin tek başına sağlayabileceğinden daha keskin bir şekilde odaklanmış dikkat istediği noktaya ulaşmıştı. Böylece, o zamandan beri diğer birçok ülkede öylesine etkili olduğunu göstermiş olan yerinden yönetim sürecini harekete geçiren yeni kurum olan Bölgesel Bahai Konseyi doğdu.

1986'da, Hindistan'da meydana gelen büyüme ve sağlamlaşma, harika "Lotus Mabedi"nin açılış töreniyle yakışır bir biçimde taçlandı. Proje her ne kadar tamamlanışının genel olarak Emir üzerinde sahip olacağı etki konusunda iyimser beklentiler doğurmuşsa da, gerçekte bu gibi en parlak umutlar son derece aşılıştır. Bugün, Hindistan'ın İbadet Evi, her gün ortalama on binin üzerinde ziyaretçi kabul ederek ve göze çarpan biçimde yayınlarda, filmlerde ve televizyon programlarında yer alarak alt kıtada ziyaretçi çeken en başta gelen yer olmuştur. Kendisi böyle muhteşem bir yapıya ilham veren ve onda cisimleşen bir Din'e gösterilen ilgi, Bahai Mabetlerinin Hz.Abdülbaha tarafından Emrin "sessiz mübelliğleri" olarak tasvir edilmesine yeni anlam vermiştir.

Hindistan Bahai toplumunun hem iç gelişimi hem de daha büyük dış toplumla ilişkisi bakımından ilerlemesi, Kasım 2000'de sosyal ve ekonomik gelişme alanında üstlenilen bir muhaceret girişimiyle örneklenmişti. Ülkedeki ilerici çevreler arasında haklı olarak kazanmış olduğu şöhretten yararlanan Mili Ruhani Mahfil, Uluslararası Bahai Toplumu'nun yeni meydana getirilen Küresel Refah Etütleri Enstitüsü ile birlikte çalışarak, "Bilim, Din ve Gelişme" konusunda bir sempozyuma ev sahipliği yaptı. Proje ülkedeki en etkili gelişme kuruluşlarından yüzden fazlasının katılmasını taahhüt etti ve ulusal medyada yer almasına ilham verdi. Sosyal ilerlemenin desteklenmesine farklı bir Bahai katkısını belirleyen olay, Afrika'da, Güney Amerika'da ve yaratıcı Bahai toplumlarının pekala Emrin büyük başarı öykülerinden biri olabilecek şeyi yönlendirmeye yardım edebildiği diğer bölgelerde aynı türden sempozyumlar için aşamayı hazırlıyordu. Bu aynı yıllarda, Asya kıtası da, Malezya Bahai toplumunun müthiş bir hızla kendi hedeflerine ulaşmış komşu ülkelere muhacirler ve gezici mübelliğler yollayarak büyüme işinin bir motoru gibi aniden ortaya çıkışını görüyordu. Bu heyecan verici ilerlemeyi mümkün kılan bir gelişme, Çin ve Hint zeminlerinden inananlar arasında kurulmuş bulunan ruhani ortaklık bağlarıydı. Malezya'ya giden ziyaretçiler, korkuyla karışık bir ifadeyle, birçok kısıtlamalar ve yetersizlikler altında çalışmasına rağmen Malezya toplumunun, Hz.Şevki Efendi'nin yazılarının Bahai tebliğ çabalarının ruhunu yakalamaya çalıştığı askeri mecazların somut haline gelecek gibi görüldüğünden bahsediyorlardı.

Yine de, ne Bahai toplumunun dünya çapında büyümesi ne de geçirmekte olduğu öğrenme süreci bu fırtınalı ve yaratıcı yılların bütün hikayesini anlatmaktadır. Bu dönemin tarihi er geç yazıldığı zaman onun en parlak bölümlerinden birisi, özellikle, savaşa, teröre, siyasi baskıya ve aşırı yokluklara uğrayan ve uygulanabilir bir Bahai ortak yaşamı kurmanın kesintiye uğrayan işine kaldığı yerden devam etmeye kararlı olup sağlam inançlarıyla bu sınavlardan çıkan Afrika'daki Bahai toplumlarının kazandığı ruhani zaferleri hikaye edecektir. Dünyanın en eski ve zengin kültürel geleneklerinden birisinin anavatanı olan Etiyopya'daki toplum, hem üyelerinin moralini hem de acımasız bir diktatörlükten gelen amansız baskıya maruz idari yapılarının tutarlılığını korumayı başarıyordu. Kıtadaki diğer ülkelerdeki dostlara gelince, onların Emre bağlılık yollarının modern tarihte nadiren eşi bulunan bir acı cehenneminden geçtiği tam olarak söylenebilir. Emrin tarihsel olayları, ruhun katıksız gücü için, gelecek nesillere ilham verip dünya çapında bir Bahai kültürünün oluşmasına paha biçilmez katkıları temsil edecek olan ve o zaman Zaire olan ülkedeki dostları içine çeken cehennem gibi bir yerden çıkan kalp cesareti ve saflığı hikayelerinden daha dokunaklı fazla tanımlığa sahip değildir. Uganda ve Ruanda gibi ülkeler, kendi unutulmaz başarılarını bu kahramanca mücadele siciline katmışlardır.

Emrin doğasında olan ve Tayland sınır boyunca Kamboçya mülteci kamplarında ortaya çıkan yenileme kapasitesinin gösterilmesi de ilham vericiydi. Bir avuç mübelliğin kahramanca çabalarıyla, insan kalbinin düşünme kapasitesinin ötesinde bir soykırım kampanyasından sağ kurtulmuş olan, sayısız sevdikleri yanında maddi güvence yolunda sahip oldukları her şeyi kaybetmiş, ancak içlerinde hala insan ruhunun ruhani

gerçeğe olan hasreti yanan insanlar arasında Mahalli Ruhani Mahfiller kuruluyordu. O türden olağanüstü bir başarı da Liberya Bahai toplumunununki idi. Evlerinden komşu ülkelere sürgüne gitmeye zorlanan bu korkusuz inananların birçoğu, Mahalli Ruhani Mahfiller kurarak, tebliğ işini sürdürerek, çocuklarının eğitimine devam ederek, zamanlarını yeni beceriler öğrenmek için kullanarak ve müzik, dans ve tiyatrodaki ülkelerine dönebilmelerine kadar umudu canlı tutmaya yardım eden ruh güçlerini keşfederek kedileriyle beraber tüm toplum yaşamlarını götürdüler.

Kitle tebliği yöntemlerindeki eğitim süreci ilerledikçe, Din'in toplumu değişiyordu. 1992'de Bahai dünyası ikinci Kutsal Yıl'ını kutladı. Bu defa ki, Hz.Bahau'llah'ın suudunun ve O'nun Misak'ının yürürlüğe girişinin yüzüncü yıldönümünü işaretliyordu. Sözlerin yapabileceğinden daha etkili bir şekilde, New York City'deki Javits Toplantı Merkezi'nde toplanan 27,000 inananın etnik, kültürel ve milli çeşitliliği—Bükreş, Buenos Aires, Moskova, Nairobi, Yeni Delhi, Panama City, Singapur, Sydney ve Batı Samoa'daki dokuz yardımcı konferansta hazır bulunan binlercesiyle birlikte—dünyanın her yanındaki Bahai tebliğ çalışmasının başarısının sağlam delilini sağlıyordu. Uydu yayını ağı Moskova'daki toplantıyı New York City'de olana bağladığında ve her yerdeki Bahailer en az on beş ülkeden yaklaşık 280 milyon kişinin ortak dili olan Rusça selamlardan büyük heyecan duyduğunda, insanlığın Hz.Bahau'llah'a cevabındaki yeni bir evreyi ilan eden etkileyici bir an meydana geliyordu.

Moskova ve Bükreş konferanslarında, Sovyet rejiminin ve onun işbirlikçilerinin baskısı altında neredeyse sönmüş olan Bahai toplumlarının bir an için yeniden doğuşu görülebiliyordu. Hayatta kalan son üç Emrin Eli'nden birisi olan ve Rusya'da yaşamış olan Ali-Akbar Furutan, o ülkenin Milli Mahfilinin törenle seçimi için seksen altı yaşında Moskova'ya geri dönmekten büyük sevinç duymuştu. Mahalli Ruhani Mahfiller yeni açılan ülkelerin tümünde birden çıkıyor ve altı yeni Milli Ruhani Mahfil seçiliyordu. Kısa bir zaman müddetinde, Emrin aynı şekilde yasaklanmış olduğu eski Sovyet imparatorluğunun güney kenarı boyunca olan ülkelerdeki muhaceret ve tebliğ aktiviteleri, çok geçmeden daha da fazla Mahalli Mahfilin ve ayrıca sekiz Milli Ruhani Mahfilin oluşmasına neden oluyordu. Bahai literatürü bir dizi yeni dile çevriliyor, Bahai kurumlarının resmen tanınmasını sağlamak için güçlü adımlar atılıyor ve Doğu Avrupa'dan ve bugün tarih olan Sovyet bloğu ülkelerinden temsilciler inanan arkadaşlarıyla beraber Emrin uluslararası düzeydeki dış ilişkiler çalışmasına katılmaya başlıyorlardı.

Din'in mesajı da giderek Çin'in birçok bölgesinde ve ayrı düşmüş Çinli nüfuslar arasında hoş karşılama görmeye başlıyordu. Bahai literatürü Mandarince diline çevriliyor, birçok Çin kentindeki üniversite toplulukları Bahai bilginler için davetler veriyor, Pekin'deki Sosyal Bilimler Akademisi bünyesinde çalışan ve saygınlığı olan Dünya Dinleri Enstitüsü'nde bir Bahai Araştırmaları Merkezi kuruluyordu. Birçok Çinli ileri gelen, Yazılar'da keşfetmekte oldukları prensipleri değerlendirirken cömert olmuşlardır. Hz.Abdülbaha'nın Çin uygarlığı ve onun insanlığın geleceğindeki rolü için yüksek övgüsü ışığında, bu zeminden gelen inananların ilerideki yıllarda Emrin zihinsel ve ahlaki yaşamına yapacakları yaratıcı katkının gerçekleşmesi beklenmeye başlanmaktadır.

Bu otuz yıllık uğraşı, öğrenme ve fedakarlığın önemi, kazanılan iç görüşlerden ve geliştirilmiş olan kaynaklardan faydalanacak bir küresel Plan tasarlama anı geldiği zaman ortaya çıktı. 1996'da Dört Yıllık Plan'a başlamış olan Bahai toplumu, 1964'de artık Hz.Şevki Efendi'nin kılavuzluk eden yönetimiyle sürdürülmeyen bu gibi girişimlerin ilkine cesaret göstermiş olan istekli fakat yeni ve deneyimsiz inananlar topluluğundan çok farklı bir toplumdur. 1996'ya kadar, bu teşebbüsün ayrı kollarının tümünü tek bir ahenkli bütünün ayrılmaz parçaları olarak görmek mümkün hale gelmişti.

Bu eğitimle beraber neyin başarıldığı hakkında çok ihtiyaç duyulan bir bakış açısı elde edilmişti. Emrin bundan önceki otuz yılda büyümesi, kendilerini değişken derecelerde Tanrı Emri ile özdeşleştirmeye sevk edilmeleri noktasında Hz.Bahau'llah'ın mesajıyla karşılaşmaktan etkilenmiş olan birkaç milyon insanın cevabını temsil etmişti. Onlar yeni bir Tanrı Elçisi'nin ortaya çıktığının bilincindeydiler, iman ruhunu yakalamışlardı ve insanlığın birliği hakkındaki Bahai öğretisinden şiddetli bir biçimde etkilenmişlerdi. Aralarındaki küçük bir azınlık bu noktayı aşabildi. Ancak genel olarak bu dostlar, aslında dışardan mübelliğler ve muhacirler tarafından rehberlik edilen tebliğ programlarının alıcılarıydı. Aralarından yeni tescilli inananların geldiği insan topluluklarının büyük güçlerinden birisi, kalıcı sosyal değişimi doğurma potansiyeline sahip olan bir kalp açıklığından kaynaklanmaktadır. Bu aynı nüfusun en büyük handikabı,

şimdiye kadar, maddi yararları ne kadar büyük olursa olsun yerli insanların ihtiyaçlarına ve günlük yaşamlarına dair gerçeklerle hiç değilde de genellikle sadece uzaktan ilgisi olan gündemlerin sürdürmüş olduğu dış etkilere maruz kalmış nesiller yoluyla öğrenilen bir pasiflik olmuştur.

Kendinden hemen önce gelenler için büyük bir ilerleme olan Dört Yıllık Plan, bu şekilde sağlanan fırsatlar ve iç görüşlerden faydalanmak için tasarlanmıştı. Toplu giriş sürecini ilerletme amacı, bu girişimin güdülen tek amacı haline geldi. Önceki Planlar esnasında öğrenilmiş olan dersler şimdi, Din'in özel görevinin kendinden emin öncülerini olarak ayağa kalkmaları için buldukları her yerde inananların kapasitelerini geliştirmeye önem veriyordu. Bu hedefi başarma aracı, önceki Planlar esnasında devamlı rötüş geçirmekteydi ve yararını göstermişti.

Emrin ilerlediği diğer yöntemlerin ve aktivitelerin çoğunda olduğu gibi, bu araç da aynı biçimde, derinleşmiş inananların "Tanrı sevgisinin gençlerini bilgi okullarında bir araya toplayıp onlara bütün ilahi delilleri ve inkar edilemez sözleri öğretmelerini, Emrin tarihini anlatıp açıklamalarını ve Vaad Edilen'in gelişile ilgili kutsal kitaplarda ve yazılarda kayıtlı ve mevcut olan kehanetleri ve delilleri de yorumlamalarını..."¹²⁶ İlahi Plan Levihleri'nde isteyen Hz.Abdülbaha tarafından daha önceki yıllarda düşünülmüştü. Bu tabiata sahip muhaceret işi ve düzenli eğitim, yüzyılın ilk yıllarında çok sevgili Sadru's-Sudur tarafından İran'da yapılmış durumdaydı. Yıllar geçtikçe kış ve yaz okulları çoğalmaktaydı ve birbirini izleyen Planlar da Bahai enstitülerinin gelişmesinde denemeyi teşvik ediyordu.

Bu son noktada, Yazıları kullanan sistematik ve başından sonuna aynı seviyede sürdürülen bir eğitim programının tasarlanıp çok geçmeden komşu ülkelerde benimsendiği Kolombiya'da 1970'lerde başlayarak, yirmi yılı aşkın bir dönem boyunca kat kat daha kayda değer ilerleme meydana geliyordu. Kolombiya toplumunun sosyal ve ekonomik gelişme alanındaki benzer çabalarından etkilenen bu önemli gelişme, çevredeki toplumun yaşamını altüst etmekte olan bir şiddet ve kanunsuzluk zeminine karşın başarılı olduğu gerçeğinde bütünüyle daha etkileyici idi.

Kolombiya başarısı, dünyada başka yerdeki Bahai toplumlarına büyük bir ilham kaynağı ve örnek oluyordu. Dört Yıllık Plan'ının bitimine kadar, yüz bini aşkın inanan üç yüzden fazla daimi eğitim enstitüsünün programlarına dünya çapında katılmıştı. Bu hedefi başarmada, bölgesel eğitim enstitülerinin çoğunluğu bu süreci, enstitünün çalışmasını mahalli seviyede aynen uygulamak üzere inananların Allah vergisi yeteneklerinden yararlanan "çalışma çemberleri" ağı meydana getirmek suretiyle daha ileri bir aşamaya taşımıştı. Enstitü çalışmasının başarısının, genel bir Bahai eğitim sisteminin biçimlenmeye başlayacağı uzun vadeli süreci kayda değer biçimde takviye etmiş olduğu şimdiden bellidir.

Bu yıllardaki uğraşlar nispeten gösterişsizse de- en azından Kahramanlık Çağı'nın standardıyla karşılaştırıldığı zaman- Hz.Şevki Efendi'nin Emrin tarihinin periyodik doğası olarak tasvir etmekte olduğu şey konusunda günümüz Bahai nesline bir vitrin sağlamaktadırlar: "...ilk etkileri yıkıcı, fakat her biri esrarengiz bir şekilde kendi şiddeti derecesindeki ilahi gücü açığa çıkararak gelişmesine taze bir kuvvet katmış, çeşitli şiddet derecelerinde bir dizi iç ve dış kriz.." Bu sözler, büyük çaplı tebliğin başlangıcını niteleyen ve Bahai toplumunu ilerlerdeki çok daha büyük meydan okumalara hazırlayan çabalar, denemeler, büyük acılar ve zaferler dizisini bakış açısına sokmaktadırlar.

Tarih boyunca insan kitleleri medeniyetin ilerlemesinde ancak izleyici olmuşlardır. Onların rolü, seçkin sınıfın sürecin kontrolünü geçici olarak üstlendiği her türlü tasarıma hizmet etmek olmuştur. Gayeleri insan ruhunun özgürlüğü olan Allah'ın peş peşe gelen Zuhurları dahi zaman içinde "kötü nefis" tarafından tutsak alındılar, insan yapımı dogma, adet, din adamı ayrıcalığı ve mezhep kavgalarında hareketsiz kaldılar ve kösteklenen nihai amaçları ile beraber sonlarına vardılar.

Hz.Bahau'llah insanlığı bu uzun süren kölelikten azat etmeye gelmiş olup, yirminci yüzyılın son yılları O'nun takipçilerinden oluşan toplum tarafından amacının gerçekleştirilebileceği vasıtalarla birlikte yaratıcı deneyime adanmıştı. İlahi Plan'ın yürümesi, bütün insan topluluğunun kendi ruhani, sosyal ve zihinsel gelişimiyle meşgul olmasından daha fazlasını gerektirmektedir. 1963'den beri Bahai toplumu tarafından karşılaşılan sınavlar, katılacak olanları bu kadar büyük bir güvene layık kılacak bir şekilde çabayı artıran ve

motivasyonu saflaştıran gerekli şeylerdir. Bu gibi sınavlar, Hz.Abdülbaha'nın o kadar emin bir biçimde tarif ettiği olgunlaşma sürecinin en sağlam delilleridirler:

Bazı hareketler ortaya çıkarlar, kısa bir aktivite dönemi gösterirler, daha sonra dururlar. Başkaları daha büyük bir gelişme ve güç ölçüsü ortaya korlar, fakat olgun gelişmeye ermeden önce zayıflar, parçalanır ve unutulup giderler... Bir başka hareket veya dava türü daha vardır ki, çok küçük ve göze çarpmayan başlangıcından itibaren evrensel boyutlarını alıncaya kadar tedricen genişleyip yayılarak sağlam ve istikrarlı ilerlemeyle devam eder. Bahai Hareketi işte bu özelliğindedir.

X

HZ.BAHAULLAH'IN ELÇİLİĞİ Bahai toplumunun kurulmasıyla sınırlı değildir. Tanrı'nın Zuhuru insanlığın bütünü için gelmiştir ve adil bir toplumun temellerini atma çabaları için cesareti ve ilhamı Onun örneğinde bulmaları ölçüsünde toplumun kurumlarının desteğini kazanacaktır. Bu paralel ilginin önemini takdir etmek için sadece, Hz.Bahau'llah'ın Kendisini, hükümet yetkilileri, düşünce liderleri, çeşitli azınlık gruplardaki seçkin şahsiyetler ve Osmanlı İmparatorluğu'nda hizmete tahsis edilmiş yabancı hükümet temsilcileri ile dostluk kurma ilişkilerine adanmış hatırlanmalıdır. Bu çabanın ruhani etkisi, Ali Paşa ve İran'ın İstanbul büyükelçisi Mirza Hüseyin Han gibi şiddetli düşmanlar tarafından bile O'nun karakterine ve prensiplerine yapılan övgülerde göze çarpar. Mahkumunu Akka'daki ceza sömürgesine sürgüne gönderen ilki, bununla birlikte O'nu, Sadrazamın düşüncesine göre öğretmenleri "büyük saygıya layık" olan, "çok seçkin, örnek davranışlı, çok ılımlı bir insan ve son derece saygın bir şahsiyet" olarak tanımlamaya sevk olmuştur. Entrikalarının Ali Paşa ve çalışma arkadaşlarının düşüncelerini zehirlemesinin başlıca sorumlusu olan ikincisi, sonraki yıllarda, Düşmanın manevi ve entelektüel itibarını ve İstanbul'da oturan diğer vatandaşlarının çoğunu niteleyen açgözlülük ve sahtekarlık şöhretinin İran-Türk ilişkilerine verdiği zararı açıkça itiraf etmiştir.

Başlangıçtan itibaren Hz.Abdülbaha, yeni bir dünya düzeninin meydana getirilmesi çabalarına yoğun ilgi gösteriyordu. Örneğin, Onun Kuzey Amerika'da ziyaretinin amacı hakkında ilk alenen söylediği sözlerinin, Lake Mohonk Barış Konferansı organizasyon komitesinin Onu bu uluslararası toplantıya hitap etmesi için davetinde özel etkisinin olması anlamlıdır. O, Lahey'deki Merkezi Sürekli Barış Örgütü'nü de çok teşvik etmişti. Bununla birlikte, yaptığı tavsiyede samimi idi. Lahey örgütünün İcra Kurulu'nun savaş esnasında Ona yazmış olduğu mektuplar, organizatörlerinin dikkatini amaçlarının gerçekleşmesi için Hz.Bahau'llah'ın tek başına bir temel sağlayabilecek ruhani gerçekler hakkındaki açık düşüncelerine çeken bir cevap fırsatı sağlıyordu:

Ey insanlık dünyasının hayırseverliğinde önde gelen saygıdeğer kişiler!... Şimdi, Genel Barış çok önemli bir iştir ve büyük işin temelini oluşturan vicdan birliğine gereksinme vardır, ki böylece, temel sağlam ve bina sarsılmaz olabilsin.... Bugün, şeylerin gerçeğini kuşatan Tanrı Kelimesi'nin gücünden başka hiçbir şey düşünceleri, akılları, kalpleri ve ruhları tek bir Ağacın gölgesi altına getiremez. O, her şeye nüfuz edici, ruhların canlandırıcısı, insanlık dünyasının koruyucusu ve deneticisidir.

Bundan başka, Hz.Abdülbaha'nın hem Kuzey Amerika'da hem de Avrupa'da birlikte sabırlı saatler geçirdiği sözü geçen kişilerin- özellikle dünya barışı ve hümanizm amacını desteklemek için çabalayan bireylerin- listesi, Onun, Emrin bir bütün olarak insanlık için sahip olduğu sorumluluğun farkında olduğunu yansıtmaktadır. Suudunun akla getirdiği olağanüstü tepkinin ispatladığı gibi, O, yaşamının sonuna kadar bu yolu izledi.

Hz.Şevki Efendi görevinin başlamasından hemen sonra bu mirası sürdürdü. 1924 yılında, Amerikalı bir inanan olan Jean Stannard'ın "Uluslararası Bahai Bürosu" kurma ilgisini, Milletler Cemiyeti merkezinin olduğu Cenevre'de ona bu konuda tarifte bulunarak teşvik etti. Büro hiçbir idari yetki uygulamamakla birlikte, Emrin Velisi'nin sözleriyle "Hayfa ile diğer Bahai merkezleri arasında aracı görevi" görüyor ve Avrupa'nın merkezinde bir bilgi "dağıtım merkezi" olarak hizmet ediyordu. Onun bu rolü, Cemiyet'in yayın evi Büro'nun faaliyetleri hakkında bir röportaj talep edip yayınladığında resmen tanındı.

Emrin tarihinde her zaman görüldüğü gibi, beklenmedik bir kriz, Bahailerin uluslararası seviyede daha geniş dış toplumla ilişkisini oldukça ilerletmeye hizmet etti. 1928'de Hz.Şevki Efendi, Bağdat Ruhani Mahfili'ni, Şii muhalifler tarafından Hz.Bahau'llah'ın o şehirdeki Evine el konulmasına karşı Cemiyet'in Daimi Mandalar Komisyonu'na başvuruda bulunması için teşvik etti. Cemiyet'in Konseyi yapılan yanlışı kabul ederek, Mart 1929'da İngiliz mandası yetkilisinden, "Müracaat Sahiplerinin uğradığı haksızlığın derhal telafi edilmesi maksadıyla" Irak hükümetine baskı yapmasını istedi. Kralın kendisi tarafından resmi bir güvencenin ihlal edilmesi dahil Irak hükümetinin tekrarlanan kaçışları, bugüne kadar düzeltilmemiş kalan bir durum olan, Evi Ona el koyanların eline bırakarak Mandalar Komisyonu'nun arka arkaya toplantılarıyla yıllar boyu uzayıp giden bir hal ile sonuçlandı. Bu başarısızlıktan yılmayan Hz.Şevki Efendi, Bahai toplumunun dikkatini bu kampanyanın Emir adına kazanmış olduğu tarihi avantaja çevirdi. Daha önce Sünni Müslüman mahkemesinin bir Mısır Bahai toplumunun evlilikle ilgili talebini reddetmesinde olduğu gibi, Emrin Velisi şunları söylüyordu:

Şu kadarını belirtmek yeter ki, bütün bu bitmez tükenmez gecikmelere, itirazlara ve savsaklamalara ... rağmen, bu unutulmaz muhakemenin ve hakikat ve adalet davasının dünyanın en yüksek mahkemesinde savunulmasının Emre kazandırdığı tanıtım, dostlarında hayranlık yaratacak ve düşmanlarını endişeye sevkedecek kadar geniş oldu..

Birleşmiş Milletler'in doğuşu, toplum yaşamı üzerine ruhani bir etki uygulama yönündeki çabaları için Emre çok daha geniş ve daha etkin bir forum açıyordu. 1947 yılında, Birleşmiş Milletler'in özel "Filistin Komitesi" Emrin Velisi'nin manda altındaki bu mıntıkanın geleceği hakkındaki görüşlerini sordu. Onun bu isteğe cevabı, Emrin tarihi ve öğretileri hakkında yetkili bir açıklama göndermesi için kendisine bir fırsat sağladı. Aynı yıl, Hz.Şevki Efendi'nin teşvikleriyle Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada Milli Ruhani Mahfili, bu uluslararası kuruluşa, sonraki yıllarda Bahai yazarların ve sözcülerin çalışmasına ilham verecek olan "İnsan Yükümlülükleri ve Hakları Hakkında Bir Bahai Bildirgesi" başlıklı bir doküman sundu. Bir yıl sonra, o zaman var olan sekiz Milli Ruhani Mahfil, sorumlu Birleşmiş Milletler kurulundan uluslararası bir sivil toplum kuruluşu olarak "Uluslararası Bahai Toplumu" için itimatname temin etti.

Emrin Velisi'nden bu tür destek alan sadece Emrin yeni uluslararası düzenle yavaş yavaş ortaya çıkan ilişkisi değildi. Bahai Dininin I. Yüz Yılı'nın sayfaları ve Amatul Baha'nın Emrin Velisi ile ilgili hatıraları, sözü geçen kişilerin ve kuruluşların Hz.Şevki Efendi tarafından kullanılan inisiyatiflere verdikleri cevaplar ve Bahai temsilcilerin katılmaya davet edildikleri dünyanın her yerindeki programlar için referanslarla doludur. Tarihin bakış açısından insan, bu nispeten önemsiz fırsatların birçoğu ile, görevi yalnız insanlığın geleceği için çok büyük öneme sahip olmayıp aynı zamanda etrafında beliren olayların göreceli anlamını da tam olarak anlayan bir şahsiyetin onlara verdiği önem arasındaki muazzam farklardan etkilenmektedir. Bahai toplumuna bu özenli sicilde verilmiş olan şey, gösterişsiz başlangıçlardan doğan çoğalan fırsatlara karşı çizmesi gereken yol için bir rehberdir.

İtimatname elde etmesinden itibaren Uluslararası Bahai Toplumu Birleşmiş Milletler'in işlerinde faal bir rol oynamaya başlıyordu. Ona çok takdir kazandıran bir aktivite, genişleyen Bahai Mahfilleri ağı vasıtasıyla Birleşmiş Milletler'in kendisi hakkında genele bilgi sağlamak için yürütülen ve dünyanın her tarafında mücadele veren Birleşmiş Milletler kurumlarına cömert destek sağlayan bir programdı. Toplum 1970 yılına kadar Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi'nde (ECOSOC) danışmanlık statüsü sağlamıştı. Bunu, 1974'de Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) ile resmi ilişki sağlanması ve 1976'da Birleşmiş Milletler Çocuk Fonu'nda (UNICEF) danışmanlık statüsünün kazanılması izledi. Bu yıllar esnasında geliştirilen sözü geçerlik ve uzmanlık, Toplum'un Birleşmiş Milletler'in sırasıyla İran'da ve Fas'ta eziyet çeken inananların adına müdahale etmesini sağlamada başarılı olduğu 1955 ve 1962'de kapasitelerini ortaya koyuyordu.

1980'de, Milli Ruhani Mahfillerin ve Toplum'un Birleşmiş Milletler Ofisi'nin sabırlı dış ilişkiler aktiviteleri, aniden gelişmelerinin yeni bir aşamasına itiliyordu. Buna sebep olan şey, İran'ın Şii din adamlarının Emri doğduğu ülkede yok etme girişimi idi. Bunun, Emrin zalimleri kadar onun savunucuları tarafından da tahmin edilmeyen sonuçları oldu.

Emrin beşîğindeki inananların inançlarından dolayı aralıklarla eziyet çektikleri uzun yıllar boyunca, bu saldırıları kışkırtan ve başını çeken mollalar, ülkenin birbirini izleyen hükümdarlarıyla birlik içinde hareket ediyorlardı. Otoriteleri bakımından görünüşte mutlak olan ikincisi, aslında, onları özellikle Batılı hükümetlerden gelen dış baskılara maruz bırakan siyasi hesaplara bağılıydılar. Bu yüzden, Rus, İngiliz ve diğer diplomatik misyonlarca dile getirilen büyük ayıplama, arzusunun karşın Nasıreddin Şah'ı, 1850'lerin başlarında o kadar çok inananın yaşamını alan ve Hz. Bahauallah'ınkini de tehdit eden şiddet çığlığına sona erdirmeye sevk etmişti. Yirminci yüzyılda Şah'ın Kaçar halefleri, yabancı hükümetlerin bu görüşünü yatıştırma ile alakadar olmuşlardı. Bu model, Bahai karşıtı bir şiddet dalgasını onaylaması için mollalar tarafından ikna edilen Pehlevi şahlarının ikincisinin, Birleşmiş Milletler'in karşı çıkması ve Amerikan hükümetinin itirazları ile kampanyayı hemen durdurmaya zorlandığı 1955 yılında tekrarlanıyordu. Her iki müdahale gelecekteki şeylerin habercileriydi.

Din adamlarının davranışları üzerindeki bu gibi dizginlemeler 1979 İslam devrimi ile ortadan kaldırılmış gibi göründü. Aniden, mollalar kendi adaylarını yeni cumhuriyetteki en yüksek mevkilere atayarak ve sonunda bu görevleri doğrudan ele alarak kendileri iktidar oldular. Sadece kıdemli din adamlarının isteklerine uyan "devrim mahkemeleri" kuruldu. Şahın gizli polisinden çok daha etkili ve tamamen acımasız bir "devrim muhafızları" ordusu toplum yaşamının her safhasına egemen oldu.

Yeni yönetim kastının dikkati en çok yabancı hükümetlerden geldiğine inandıkları tehditler üzerinde odaklanmakla birlikte, içindeki sözü geçen unsurlar nihayet İran Bahai toplumunu yok etme fırsatını gördüler.¹³⁷ Arkadan gelen kampanyanın üzücü ayrıntılarını burada tekrar gözden geçirmeye gerek yoktur. Onların önemi daha ziyade bu saldırılara ülkenin her yerindeki binlerce Bahai birey- erkek, kadın ve çocuk tarafından verilen karşılıkta bulunmaktadır. Yaşamları pahasına bile olsa inançlarında uzlaşmayı reddetmeleri, dünyanın her yerindeki inanan arkadaşlarında bu fedakarlıkların yapılmakta olduğu Emre karşı artan bir bağlılık uyandırdı. Ancak, bu olaylardan etkilenenler sadece Din'in üyeleri değildi. Yıllar önce, 1889'da, Emrin ilk inananlarının kahramanlığının seçkin bir Batılı yorumcusu, ilk inananların çektikleri eziyetleri ileriye gören bir şekilde yazmıştı:

Bu harikulade hareketi tamamen kendi karakteriyle damgalayan, umutsuzluk tanımayan ümitleri, soğumak bilmeyen sevgileri, tereddüt bilmeyen sadakatleri olanların yaşamları ve ölümleridir.... Bunların katlanmış olduklarına dayanmak önemsiz ya da basit bir şey değildir ve mutlaka onların yaşamın kendisine değer saydıkları şeyi anlamaya çalışmaya değer. İnandığım gibi Babi [aynen alınmıştır] inancının gelecekte yapacağı güçlü etki ve de muhtemelen onun ölü bir kimseye verebileceği yeni yaşam ile ilgili hiçbir şey söylemiyorum; çünkü, başarısın ya da başarısın, Babi şehitlerin muhteşem kahramanlığı ebedidir ve yok edilemez.... Fakat size nakletmiş olmayı ümit edemediğim şey, bu insanların korkunç ağırbaşlılığı ve başka vasıflarla birleşen bu ağırbaşlılığın onlarla fiilen temasta bulunmuş olan birisi üzerinde uyguladığı tarif edilemez etkidir.

Bu sözler, İslam devrimi yıllarında Bahai olmayan gözlemciler arasında benzer bir duyarlılığın yükselişine işaret ediyordu; bu, Emrin bilinmezlikten çıkışını sevk eden en güçlü etkilerden birisi olacaktı. Bu ilk sözlerde de, daima Emrin beşîğinde söz konusu olan şeyin temelde ruhani tabiatı yakalanmaktaydı. Bu zulmün anlamsız vahşiliğine karşı tiksinden ötesinde, büyüyen bir yabancı görüş kitlesi İranlı Bahailerin verdiği karşılıktan derinden etkilenmişlerdir.

Yirminci yüzyıl ne yazık ki sayısız baskı kurbanının acısı altında ezilmiştir. Bahailerin durumunu eşsiz kılan şey, acıya katlanmış olanların benimsediği tutumdur. İranlı inananlar kurbanların çok iyi bilinen rolünü kabul etmeyi reddettiler. Onlardan önce Emrin Kurucuları gibi, kendileri ve düşmanları arasındaki büyük meselenin ahlaki sorumluluğunu üzerlerine aldılar. Bu karşılaşmanın şartlarını hızla belirleyen devrim mahkemeleri veya devrim muhafızları değil, onlardı ve bu olağanüstü başarı, durumu Bahai Dini'nin dışından gözleyenlerin sadece kalplerini değil düşüncelerini de etkiliyordu. Zulmedilen toplum ne zalimlerine saldırıyor ne de bu krizden siyasi bir yarar arıyordu. Onun başka ülkelerdeki Bahai savunucuları da, intikam içermeyen bir durum olan İran anayasasının dağılmasını istemiyorlardı. Herkes sadece adalet – İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi tarafından garanti edilen, uluslar toplumu tarafından onaylanan, İran

hükümeti tarafından onanan ve birçoğu İslami anayasanın maddelerine bile dahil edilen hakların tanınmasını—istiyordu.

Bu kriz Bahai dünyası için olağanüstü başarılı çalışmaları harekete geçirdi. Ülkelerinin hükümet yetkilileriyle bir çalışma ilişkisi geliştirmede fazla ya da hiç deneyimi olmayan Milli Ruhani Mahfillerden uluslararası insan hakları sisteminin çeşitli seviyelerindeki çözümler için hükümet desteği talep etmeleri istendi ve onlar da bunu üstün başarıyla yaptılar. Aralıksız yirmi yıl boyunca her sene, İranlı Bahailerin durumu, birbiri ardına kararlarla destek toplayan, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu tarafından atanan raportörlerin görevlerinde Bahai şikayetlerine ilgi sağlayan ve bu ilerlemeleri Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun Üçüncü Komitesi'nin kararlarıyla pekiştiren uluslararası insan hakları sistemi vasıtasıyla ilerliyordu. İran hükümetinin Bahai vatandaşlarına davranışıyla ilgili uluslararası kınanmadan kaçmak için her girişimi, Bahai meselesinin Komisyon'da temsil edilen anlayışlı devletlerin sürekli çoğunluğundan aldığı desteği sarsmıyordu. Bu başarı, Komisyon'un devamlı değişen üyeleri bağlamında tümüyle daha dikkate değerdi ve milyonlarca kurbanı etkileyen başka ülkelerdeki insan hakları suiistimallerini dahil eden zahmetli bir gündemdi.

İran hükümetine yapılmakta olan doğrudan baskı ile aynı zamanda, bu dava gazetelerde, dergilerde, radyo ve televizyonlarda, dünyanın her tarafında eş görülmemiş tanıtım sağlıyordu. Uluslararası okuyucuya sahip The New York Times, Le Monde ve Frankfurter Allgemeine Zeitung gibi gazeteler, bu zulme geniş yer veriyorlar ve Avustralya, Kanada, Amerika Birleşik Devletleri ve birçok Avrupa ülkesindeki televizyon ağları derinlemesine ve dergi formatlı sunular gösteriyorlardı. Suiistimler genelde sert makalelerle kınanıyordu. İnsan Hakları Komisyonu'nda etkili müdahale sağlama çabalarına bu şekilde verilen destekten başka, bu gibi tanıtımın, genellikle ilk kez olarak ve on milyonlarca insandan oluşan bir kitleye Bahai öğretileri ve inancı hakkında doğru ve takdirkar bilgi sunma etkisi vardı. Hem tanıtımın hem de Birleşmiş Milletler sistemi vasıtasıyla sürdürülen kampanya, dünyadaki sözü geçen yetkililere kendilerinin hem Emrin öğretilerini hem de Bahai toplumunun karakterini yargılaması için sürekli bir olanak sağlıyordu. Zulümden dolayı baş gösteren bir problem, kendilerini ya muhacirler olarak hizmet etmekte oldukları ülkelerde geçerli pasaportlar olmaksızın zor durumda bulan ya da onların veya ailelerinin soykırımın hedefleri olarak seçilmiş olmaları nedeniyle İran'dan kaçmaya zorlanmış olan birkaç bin İranlı Bahai'nin karşı karşıya kaldığı durumdu. 1983'de, hükümetin Milli Ruhani Mahfil tarafından yapılan anlatımlara özellikle duyarlı olduğu Kanada'da bir Uluslararası Bahai Mülteci Ofisi kuruldu.¹³⁹ Gelecek birkaç yıl boyunca, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komisyonu'nun yardımıyla, bir dizi başka ülkeler aynı biçimde kapılarını, birçoğu yeni yerleşim yerlerindeki muhacir hedeflerini yerine getiren on binden fazla İranlı Bahai'ye açıyordu.

Bu uzun süren uğraştan sadece Bahai toplumu değil, Birleşmiş Milletler'in insan hakları sisteminin kendisi de yararlandı. Başlangıçta, İslam devriminin ardından, İran'daki inananlar toplumu hayatta kalmasına karşı bir tehditle karşılaşmıştı. Zamanla, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu, bazı dış gözlemciler için çalışmaları ne kadar yavaş ve nispeten hantal görünse de, İran rejimini bu en kötü zulme bir son vermeye mecbur etmeyi başardı. Bu şekilde, "İranlı Bahailerin olayı" hem Komisyon hem de Bahai Dini için bir zaferi gösteriyordu. O, tarihin çağlar boyu kayıtlı sayfalarını karartmış olan baskı örneklerini kontrol altına almak için, bu amaçla meydana getirilen mekanizma vasıtasıyla hareket ederek, uluslar toplumunun gücünün şartırtıcı bir kanıtı olarak hizmet etti.

Bu durum, Emrin aktivitelerinin, bu çabaların meydana geldiği daha geniş dış toplumun yaşamıyla ilgisine dikkati çekmektedir. Dünya barışı ile birlikte uluslararası toplumun İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve ilgili sözleşmelerindeki idealleri gerçekleştirmek üzere etkili tedbirler alma ihtiyacı, tarihindeki bu anda insanlığın karşı karşıya olduğu acil bir meydan okumadır. Dünyada, dini, etnik veya milli önyargılardan dolayı azınlık nüfusların hala bazı tür temel insani ihtiyaçlardan yoksun bırakıldığı nispeten az yer vardır. Gezegen üzerindeki hiçbir insan topluluğu bu meseleyi Bahai toplumundan daha iyi anlamamaktadır. O, yasal ya da moral hiçbir akla yatkın gerekçenin olmadığı kötü davranışa katlanmıştır—bazı ülkelerde katlanmaya devam etmektedir; kin ve kisasın ruhu kemirici olduklarına dair inancına sadık kalırken şehitler vermiştir ve gözyaşları dökmektedir; ve birkaç toplumun yapmış olduğu gibi, herhangi bir türden şiddet içermeyen siyasi partizanlığa karışmadan, Birleşmiş Milletler'in insan hakları sisteminin bu sistemin

yaratıcıları tarafından istenildiği tarzda nasıl kullanılacağını öğrenmiştir. Bu deneyimden yararlanarak, kendinin mümkün her türlü pratik yardımını sağlayıp yirmi ülkedeki hükümetleri insan hakları konusunda genel eğitim programları oluşturmaya teşvik edecek bir programa girişmiştir.¹⁴⁰ Dünyanın her tarafında, özellikle kadınların ve çocukların haklarını ilerletmede aktiftir. Hepsinden önemlisi, sinesi dışındaki sayısız insanın cesaret ve ümit aldığı kardeşliğini canlı bir örneğini sağlamaktadır.

İran krizi baş göstermeye başlarken, Yüce Adalet Evi aniden Bahai toplumunun dış ilişkiler çalışmasını bütünüyle yeni bir seviyeye taşıyordu. 1985’de, insanlığın geneline hitap eden Vaat Edilen Dünya Barışı bildirisi, Milli Ruhani Mahfiller aracılığıyla yayınlandı. Adalet Evi onun içinde, tahrik edici olmayan ancak uzlaşmaz terimlerle, toplumun evriminin bir sonraki aşaması olarak uluslararası barışın geleceğine dair kesin Bahai inancını bildiriyordu. Bu uzun zamandır beklenen gelişmenin alması zorunlu biçimin, çoğu konunun sıradan bir şekilde tartışıldığı siyasi koşulların çok ötesine geçen unsurları da kaydediliyordu. Şu sonuca varıyordu:

Bahai toplumunun tecrübesi, [insanlığın] bu büyüyen birliğ[in]e bir örnek olarak görülebilir.... Eğer Bahai tecrübesi, insan ırkının birleşmesi ümidini kuvvetlendirecek herhangi bir katkıda bulunabilirse, bunu incelenecek bir model olarak önermekten mutlu oluruz..

Bu yayının ilk amacı Bahai kurumlarına ve birey inananlara hükümet yetkilileri, sivil toplum kuruluşları, medya ve sözü geçen kişiler ile etkileşimleri için tutarlı bir görüşme çizgisi sağlamak olmakla birlikte, tamamlayıcı bir etkisi de, Bahai toplumunun kendisinin birkaç önemli Bahai öğretisindeki yoğun ve devam eden bir eğitimini harekete geçirmektir. Bu dokümandaki fikirlerin ve bakış açılarının tesiri, çok geçmeden kendini konvensyonlarda, yayınlarda, yaz ve kış okullarında ve her yerdeki inananların genel konuşmalarında geniş çapta hissettiriyordu.

Birçok yönlerden, Vaat Edilen Dünya Barışı’nın, 1985’den itibaren olan yıllarda Birleşmiş Milletler ve bağlı kuruluşlarıyla Bahai etkileşiminin gündemini belirlemiş olduğu söylenebilir. Halihazırda kazanmış olduğu üne dayanarak, Uluslararası Bahai Toplumu sadece birkaç yıl içinde sivil toplum kuruluşlarının en sözü geçenlerinden birisi oldu. Tamamen tarafsız olduğu ve öyle kabul edildiği için, büyük toplumsal ilerleme meseleleri konusunda uluslararası çevrelerdeki karmaşık ve genellikle gergin görüşmelerde arabuluculuk yapan bir taraf olarak güvenilmektedir. Bu ün, Toplum’un prensip olarak, kendi taraflı programlarında ısrar etmek üzere böyle bir güvenden faydalanmaktan çekindiği gerçeğinin takdir edilmesiyle pekiştirilmiştir. 1968’e kadar, bir Bahai temsilci Sivil Toplum Kuruluşları İcra Kurulu’nda üyeliğe seçilmiş ve sonradan başkan ve başkan yardımcılığı görevlerinde bulunmuştu. Bu noktadan itibaren, Toplum’un temsilcileri kendilerini, gittikçe geniş bir kurum alanının toplantıya davet edicileri veya başkanları olarak görev yapmaları istenir buluyordu: komiteler, görev güçleri, çalışma grupları ve danışma kurulları. Geçen dört yıl boyunca, Toplum’un Ana Temsilcisi, Birleşmiş Milletler’e bağlı sivil toplum gruplarının merkezi koordinasyon kurumu olan Sivil Toplum Kuruluşları Konferansı’nın yönetici sekreteri olarak hizmet etmiştir.

Uluslararası Bahai Toplumu’nun yapısı, çalışmasına kılavuzluk eden prensipleri yansıtmaktadır. Sadece başka bir çıkar lobi grubu olarak etiketlenmekten kaçmıştır. Toplum, Birleşmiş Milletler Ofisi ile Halkla İlişkiler Ofisi’nin uzmanlığından ve idari kaynaklarından tam olarak yararlanırken, benzeri sivil toplum kuruluşları tarafından, esasen insanlığın bir kesitinin temsilcisi olan demokratik şekilde seçilen bir milli “konseyler” “birliği” olarak tanınmaya başlamıştır. Uluslararası olaylar için Bahai delegasyonları genellikle, görüşmeye tabi konularda deneyimli olan ve bölgesel bakış açıları sağlayabilen çeşitli Milli Ruhani Mahfiller tarafından görevlendirilen üyeleri içermektedir.

Emrin toplumun yaşamıyla ilişkisinin bu özelliği—ki burada harekete geçirici prensip ve işleyiş yöntemi meselelere birleşik bir yaklaşımın iki boyutunu temsil etmektedir—Birleşmiş Milletler tarafından 1990 ila 1996 yılları arasında düzenlenen dünya zirveleri ve ilgili konferans serilerinde etkisini göstermiştir. Hemen hemen altı yıllık bu sürede, dünyanın siyasi liderleri, yirminci yüzyılın sonuna yaklaşırken insanlığın karşı karşıya olduğu büyük meydan okumaları görüşmek üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri’nin himayesinde defalarca bir araya geldiler. Hiçbir Bahai, bu tarihi toplantıların ana konularını, gündemin

Hız.Bahauallah'ın başlıca öğretilerini ne kadar yakından aksettirdiğinden etkilenmeden tekrar gözden geçiremez. O'nun suudunun yüzüncü yıldönümünün, Bahailer için, bu toplantılara sadece belirtilen hedeflerinin ötesinde ruhani anlam vererek sürecin orta noktasında olması gerektiği uygun görünüyordu. Bu toplantılar arasında, Tayland'daki Dünya Herkes İçin Eğitim Konferansı (1990), New York'taki Dünya Çocuk Zirvesi (1990), Rio de Janeiro'daki Birleşmiş Milletler Çevre Konferansı (1992), Viyana'daki acı dolu ve karmakarışık Dünya İnsan Hakları Konferansı (1993), Kahire'deki Uluslararası Nüfus Konferansı (1994), Kopenhag'daki Dünya Sosyal Kalkınma Zirvesi (1995) ve Pekin'deki özellikle canlı Dördüncü Dünya Kadın Konferansı,¹⁴¹ dünya insanlarına acı veren problemler hakkındaki bu küresel tartışma sürecinin parlak noktaları olarak göze çarpmaktadır. Aynı zamana rastlayan sivil toplum konferanslarında, pek çok ülkeden gelen üyelerden oluşan Bahai delegasyonları, meseleleri hem ruhani hem de sosyal bakış açısına koyma fırsatına sahip oldular. Toplum'un benzer yüzlerce sivil toplum kuruluşu arasında sahip olduğu güvenin kanıtı, Bahai delegasyonların defalarca, sırf sunumların basılı kopyalarını dağıtmaktan ziyade konferanslara podyumdan hitap etmeleri için çok değer verilen bir fırsat sağlanacak olan az sayıda üye gruplar arasına alınmaları için emsalleri tarafından seçilmeleri idi.

Yüzyılın bitiş yılları boyunca, birçok Milli Ruhani Mahfil dış ilişkiler alanında kendi etkileyici zaferlerini kazandılar. İki göze çarpan örnek, bu ilerlemelerin karakterini ve önemini belirtmektedir. Birincisi, seçimle belirlenen Bahai kurumlarının doğasına, Alman medeni kanunun gereksinmelerine teknik olarak uygun olmadığı gerekçesiyle yerel yetkililer tarafından meydan okunduğu Almanya'nın Milli Ruhani Mahfili tarafından başarıldı. Tübingen Bahaileri Mahalli Ruhani Mahfili'nin bu hükme karşı başvurusunu onaylarken Almanya'nın anayasal Yüksek Mahkemesi, Bahai İdare Düzeni'nin bu Din'in yapısal bir özelliği olduğu ve bu sıfatla Bahai inancından ayrılmaz olduğu kararını verdi. Yüksek Mahkeme, kilise muhaliflerinin Emri bir "kült" veya "mezhep" olarak uzun zamandır bilerek yanlış tanıtmaya çalıştığı bir toplumdaki geniş etkilere sahip bir karar olan, Bahai Dini'nin kendisinin bir din olduğu kanıtını ileri sürerek davada yargı hakkı almasını doğruluyordu. Nihai karar lisanını tekrarlamaya değer:

...bir din olarak Bahai Dini'nin ve bir din toplumu olarak Bahai Toplumu'nun karakteri, fiili günlük yaşamda, kültürel gelenekte ve hem genel halk hem de mukayeseli din bilimi anlayışında ortadadır.

Dış ilişkiler alanında Bahai tarihinde şimdiye kadar eşsiz olan bir zafer kazanmak Brezilya Bahai toplumuna bırakılmıştı. 28 Mayıs 1992'de, ülkesinin en yüksek yasama organı olan Parlamento, Suudu'nun yüzüncü yıldönümünde Hız.Bahauallah'ı anmak için özel bir oturum düzenledi. Meclis Başkanı, Yüce Adalet Evi'nden gelen bir mesajı okudu ve bütün partilerin temsilcileri, Din'in ve Kurucusu'nun insanlığın refahına katkısını teyit etmek için teker teker ayağa kalktılar. Ünlü bir milletvekilinin etkileyici hitabı, Bahai öğretilerini "tek bir Kişinin kaleminden çıkan en devasa ilahiyat eserleri" olarak tanımlıyordu.

Emrin ve başarmaya çalıştığı işin doğası ile ilgili olan ve dünyanın büyük devletlerinin ikisinin yaptığı gibi sırasıyla en yüksek yargı ve yasama seviyelerinden gelen bu gibi takdirler, tebliğ alanında kazanılanlar kadar onların yollarında önemli olan ruhani zaferlerdi. Onlar, Hız.Bahauallah'ın şifa veren nüfuzunun toplumun kendi yaşamına etkimeye başladığı kapıları açmaya yardım etmektedirler.

XI

HZ.ABDÜLBAHA, ONU DİNLEYENLERİN toplumun yaklaşan değişimini yakalamaları için ışık imajını kullanıyordu. Onun ilan ettiği birlik, insan çabasının bütün biçimlerini aydınlatan ve ilerleten güçtür. Açılmakta olan çağ, insanlığın birliğinin evrensel tanınmasının başarılacak olması nedeniyle gelecekte “aydınlık yüzyıl” olarak sayılmaya başlayacaktı. Yerindeki bu temelle beraber, adalet prensiplerini somutlaştıran evrensel bir toplum kurma süreci başlayacaktır.

Bu vizyon, Hz.Abdülbaha tarafından bazı Levihlerde ve hitaplarda açıkça belirtiliyordu. En geniş ifadesi, Hz.Abdülbaha tarafından Bağımsız İskoçya Kilisesi’nin eski Başkanı’nın eşi olan Jane Elizabeth Whyte’e hitap edilen bir Levih’de yer almaktadır. Whyte, Bahai öğretilerinin ateşli bir sempatizanıydı, Hz.Abdülbaha’yı Akka’da ziyaret etmişti ve daha sonra Onu Edinburgh’da karşılayan özellikle samimi bir kabul töreninin düzenlemelerini yapacaktı. Hz.Abdülbaha, iyi bilinen “mumlar” mecazını kullanarak, Mrs. Whyt’a şunları yazıyordu:

Ey saygıdeğer bayan!... Bu büyük [birlik] ışığın[ın] eserleri tan vaktindeki parıltılar gibi dünya ufuklarında görünmüştür. Birinci mum, siyaset alanında birliktir ve bunun az bir belirtisi açığa çıkmıştır. İkinci mum, büyük işlerde görüş birliğidir; pek yakında onun eserleri de görünecektir. Üçüncü mum, özgürlük birliğidir; o da kesinlikle sağlanacaktır. Dördüncü mum, din birliğidir; bu ana temeldir, Allah’ın gücüyle bu birlik dünyada gerçekleşecektir. Beşinci mum, ülke birliğidir. Bu çağda bu birlik ve beraberlik son derece güçlü olarak görünecektir. Sonunda, dünyanın tüm milletleri kendilerini tek bir ülkenin halkı olarak sayacaklardır. Altıncı mum, insan cinsinin birliğidir; yeryüzünde olan insanlar aynı cinsten gibi olacaklardır. Yedinci mum, dil birliğidir. Şöyle ki, tüm insanların onu öğrenip onunla birbirleriyle konuşacağı bir dil seçilecektir. Burada söylenen konuların tümü kesinlikle gerçekleşecektir. Çünkü, Tanrı Melekutu’nun gücü bunu destekleyecektir..

Bu olağanüstü belgede kapsanan vizyonun tam olarak gerçekleşmesi on yıllar, belki de çok daha uzun bir süre alacak olmakla birlikte, vaat ettiği şeyin temel özellikleri bugün dünyanın her tarafında kabul edilmiştir. Tasavvur edilen bu büyük değişikliklerin birkaçında- ırk birliği ve din birliği- Hz.Abdülbaha’nın sözlerinin maksadı açıktır ve ilgili süreçler, bazı bölgelerdeki direnç ne kadar büyük olabilse de çok ilerlemiştir. Bu büyük ölçüde dil birliği için de doğrudur. Ona olan ihtiyaç, Birleşmiş Milletler’i ve sivil toplumun çoğunu birkaç “resmi dil” kabul etmeye mecbur etmiş olan koşullarda yansıdığı gibi, bugün her tarafta kabul edilmiştir. Uluslararası anlaşmayla bir karar alınıncaya kadar, Internet, hava trafik yönetimi, çeşitli türlerden teknolojik sözcük dağarcıklarının gelişmesi ve evrensel eğitimin kendisi gibi gelişmelerin etkisi, İngilizce’nin bir yere kadar bu boşluğu doldurmasını mümkün kılmıştır.

Yirminci yüzyılın başlangıcındaki en idealist tutkuların bile bağlantı kurmaktan yoksun kaldığı bir kavram olan “büyük işlerde görüş birliği”, başta çok büyük sosyal ve ekonomik gelişme programlarında, insani yardımda ve gezegenin çevresinin ve okyanuslarının korunmasına olan ilgide olmak üzere büyük ölçüde her yerde göze çarpıyordu. “Siyaset alanında birliğe” gelince, Hz.Şevki Efendi bu bahsin, şimdiki aşaması Birleşmiş Milletler’in kurulması olan gelişen bir süreç, bağımsız devletlerin kendi aralarında başaracakları birlik için olduğunu açıklamıştır. Diğer taraftan Hz.Abdülbaha’nın “ülke birliği” vaadi, dünya insanları arasında, aralarındaki farklılıklar ne kadar büyük olabilse de dünya çapındaki tek bir vatanın sakinleri oldukları gerçeğinin bugün geniş alandaki yaygın kabulünü sabırsızlıkla bekliyordu.

“Özgürlük birliği” bugün tabii ki Yeryüzü sakinlerinin evrensel bir tutkusu haline gelmiştir. Hz.Abdülbaha, ona önem katan ana gelişmeler arasında, yüzyılın sonunda milli kimliğin hakim bir özelliği olarak sömürgeciliğin dramatik yok oluşunu ve sonuçta hür iradenin yükselişini düşünmüş olabilir.

Hala insanlığın geleceğine yönelik tehditler varsa da, dünya yirminci yüzyılın olaylarıyla değişmiştir. Bu sürecin özelliklerinin onu öylesine büyük güvenle önceden bildiren Ses tarafından tanımlanmış olması da, her yerdeki ciddi fikirler tarafından içten tefekküre layık olmalıdır.

İnsanlığın sosyal ve ahlaki yaşamında yapılmış değişiklikler, bir “milenyum”un yaklaşan bitimini ve yeni bir tanesinin başlangıcını işaretlemek üzere Birleşmiş Milletler’in yönetimindeki bir dizi uluslararası

toplantılarda güçlü onay görüyorlardı. 22-26 Mayıs 2000'de, binin üzerinde sivil toplum kuruluşunun temsilcileri, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan'ın çağrısıyla New York'ta toplandılar. Bu toplantıdan çıkan bildiri sivil toplumun sözcüleri, kuruluşları adına şu ideali üstlendiler: "...bizler, tüm çeşitliğimiz içinde, ortak bir vatanda yaşayan ve evrensel demokrasi prensipleriyle kılavuzluk edilen adil, sürdürülebilir ve barışçı bir dünyayı paylaşan tek bir insan ailesiyiz..."

Kısa süre sonra, 28-31 Ağustos 2000 tarihleri arasında, ikinci bir toplantı aynı şekilde Birleşmiş Milletler Merkezi'nde toplanan dünya din toplumlarının birçoğunun liderlerini bir araya getirdi. Uluslararası Bahai Toplumu, tüm üyelerin hazır bulunduğu oturumlardan birisine hitap eden Genel Sekreteri tarafından temsil edildi. Hiçbir gözlemci, dünya din liderlerinin resmi olarak, toplumlarını, "din özgürlüğü hakkına saygı göstermeye, uzlaşmaya çabalamaya ve karşılıklı bağışlama ve ıslah etme ile meşgul olmaya..."¹⁴⁶ çağırmasından etkilenmeden duramaz.

Başlangıç niteliğindeki bu iki olay, 6-8 Eylül 2000 tarihleri arasında Birleşmiş Milletler Merkezi'nde toplanan ve Milenyum Zirvesi olarak adlandırılan şeyin yolunu hazırladı. 149 devlet ve hükümet başkanını bir araya getiren bu danışma, temsil edilen milletlerin halklarına umut ve güvence vermeye çalıştı. Zirve, hazırlık toplantısında tanımlanmış olan kaygıları paylaşmak üzere sivil toplum kuruluşlarının Forum'u için bir sözcüyü davet ederek sevindirici bir adım atıyordu. Bu, Bahailer için, bu büyük şerefin verildiği kişinin, Forum'un Başkan Yardımcısı sıfatıyla Uluslararası Bahai Toplumu'nun Birleşmiş Milletler Ana Temsilcisi olmasının sevindirici oluşu kadar önemli görünüyordu. Bütün katılımcılar tarafından imzalanıp Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'na gönderilen Zirve Karar metninden başka hiçbir şey, 1900'deki dünya ile 2000'deki arasındaki farkı bu kadar dramatik bir şekilde göstermemektedir:

Bizler, evrensel barış, işbirliği ve kalkınma isteklerimizi gerçekleştirmeye çalışacağımız Birleşmiş Milletler'in tüm insan ailesinin vazgeçilmez ortak meclisi olduğunu bu tarihi münasebetle resmi olarak bir kez daha tekrarlıyoruz. Bu nedenle, bu ortak amaçlar için esirgenmeyen desteğimizi ve onları başarıya kararlılığımızı taahhüt ediyoruz.

Mr. Annan bu tarihi toplantılar dizisini sona erdirirken, toplanan dünya liderlerine, birçok Bahai'ye göre Hz. Bahau'llah'ın bu liderlerin selefleri olup bugün tarihe karışan krallara ve imparatorlara şiddetli uyarısının yankılarını taşıyan şaşırtıcı biçimde açık sözlü terimlerle hitap etti: "Tanımlanmış olduğunuz hedeflere ulaşmak sizin elinizdedir ve bu nedenle sizin sorumluluğunuzdur. Birleşmiş Milletler'in bu meydan okumaya karşı ayağa kalkıp kalkmamasına ancak siz karar verebilirsiniz."

Bu toplantıların tarihi önemine ve insanlığın siyasi, sivil ve dini liderlerinin daha büyük kısmının katıldığı gerçeğine rağmen, Milenyum Zirvesi pek çok ülkedeki kamuoyunda fazla etki yapmadı. Medyanın olayların bazılarına yoğun ilgisi vardı, ancak az sayıda okuyucu ve dinleyici konunun yayıncı tarafından ele alınışını niteleyen eden kuşkuculuk ifadesinin veya haber hikayelerinin kendilerinin birçoğuna giren şüphe—hatta karamsarlık—havasının farkına varıyordu. Bir taraftan, beşer tarihindeki büyük bir dönüm noktasını işaretlemeyi meşru olarak iddia edebilen bir olay ve diğer taraftan, varsayılan mirasçıları olan halklar arasında ona karşı meydana çıkan şevk veya hatta ilgi eksikliği arasındaki keskin ayırım, milenyum kutlamalarının belki de en çarpıcı özelliği idi. O, geçmiş yüzyıllar boyunca hız kazanmış olan hem birleşme hem de parçalanma süreçlerinin her geçen günle birlikte hızlanıyor görüldüğü yüzyılın sonunda dünyanın yaşamakta olduğu krizin derinliğini açığa vuruyordu.

Dünya liderlerinin öngörülü ifadelerine inanmayı arzulayanlar, aynı zamanda böyle bir güvene zarar veren iki olayın pençesinde mücadele etmektedirler. İlki halihazırda bu sayfalarda bir parça dikkate alınmıştır. Toplumun ahlak temellerinin çökmesi, başvuracak yeri olmaksızın bocalayan insanoğlunun daha büyük kısmına, günden güne daha tehdit edici ve kestirilemeyen bir biçimde gelişen bir dünya miras bırakmıştır. Sürecin neredeyse sona ermiş olduğunu ileri sürmek, yalnızca hayali umutların yükselmesine sebep olur. İnsan, yoğun siyasi çabaların sarf edildiğini, etkileyici bilimsel ilerlemelerin devam ettiğini veya ekonomik koşulların insanlığın bir bölümü için düzeldiğini takdir edebilir—bu gibi gelişmelerde kendisi için veya daha önemlisi çocukları için güvenli bir yaşamın ümidini andıran bir şey görmeksizin. Hz. Şevki Efendi'nin uyardığı gibi siyasi yozlaşmanın yayılmasının insan topluluklarının belleklerinde yaratacağı hayal kırıklığı

duygusu bugün geniş bir alanda yaygındır. Kanunsuzluk olayları birçok ülkede hem kent hem de köy yaşamında salgın hale gelmiştir. Toplumsal denetimlerin yetersizliği, had safhadaki sapkın davranış biçimlerini aslında sivil haklar meseleleri olarak haklı çıkarma çabaları ve ahlak bozukluğu ve şiddetin sanatta ve medyada neredeyse evrensel kutlanması gibi haller ve ahlak anarşisine yaklaşan bir durumun benzer belirtileri, hayal gücünü felce uğratan bir gelecek izlenimini vermektedir. Bu terkedilmiş manzaranın geçmişine karşı gerekeni zorunlu olarak yapmaya çalışan çağın entelektüel modası, kendisi için “eleştiri felsefeciliği” unvanını ve görevini benimsemiştir.

Geleceğe güvene zarar veren bu iki gelişmeden ikincisi, Milenyum Zirvesi'nin en acılı tartışmalarından birisinin odak noktasıydı. İnternet'in icadıyla yüzyılın son on yılında gerçekleşen bilgi devrimi, insan aktivitesini birçok yönden geri dönülemez biçimde değişime uğratiyordu. Birkaç yüzyıllık bir dönem boyunca uzun zamandır yükselen bir eğriyi takip etmekte olan “küreselleşme” süreci, çoğu insanın hayal gücünün ötesindeki yeni güçlerle harekete geçiriliyordu. Ekonomik güçler, geleneksel sınırlamalardan koparak, yüzyılın son on yıl boyunca servetin planlanması, üretilmesi ve dağıtılmasında yeni bir küresel düzen meydana getiriyordu. Bilgi, mali sermaye ve maddi kaynaklardan bile anlamlı biçimde daha değerli bir ürün haline geliyordu. Nefes kesici kısa bir zaman müddetinde, halihazırda saldırıya maruz milli sınırlar çok büyük meblağların bir bilgisayar sinyalinin komutuyla anında içlerinden geçmesi neticesiyle geçirgen hale geliyordu. Karmaşık üretim işlemleri, milli konularına bakmadan bir dizi uzman katılımının katkılarından elde edilebilen ekonomileri birleştirip en yüksek dereceye çıkarmak için yeniden bir araya getirilmişlerdir. Eğer insan ufkunu sırf maddi faktörlere indirgese, yeryüzünün “bir vatan” karakterini ve çeşitli ülkelerin sakinlerinin onun tüketici “vatandaşları” statüsünü almış olduğunu görecektir.

Değişim sadece ekonomik değildir. Küreselleşme giderek artan bir şekilde siyasi, sosyal ve kültürel boyutlar almaktadır. Bir zamanlar insanlığın servetlerinin söz sahibi ve koruyucusu olan ulus devlet kurumunun yetkileri şiddetli bir şekilde yıpranmıştır. Milli hükümetler çok önemli bir rol oynamayı sürdürseler de, kayda değer ekonomik veya sosyal hedefleri başarmayı amaçlayan çoğu programın başarısı için tümünün işbirliğinin hayati olduğu çokuluslu şirketler, Birleşmiş Milletler kurumları, her türden sivil toplum kuruluşları ve muazzam medya holdingleri gibi ortaya çıkan güç merkezlerine şimdi yer açmalıdırlar. Para göçünün veya şirketlerin milli sınırlarda fazla engelle karşılaşmaması gibi, şirketler de artık bilginin yayılması üzerinde etkin kontrol uygulayamamaktadırlar. Biriktirme çalışmasının yüzyıllar aldığı kütüphanelerin tüm içeriğini saniyeler içinde aktarma yeteneğine sahip olan İnternet iletişimi, geniş bir meslekler alanında gelişmiş eğitim sağlama yanında, onu kullanabilen birisinin entelektüel yaşamını da çok zenginleştirmektedir. Altmış yıl önce Hz.Şevki Efendi tarafından o kadar doğru bir şekilde önceden sezilen bu sistem, kullanıcıları arasında, coğrafi ya da kültürel farklılıklar tanımayan ortak bir toplum duygusu oluşturmaktadır.

Milyonlarca kişi için olan bu yararlar açık ve etkileyicidir. Eskiden rekabet eden işletmelerin eşgüdümünden doğan maliyet etkisi, mallara ve hizmetlere önceden onlara sahip olmayı ümit edemeyen halkların erişebilmesini sağlamaya meyletmektedir. Araştırma ve geliştirme için elde edilebilir fonlardaki muazzam artışlar, bu gibi yararların çeşidini ve kalitesini genişletmektedir. İstihdam olanaklarının dağılımında düzeltici bir etki, ticari işletmelerin merkezlerini dünyanın bir tarafından başka bir tarafına taşıyabilme kolaylığında görülebilir. Milletler ötesi ticaret için engellerin kalkması, tüketiciler için malların maliyetini daha da azaltmaktadır. Bahai bakış açısından, Hz.Bahau'llah'ın Yazıları'nda öngörülen küresel toplumun temellerini atmak için bu gibi değişimlerin potansiyelini takdir etmek zor değildir.

Ama küresellik, gelecek hakkında iyimserlik telkin etmek şöyle dursun, dünyanın her tarafındaki büyük ve artan sayıdaki insan tarafından onun için en önemli tehdit olarak görülmektedir. Dünya Ticaret Örgütü'nün, Dünya Bankası'nın ve Uluslararası Para Fonu'nun son iki yıldaki toplantılarının harekete geçirdiği başkaldırıların şiddeti, küreselleşmenin yükselişinin uyandırmış olduğu korku ve güvenmenin derinliğini göstermektedir. Bu beklenmedik patlamaların medyada yer alması, halkın dikkatini, küreselleşmenin sadece artırıyor olarak görüldüğü kazançların ve fırsatların dağılımındaki tahammül edilmez eşitsizliklere karşı protestolara ve eğer etkin denetimler hızlı bir şekilde kabul ettirilmezse sonuçların hem sosyal ve siyasi hem de ekonomik ve çevresel koşullar bakımından felakete yol açacağına dair uyarılara çeviriyordu.

Bu gibi kaygılar savunulabilir görünmektedir. Tek başına ekonomik istatistikler, son derece rahatsız edici olan günümüz dünya koşullarının bir resmini açığa vurmaktadır. Dünya nüfusunun en yüksek gelire sahip ülkelerde yaşayan beşte biri ile en düşük gelire sahip ülkelerinde yaşayan beşte biri arasındaki hep genişleyen uçurum, korkulu bir hikaye anlatmaktadır. Birleşmiş Milletler Gelişme Programı tarafından yayımlanan 1999 İnsan Gelişimi Raporu'na göre bu boşluk, 1990 yılında, altmışta birlik bir oranı temsil ediyordu. Yani, insanlığın bir bölümü dünya servetinin yüzde altmışından faydalanma imkanına sahip oluyorken, eşit miktarda büyük olan diğer nüfus bu servetin ancak yüzde birine göre yaşamayı sürdürmeye uğraşıyordu. 1997'ye kadar, küreselleşmenin hızlı ilerleyişinin ardından, bu uçurum sadece yedi yılda yetmiş dörtte bire genişlemişti. Bu korkunç gerçek bile, bu iki uç arasında acımasızca daralan şeritte tuzağa düşmüş milyonlarca geri kalan insanın çoğunluğunun durmadan yoksullaşmasını hesaba katmamaktadır. Bu kriz, denetim altına alınmak şöyle dursun, gittikçe hızlanmaktadır. Yerkürenin nüfusunun üçte ikisinden fazlasını içine çeken mahrumiyet ve umutsuzluk açısından, insanlığın geleceği için bu sonuçlar, her makul ölçüde göre gerçekten tarihi olan başarılarla ilgili Milenyum Zirvesi kutlamasına rastlayan kayıtsızlığı açıklamaya yardımcı oluyordu.

Küreselleşmenin kendisi insan toplumunun evriminin doğasında olan bir özelliğidir. Pratik seviyede insanoğlunun isteklerinin şimdi başlayan yüzyılda gerçekleştirilmeye çalışılacağı dünyayı oluşturan bir sosyoekonomik kültür meydana getirmiştir. Hiçbir tarafsız gözlemci, eğer değerlendirmesinde adil ise, onun uyandırmakta olduğu iki çelişkili tepkinin her ikisinin büyük ölçüde haklı gösterildiğini inkar etmeyecektir. Yirminci yüzyılın tavında dövülen insan toplumunun birleşmesi, her geçen günle beraber nefes kesici yeni olanaklar açığa vuran bir gerçektir. Her yerdeki ciddi fikirlere sokulmakta olan bir gerçek de, adaletin, medeniyetin ilerlemesi için olan bu büyük potansiyelleri kullanmaya yeterli tek vasıta olma iddiasıdır. Şimdi başlayan yüzyıldaki insanlığın kaderinin, tarihi sürecin bu iki temel gücü olan ayrılmaz birlik ve adalet prensipleri arasında kurulan ilişkiyle belirlenecek olmasını kavramak artık kehanet yeteneği gerektirmemektedir.

Hızlı Bahauullah'ın öğretilerinin bakış açısında, hem ahlaki krizin hem de şimdiki biçiminde küreselleşme ile ilgisi olan adaletsizliklerin en büyük tehlikesi, bu başarısızlıkları temize çıkarmaya ve mazur göstermeye uğraşan köklü bir felsefi tutumdur. Yirminci yüzyılın totaliter sistemlerinin devrilmesi, ideolojinin sonu anlamına gelmemiştir. Tersine, ne kadar pragmatik, deneyci ve çok biçimli olabilmişse de, dünya tarihinde dürtüsünü gerçeğin temel bir açıklanmasından almayan bir toplum olmamıştır. Böyle bir düşünce sistemi, "Batı uygarlığı" sözde adı altında bugün gezegenin bir tarafından öbür tarafına neredeyse meydan okunmadan hüküm sürmektedir. Felsefi ve siyasi bakımlardan kendisini bir tür liberal görecelik olarak, ekonomik ve sosyal bakımlardan ise kapitalizm olarak sunmaktadır—yani, neredeyse tek bir geniş kapsamlı dünya görüşü oluşturacak şekilde bugün birbirine uyarlanmış ve karşılıklı olarak takviye eder hale gelmiş iki değer sistemi.

Dünya insanların kayda değer bir azınlığı tarafından sahip olunan kişisel özgürlük, sosyal refah ve bilimsel ilerleme açısından yararların takdir edilmesi, düşünen bir kişiyi bu sistemin ahlaki ve entelektüel olarak iflas etmiş olduğunu kabul etmekten geri tutamaz. O, bütün seleflerinin yaptığı gibi uygarlığın ilerlemesi için elinden gelen katkıyı yapmıştır ve onlar gibi, bileşiminde bulunan unsurların çoğunu idrak eden on sekizinci yüzyıl kahinlerinin asla düşünmediği bir dünyanın ihtiyaçları ile meşgul olmaktan acizdir. Hz.Şevki Efendi, şu keskin soruyu ortaya attığı zaman, dikkatini doğru monarşileri, kurulu kiliseleri veya totaliter ideolojileri sezmeyle sınırlamıyordu: "Neden bunlar değişik ve çürümenin değişmez yasalarına tabi bir dünyada her beşeri müessesenin mutlaka uğrayacağı çözülmeye müstesna tutulsunlar?"

Hızlı Bahauullah O'na inananları, "başkalarının gözüyle değil kendi gözüyle görmeye", "başkalarının bilgisi ile değil kendi bilgisi ile bilmeye" sevk etmektedir. Trajik bir şekilde, Bahailerin günümüz toplumunda gördüğü şey, insan topluluklarının, kendisini "kişilik dışı pazar güçleri"nin işleyişi olarak mazur gösteren hırs tarafından önüne geçilemeyen sömürsüdür. Onların her yerde gözlerine çarpan, insanlığın geleceği için hayati olan ahlak temellerinin, kendini "konuşma özgürlüğü" olarak gösteren kaba iştahları frenlemeye vasıtasıyla yıkılmasıdır. Kendilerini her gün ona karşı mücadele eder buldukları şey, insan bilincinin ruhani seviyesinden çıkan bütün itici güçleri sistemli bir biçimde entelektüel yaşamın dışında bırakmaya çalışan, "bilim" in sesi olma iddiasındaki dogmatik bir materyalizmin baskısıdır.

Ve bir Bahai için temel konular ruhanidirler. Emir ne bir siyasi parti ne de bir ideolojidir; bu veya şu toplumsal yanlışa karşı bir siyasi tahrik makinesi de değildir. Onun harekete geçirdiği değişim süreci temel bir bilinç değişikliğine neden olmak suretiyle ilerlemektedir ve ona hizmet edecek herkesi karşı karşıya getirdiği meydan okuma, Tanrının insanlığın yaklaşan olgunluk çağı için İradesi ile uzlaştırılmaz miras kalan zanlara ve tercihlere bağlılıktan arınmaktır. Çelişkili görünse bile, insanın vicdanını rahatsız eden hakim koşulların sebep olduğu üzüntü dahi bu ruhani özgürlük sürecinde yardım etmektedir. Son analiz olarak, böyle hayal kırıklıkları, bir Bahai'yi Din'in Yazıları'nda defalarca vurgulanan bir gerçekle yüzleşmeye sevk etmektedir:

O, bütün dünya içerisinde insan kalbini seçip Kendi nuruna tecelligah kılmıştır. İmdi kalplerinizi her kirden temizleyiniz ki Hak onlarda tecelli etsin. Kalp bu maksatla yaratılmıştır..

XII

HZ.İSA'NIN HAVARİSİ YUHANNA'YA atfedilen İncil'in ilk cümlesi olan "Başlangıçta Söz vardı...", iki bin yıldır okuyucuların ilgisini çekmiştir. Paragraf, gelen tüm dinler için temel olmuş ve doğruluğu çağlar boyunca medeniyetlerin birbirini izleyişinde defalarca kanıtlanan bir ruhani gerçeği nefes kesici sadelik ve açıklıkla bildirmeye devam etmektedir: "O, dünyadaydı, dünya O'nun aracılığıyla var oldu." Vaat edilen Tanrı Mazharı görünür; ruhani yaşam ve otoritenin bu odak noktası etrafında bir inanan toplumu oluşur; yeni bir değerler sistemi hem bilinci hem de davranışı yeniden düzenlemeye başlar; sanat ve bilim karşılık verir; yasaların ve sosyal işlerin yeniden yapılanması meydana gelir. Yavaş fakat karşı konulmaz biçimde yeni bir medeniyet ortaya çıkar; öyle bir medeniyet ki, onda "kaim"¹⁵¹ olanlar için, dayandığı dünyevi temellerden çok daha sahici yeni bir dünyayı cidden kuracak kadar milyonlarca insanın ideallerini gerçekleştirir ve kapasitelerini birleştirir. Takip eden yüzyıllar boyunca, toplum, uyum içinde olması ve özgüveni için öncelikle onun doğurduğu ruhani güdüye güvenir.

HZ.Bahau'llah'ın zuhur etmesiyle beraber bu olay, yeryüzü sakinlerinin bütününe kapsayan bir ölçüde bugün tekrarlamıştır. HZ.Bahau'llah'ın hakkında yazdığı Zuhur'un harekete geçirdiği yirminci yüzyılın olaylarında toplumun genel değişiminin ilk aşamaları görülebilir:

Ben tanıklık ederim ki, İlk Kelime O'nun iradesinin ve maksadının kuvvetiyle ağzından çıkınca ... bütün yaratılış devrimine uğradı ve yerde gökte bulunanlar derinden sarsıldılar. O Kelime vasıtasıyla bütün yaratılardaki hakikatler titredi, bölündü, ayrıldı, dağıldı, hem imkan aleminde hem de Tanrı Melekutu'nda yeni bir yaratılışın varlıklarını ortaya çıkararak ve göze görünmeyen alemlerde O'nun birliğinin ve teklığının nişan ve alametlerini göstererek birleşti, yeniden bir araya geldi.

HZ.Şevki Efendi dünyadaki bu birleşme sürecini, insan ırkı savaşı aklından çıkararak ve ortak kaderine hükmetmeye başlayan bir evrensel toplumda birleşinceye kadar işleyişi güç ve hız kazanarak devam edecek olan, Allah'ın "Büyük Plan"ı olarak tanımlamaktadır. Yirminci yüzyılın mücadelelerinin başardığı şey, İlahi amacın gerektirdiği temel yön değişikliği idi. Bu değişiklik geri alınamaz. Toplumun bazı unsurları zaman zaman bir tanesini aramaya ne kadar çok teşvik olsa da olayların önceki durumuna geri dönüş yolu yoktur.

Bu şekilde meydana gelen tarihi büyük gelişmenin önemi, sürecin henüz başlamış olduğunun kabulüyle hiçbir şekilde azaltılmamaktadır. HZ.Şevki Efendi'nin açıklamış olduğu gibi, zamanla, insan bilincinin ruhanileşmesine ve Tanrı İradesi'ni temsil edecek dünya uygarlığının ortaya çıkışına yol açmalıdır. Sadece hedefi belirtmek, insanoğlunun henüz geçmediği büyük mesafeyi kabul etmektir. Geçmiş yüzyılların politik, sosyal ve kavramsal değişikliklerinin başarılması, toplumun hem yönetilenler hem de yönetenler arasında her seviyesindeki en şiddetli dirence karşı oldu. Sonuçta, onlar ancak korkunç acı pahasına başarılıdılar. İleride duran meydan okumaların, hala elindeki her vasıta ile maruz kaldığı deneyimin ruhani anlamlarından kaçınmaya çalışan bir insan ırkından daha da büyük bir bedeli alamayacağını düşünmek gerçekçi olmayacaktır. HZ.Şevki Efendi'nin bu kalp ve akıl boyun eğmezliğinin sonuçları hakkındaki sözleri konunun son derece ciddi olduğunu ortaya koymaktadır:

Hayal edilemez şekilde dehşete düşüren sıkıntılar, akla hayale gelmez krizler ve karışıklıklar, savaş, kıtlık ve öldürücü salgın hastalıklar, kabul edip izlemeye tenezzül etmediği bu gerçekleri ve prensipleri aldırışsız bir kuşağın ruhuna kazımak üzere kolayca birleşebilirler.¹⁵³

Emrin Velisi, Hz.Bahauallah'ın takipçilerini, Emrin kendisi hakkında o ana kadar takdir ettikleri herhangi bir şeyden çok daha derin bir anlayış kazanmaya çağırdığı zaman yirminci yüzyılın ancak üçte biri geçmişti. O, Din'in kendisini, mesajın Batıya ilk kez sunulduğu bir zamanda belki uygun düşse de şimdi "sürekli göz önüne serilen sistemine ciddi haksızlık eden" isimler olan "bir akım, bir grup ve benzerleri gibi isimlendirmeye son verme" noktasına gelmiş olduğunu söylüyordu. Bilinen anlamıyla "din" terimini dahi yeterli kabul etmeyerek Emrin halihazırda şu durumuna işaret ediyordu:

...Kurucusu tarafından bildirilen En Büyük Barışın aynı anda vasıtası ve koruyucusu olacak ve zamanı geldiğinde dünyayı kucaklayan bir Milletler Topluluğu statüsünü kazanmak üzere kaderi çizilen bir Dünya Dini olarak sayılma iddiasını ve unvanını kanıtlamayı gözle görülür bir şekilde başarmaktadır.

Yüzyıl ilerlerken, birliği için insanlığın genelini uyandırmakta olan aynı yaratıcı Güç, Emre özgü güçleri gittikçe artan bir şekilde salıveriyor ve onun için beşeri meselelerde yeni bir rol açıyordu. Yüzyılın ilk yirmi yılı boyunca, Hz.Abdülbaha'nın sevgi dolu ilgisi sayesinde, Hz.Bahauallah'ın amacı için gerekli ruhani ve idari temeller kuruldu. Bu şekilde kurulan temele dayanarak—otuz altı yıllık görevi boyunca ve On Yıllık Plan'ının toplumun çabalarına kılavuzluk ettiği takip eden altı yılda—Hz.Şevki Efendi kendisini İlahi Plan'ı ileri götürmek için gerek duyulan idari vasıtaları mükemmelleştirmeye adanmış. Yüce Adalet Evi'nin 1963 yılında başarıyla kurulmasıyla, dünya Bahaileri uzun süreli bir görevin ilk aşamasına koyuldular: kendi ilerlemesinin öncüsü olarak bütün insan topluluğunun ruhani güçlenmesi. Yüzyılın bitimine kadar, bu çok büyük çaba, inancında ve bağlılığında birleşmiş ve Kurucusunun ruhani ve ahlaki vizyonunu dünyada yansıtmaya adanmış, tüm insan ırkının çeşitliliğinin temsilcisi bir toplum meydana getirmişti.

Bu süreç, insanlığın toplu olgunluk çağı için bir İlahi kılavuzluk deposu olan Kitab-ı Akdes'in tam açıklayıcı notlara sahip İngilizce'ye çevirisinin uzun zamandır beklenen yayınıyla 1992'de ölçülemez boyutta güçlendi. Yaygın bir çeviriler halkası, çok geçmeden Din'in dünyadaki takipçilerinin, Yazarının "eğer anlarsanız İrfanın Maşriki ve eğer kavrararsanız Allah'ın emirlerinin Matları"¹⁵⁵ olarak tanımlamış olduğu bir Kitab'a doğrudan erişebilmelerini sağlıyordu. Kişinin Tanrı Mazharını tanımada başka hiçbir şey, hem bireysel hem de toplu olarak insan bilincinde, manevi şüphesizlik gücünün yaptığı kadar büyük bir güven duygusu ve dirilik uyandırmaz. Kitab-ı Akdes'te, hem bireyin hem de toplumun yaşamı için temel olan yasalar, insan çeşitliliğinin bütün sahasını kucaklayan bir toplum bağlamında yeniden kesin ve açık olarak belirtilmiştir. Yeni yasalar ve kavramlar, toplu reşitlik çağına girmekte olan bir insan ırkının daha ileri ihtiyaçlarına hitap etmektedir. Hz.Bahauallah'ın çağrısı şöyledir: "Ey dünya halkı! ... Elinizdeki atınız, feragat kanatlarıyla yaratık ötesine uçup yükseliniz. Kaleminin hareketiyle insan ruhunu inkılaplara uğratan Yaratıklar Mevlası size böyle buyuruyor.."

Herhangi bir gözlemcinin dikkatinden kaçmaması gereken Bahai gelişiminin geçen yüzyıla ilgili bir özelliği, Din'in ona yapılan saldırıların üstesinden gelmedeki başarısıdır. Hz.Bab ve Hz.Bahauallah'ın dönemlerinde olduğu gibi, ya yeni dinin doğuşuna içerleyen ya da onun öğrettiği prensiplerden ürken toplum içindeki unsurlar, ellerindeki her vasıtayla onu boğmaya çalıştılar. Geçmiş yüzyılın ancak bir on yılı, Şii din adamlarının kışkırttığı kanlı zulümler ve onların Hıristiyan benzerlerinin uydurup yaydıkları utanmaz yalanlar ile, çeşitli totaliter rejimlerin sistematik bastırma çabaları ve sonunda ona bağlılık iddiasında bulunanlar arasındaki ikiyüzlülükler, hırslılar ve kötü niyetlilerin Hz.Bahauallah'a sadakatsizlikleri arasında gidip gelen bu tür girişimlere tanık olmadı. Her insan standardına göre, Emrin yakın tarihte benzeri olmayan bir muhalefet ateşine yenik düşmüş olması gerekirdi. Yenik düşmek bir yana dursun, gelişti. Ünü arttı, üyeleri çoğaldı, etkisi takipçilerinden ilk nesillerin rüyalarının ötesinde yayıldı. Zulüm, onun taraftarlarının çabalarını harekete geçirmeye hizmet etti. Karalama, inananları onun tarihi ve öğretileri hakkında daha olgun bir anlayış kazanma çabasına sevk etti. Ve, hem Hz.Abdülbaha'nın hem de Hz.Şevki Efendi'nin söz vermiş olduğu gibi, Misakın bozulması, davranışları ve tutumları başkalarının imanını

soğutmuş ve ilerlemeyi yavaşlatmış kişileri saflarından temizleyip attı. Eğer Emir onu ayakta tutan güçlere başka bir kanıt getiremezse dahi, bu birbirini izleyen zaferler tek başına yeterli olmalıdır.

Suudundan üç yıl önce Hz.Şevki Efendi, Hz.Abdülbaha'nın başlatmış olduğu ve kendisinin sürdürmekte olduğu Kermil Dağı yamaçlarındaki inşaat projesinin özelliğini ve önemini Bahai dünyasına anlatmak üzere Uluslararası Arşiv Binası'nın kurulması için ihtiyaç duyulan son arazi parselinin alınışından yararlandı:

Bu büyük yapılar, geniş alana yayılmış bir kavis şeklinde ve uyum oluşturan bir mimari tarz izleyerek, Varaka-i Ulya'nın ... onun erkek kardeşinin... ve annelerinin istirahat yerlerini çevreleyecektir.... Bu muazzam girişimin eksiksiz tamamlanması, başlangıcı belki de Din'in Kahramanlık Çağı'nın son yıllarına kadar giden dünya çapında ilahi olarak tayin edilen bir İdari Düzen'in gelişiminin doruk noktasını işaret edecektir.

Bu tutkulu teşebbüsün bugünkü aşaması, yüzyılın son yılında başarıyla sona erdi. Dünyanın her yerindeki inananlardan gelen bir kaynak akışı, Hz.Bahau'llah'ın Kermil Levhi'nde bu kutlu nokta için ilan edilen vizyonuna karşılık vermişti: "Sevin, şad ol; Tanrı bugün Kendi tahtını senin üzerine kurdu, seni Kendi ayetlerinin matları, bürhanlarının maşrıki yaptı.." Kavis boyunca yayılan görkemli binalar kompleksinde ve dağın eteğinden zirvesine yükselen teraslı bahçelerin merdivenlerinde, etkisi aydınlık yüzyıl boyunca dünyanın her tarafında durmadan genişlemiş olan Emir nihayet gözle görülebilir ve kudretli bir varlık olarak ortaya çıktı. Her gün merdivenleri ve yolları dolduran her ülkeden gelen kalabalık ziyaretçi gruplarında ve Dünya Merkezi'nin bekleme odalarında karşılanan seçkin konukların akınında, kavrayışlı akıllar şimdiden, Eş'ya peygamber tarafından iki bin üç yüz yıl önce kaydedilen vizyonun görünmekte olan gerçekleşmesini hissetmektedirler: "Ve son günlerde vaki olacak ki, dağların başında Rab evinin dağı pekiştirilecek, ve tepelerden yukarı yükselecek; ve bütün milletler ona akacaklar.."

Bahai Emri, başka her şeyden önce uzlaşmaz bir organik bütün olma niteliği ile ayırt edilir. Hz.Bahau'llah'ın Zuhuru'nun merkezinde bulunan birlik prensibini içinde bulunduran bu nitelik, Din'e hayat veren onun kendi içindeki Ruhun varlığının belirtisidir. Tarihin dinleri arasında tek başına ve de bu birliği bozmak için tekrarlanan çabalara rağmen, Emir hizipleşme ve gruplaşmanın yıllar süren kötü etkisine başarıyla karşı koymuştur. Toplumun tebliğ işinin başarısı, kullandığı araçların Zuhurun kendisi tarafından yaratıldığı, İlahi Plan'ının devamı için metotları tasarlayanların Din'in Kurucuları olduğu ve bu girişimin başlatılmasına her önemli ayrıntıda kılavuzluk edenlerin yine Onlar olduğu gerçeği ile sağlanmaktadır. Yirminci yüzyıl boyunca, Hz.Abdülbaha ve Emrin Velisi'nin çabaları vasıtasıyla Kermil Dağı, Din'in varoluşuyla ilgili bu birliğin bir dışavurumu haline gelmiştir. Diğer dünya dinlerinin koşullarına zıt olarak, Emrin ruhani ve idari merkezleri, kılavuzluk sağlayan kurumlarının onun şehit Peygamberinin Makamı'nı merkez aldığı bu aynı toprak parçasında birbirine ayrılmaz biçimde bağlıdır. Birçok ziyaretçi için, çevredeki bahçelerin renk renk çiçekleri, ağaçları ve çalılarında başarılı olmuş olan uyumun bile, onların Din'in öğretilerinde çekici buldukları çeşitlilik içinde birlik idealini açığa vurduğu görülmektedir.

Hiçbir şey başarılı bir yüzyılın sonuna, aynı zamanda tüm dünyadaki inananları derin kedere daldıran bir olay kadar dramatik bir şekilde damgasını vurmadı. 19 Ocak 2000 günü Yüce Adalet Evi'nden gelen bir mesaj şunu duyuruyordu:

Bu sabahın erken saatlerinde, Hz.Şevki Efendi'nin sevgili eşi ve Bahai dünyasının Hz.Abdülbaha'nın ailesinden kalan son bağı Amatu'l-Baha Ruhiye Hanım'ın ruhu, bu varlık dünyasının sınırlamalarından serbest kalmıştır.... Hz.Şevki Efendi ile yirmi yıllık yakın ortaklığı, Hz.Şevki Efendi'nin kaleminden "benim yardımcım", "benim koruyucum", "omuzladığım çetin görevlerde benim yorulmaz ortağım" gibi övgüler çıkarmıştır....

Baştaki büyük acının şoku dağılmaya başlarken, Hz.Bahau'llah'ın tükenmez bağışlarının şimdi bir başkasının takdir edilmesi tedricen meydana geliyordu. Uzun süren ömrü yüzyılın büyük bir kısmını kapsamış—ve yılmaz ruhu onun son yarısı boyunca Bahai uğraşlarını ve fedakarlıklarını sürdürmüş—olan bir şahsiyete, öylesine olağanüstü bir biçimde katkıda bulunmuş olduğu muhteşem zaferleri yaşamak ve kutlamak nasip olmuştu.

Hız.Bahauallah O'nu tanımış olanları Allah'ın Günü'nün mesajını başkalarıyla paylaşmaya çağırırken, yine yaratılış lisanına dönmektedir: "Herkes yüksek sesle bir kişiyi çağırmalıdır. Göksel kişilerin Tanrı Sözü'nün nefesiyle, ölü bedenlerin yeni bir ruhla diriltilmeleri gerekir."¹⁵⁹ Bu prensip, Hz.Abdülbaha'nın işaret ettiği gibi, insanlığın birey üyelerinin yaşamları hakkında olduğu kadar onun toplu yaşamı için de doğrudur: "Maddi uygarlık beden gibidir. Bu beden sonsuz güzellik, incelik ve tazelikte olsa bile yine ölüdür. İlahi uygarlık ise ruha benzer, bu beden bu ruhla diridir..."

Bu zorlayıcı benzerlikte, Allah'ın İradesi'nin aydınlık yüzyıl süresince bir noktada birleşen yollar boyunca ilerlettiği iki tarihi gelişme arasındaki ilişki özetlenmektedir. Ancak insanoğlunda gizli entelektüel ve sosyal kapasitelere karşı kör ve insanlığın ciddi gereksinimlerine karşı duyarsız bir kişi toplumun geçmiş yüzyıllarda kaydetmiş olduğu ilerlemelerden ve özellikle yeryüzünün halklarını ve uluslarını birleştiren süreçlerden derin hoşnutluk duyamaz. Bu gibi başarılar onlarda tam olarak Allah'ın Amacının farkına varan Bahailer tarafından ne kadar daha çok aziz tutulmaktadırlar. Fakat insanlığın maddi uygarlığının bu Bedeni, kendi Ruhunu yüksek sesle çağırarak, her geçen günle beraber daha ümitsiz bir şekilde onun için yanıp tutuşmaktadır. Tarihteki her büyük uygarlıkta olduğu gibi, bu şekilde hayat verilip ruhani yetileri uyandırılıncaya kadar, görüşme ve uzlaşma seviyesinin üstünde ne barış, ne adalet, ne de bir birlik bulacaktır. Hz.Bahauallah "her memleketin seçilmiş milletvekilleri"ne hitap ederek şöyle buyurmaktadır: Hasta dünyayı sağaltmak için Hakın takdir buyurduğu en müessir ilaç ve en kuvvetli vasıta bütün milletlerin tek bir davada ve müşterek bir dinde birleşmeleridir..

Bu yüzden Emrin işinin esas olarak bulunduğu nokta ne destek verme, ne teşvik etme, hatta ne de örnek olma noktasıdır. Bahai toplumu, evrensel birleşme ve toplumsal ilerleme yönündeki çabalara mümkün her şekilde katkıda bulunmaya devam edecektir, ancak bu katkılar onun amacı bakımından ikinci derecededir. Onun amacı, dünya insanların, düşüncelerini ve kalplerini onların en büyük özelemlerini yerine getirebilecek tek Güce açmalarına yardım etmektir. Allah'ın Zuhuru'yla uyananlardan başka bu yardımı yapabilecek kimse yoktur. Tanrı'nın Sesi'nin Hz.Bahauallah'ı kalkıp görevini üstlenmeye çağırdığı sözleri çok zayıf bile olsa anlayanlar dışında, bir barış ve adalet dünyasının yaklaştığına dair güvenilir kanıt sunabilecek kimse yoktur:

Ey Kalem! Bu günde Benden özge bir şey görüyor musun? Yaratık dünyası ve tezahüratı ne oldu? Bütün görünür görünmez yaratıklar nereye gitti? Kainatın gizli sırlarından ve tecelliyatından ne haber? Hepsi, hepsi, geçti, helak oldu. Baki kalan ancak Benim ebedi, nurani ve celil Vechimdir.

Bu öyle bir Gündür ki senin inayetli ve keremli Rabbının yüzünün nurundan saçılan ışıklardan başka bir şey onda görülmez. Biz her şeyi ezici ve her şeyi yenici saltanatımızla her ruhlunun ruhunu aldık, ve sonra, insanlara karşı olan inayetimizin bir eseri olmak üzere, yeni bir yaratık yarattık. Fazıl ve kerem sahibi Kadim Benim..